

3/13/11

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 6-వ తేది శుక్రవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 2882
సంచిక ౨౮౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు బొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు మెప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

కక-నిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

బారిష్టరు పార్వతీశం (భాగము ౧)

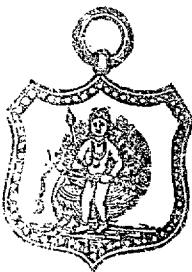
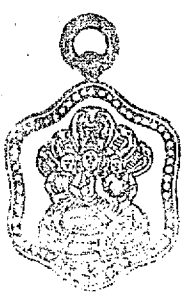
గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి సరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)
క్రొన్సుజి. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది.
పార్వతీశ మను కుట్టవాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.
వప్ర - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయఁబడినది. సాహితీసమితి వారి
కథలు గుచి దాదాపు ఆంగ్లంబులందు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంగ్లంబును చదువదగినది.

వెల ర్పు 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

సుందరమైన పనితరము! బహుమాన పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

పీటినీ కోరిన ప్రతియొక్కరు తప్పక మా ప్రదర్శనశాలకు రా ప్రార్థితులు. సీమవెండికి, సవరము బంగారుకు పూచీ
యివ్వబడును. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము. 172 ఫుటలుగల చిత్రమైన క్యాలట్రాను 1 కి ర్పు. 1-0-0
మా వద్ద ఇవి ఆ నేక సాగనైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన మీరు కోరు కాలములోగా తయారు
చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మజూరి 1/2 సవరము 1/2 పలి ర్పు 4, 1 పలి ర్పు 5, 2 పలి ర్పు 6. ఒక అక్షరమును
ఎక్స్ ప్రెస్ చేయుటకు మజూరి ర్పు 0-1-0. వివరములకు వ్రాసినను లేక నేరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6)
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, సగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953

28-2-25 కనివారమునుండి 6-3-25 శుక్రవారమువరకు
కని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంట మాటనీగలదు.

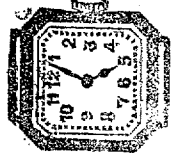
"నో డి ఫెన్సు" విట్రాఫ్టు
స్వెచ్ డ్రామా

విల్లియండ్సన్ కన్, ఎడ్ ముడు జాన్ డన్ ఆత్యద్భుతచర్యలు,
సాహసకృత్యములు, వింతలు చూడతగినవి.

4 వ న్యూసీరీస్ డి నెడర్ ఫుష్టర్సుకూడ చూపబడును.

22 ct ROLLED GOLD WRIST WATCHES

This is a very newest style watch fitted with high,
grade Swiss mechanism. Glass crystal lined, figures Arabic
or Roman. Its design and finish will
satisfy the most critical test. And an
appearance equal to sovereign gold,
very charming to look at and perfect
time-keeper Guaranteed for 6 years.

Rs. 12/6
18 Carat Rolled Gold wrist watch Rs. 7

guaranteed for 3 years.

World famed "B" Time piece Rs. 2/8

German Alarm Time piece Rs. 5/-

"Negro" Alarm Time piece Rs. 5/-

Double bell Alarm Time piece Rs. 6/-

All guaranteed for 3 years

14ct Emden fountain pen 14ct gold nib Rs. 2/8

Write to: V. S. WATCH Coy.

P. O. 105. MADRAS

కిరన నాయిలు అమ్మటకు

యే జెంట్లు కావరెను

వివరములకు వెక్సెల్ లేనిచూ ఆలంకారములతో ఆఫ్
యిండియా లిమిటెడ్, వార్డు-కోనర్నాస్సు ఏజెన్సీ కెనాల్
వ్రాయవలెను.

జవ్వాజి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు

చెన్న పురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 6-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 88 8 0 కంటకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	14 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	16 4 0	16 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 215 ,,	10 8 0	11 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	10 8 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	12 8 0	13 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0	15 8 0
ఉలలు రు 164 ,,	8 4 0	8 8 0

3. మానెనస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి బా 1-కి ,,	14 0 0	22 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0
పేరు సెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 120 మిషన్ నూనె 122		
అముదము బా 1-కి ,,	184 0 0	185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0	
హారపసుపు ,, ,,	100 0 0	105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా 1-కి ,,	110 8 0	115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మలుగు 1-కి రు 50,55		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,,	70,75	
బెల్లము బా 1-కి ,,	85 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	80 0 0	52 8 0

5. ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి ,,	82 0 0	88 0 0
చదరంప ,, ,,	82 0 0	85 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులలితు ,,	78 12 0	74 2 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 11 0	22 1 0
సవరము 1-కి ,,	18 14 0	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	295 0 0	300 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌ గలవి 84 4 0 85 0 0		

7. రంగులు అలిజరైను

అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0	72 0 0
తొట్టికప్పుడు డిటా ,,		
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,		

8. దూది

బోండా వెన్నబారువ 1-కి ,,	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0	
అహనూరు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0	
నూళయేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0	
జపాన్ నెం 20 ,,		
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను ,,	18 6 0	
గోకాకు నెం 12½ ,,	8 10 0	
విద్యూక్ నెం 24½ ,,	11 4 0	
14½ క్వింట్ పక్షి ,,	8 0 0	
నెం 20 పెట్టె సింహం యీటె ,,	10 10 0	
నెం 22 ,, ,,	10 14 0	
నెం 12½ తెన్ని సర్కసు ,,	8 8 0	
నెం 14½ ,, ,,	8 10 0	

జాబులు

ఆంధ్రప్రాంతీయ హిందీ ప్రచార కార్యాలయ ప్రబంధకారిణీ సమితి (కార్యనిర్వాహకసభ)

రక్తాక్షి నామ సంఘానికి కు|| ౧౪ సోమవారమునకు సాయము రు 2-2-25 వ తేదీనకు గానూనూ 1 గంటకు వెజనాడలోని ఆంధ్రహిందీ ప్రచారకార్యాలయములో ఏ క్రిందివిషయముల నాలోచించుటకు ప్రైవేటుయొక్క ప్రథమ సాధారణ సమావేశము జరుగును.

1. అభ్యర్థననివ్విన 2 మదరాసు హిందీ ప్రచారసమితికి ఒక ఫస్ట్ క్లాస్ టికెట్ లు 3 ఆంధ్రదేశమునం దికముందు హిందీ ప్రచారమున జరుపుచున్నాము నాలోచించుట.

వీసపాటి వెంకటస్వమిరావు.

నెల్లూరుమండల ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాల లోపాధ్యాయ మేనేజర్ల సంఘము

వైసంఘముతరపున ఫిబ్రవరి నెల 25 తేదీన ఒక రాయ బారము (డెప్యూటీ మేన్) మహాసభాధ్యక్షులగు, మ-రా-శ్రీ, నెల్లూరు కింగ్ రాయబారము అధిపతియైన నడించబడినది. గౌరవనీయులైన శ్రీ విద్యాంగళుల శ్రీమంతులమ్మ, శ్రీ విద్యాభాగ్యధికారులగు శ్రీ డి.కె. రు దొరవారు, వీరిని సన్మానించి వీరిమనవిని కనుగొనడంతో నాటికించిరి.

1. ప్రప్రథమమున ప్రారంభవిద్యావ్యాప్తికి ఆనుగుణ్యమైన కార్యములు, మండల విద్యాసంఘమువారివల్ల గాని, స్థానిక సంఘములవల్ల గాని జరుగబడెనందువల్ల తీవ్రమే నేజీల సంఘములు మండలవాం దంతలను విరివిగా స్థాపించి ఒక్కొక్కసెంటకున, ఒక్కొక్క ఎయిడెడ్ స్కూలులు బోర్డును నిర్మాణముచేసి సదరు బోర్డులకమున ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికి కృషిచేసిన గవర్నమెంటువారి ఉద్దేశములు ముఖ్యముగా నెరవేరగలవను విషయములనుగూర్చి చర్చించిరి.

శ్రీ మంత్రివర్యులు; సదరుబోర్డుల నిర్మాణము టీచరు మేనేజర్ల ఏర్పాటుచేసి చట్టప్రకారము సదరుబోర్డులను నిర్వహించేయించి, తమస్థాయిని సంఘవ్యవహారములను ప్రత్యక్షనిర్వహణముతో సదరు బోర్డులవలన ప్రయోజనములను కనుబరచినవత్తమున ఆటిబోర్డులను అంగీకరించెదమనియు, ఇట్టిబోర్డుల ఏర్పాటుచేయుపద్ధతి నూతనమైనను, ఆలోచించవలసిన సలహాఅనియు, ఆలోచనకు అర్హమనియును జవాబొసగిరి. ఇట్టి క్రమపద్ధతిని సంఘాభివృద్ధి కనుబరచినవిషయముగాని ప్రాతినిధ్య మొనగటకు ఆవకాశ ముండదనియు, రాబోవు ఎన్నికలతోపల సంఘములు క్రమపద్ధతిని ఏర్పాటు చేసుకొనవలసిన దనియు తెలిపిరి.

2. మండల విద్యాసంఘముల నిర్మాణవిషయములలో ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చి ఎక్కువగ విద్యావంతుల స్థానములను (ఎనాక్ డెవలప్మెంట్) బలపరచి స్థానిక సంఘసభ్యుల తగ్గించి, పరిష్కారకార్యాల వ్యాధ్యులను స్థిరపరచి, యింకను ఆవశ్యకములయిన మార్పులను చేసినగాని సదరుసంఘములవల్ల కార్యము చక్కగా నెరవేరబడదనియు, రాయబారమువారు నొక్కి మనవిచేయగా శ్రీ మంత్రివర్యులు ప్రారంభవిద్యావ్యాప్తికొరకు స్థానిక సంఘ సభ్యులయొక్క ఆవశ్యకత కనుబరచుచు, నెల్లూరుజిల్లాలో విద్యావ్యాప్తి విశేషముగా కాకపోవుటకు మిగుల చింతించిరి. విద్యావంతుల సంఖ్య ఎక్కువచేయు విషయములో ఆలోచించబడు నని మాడ తెలిపిరి.

మరియు లోకల్ బోర్డులనూ, ఎయిడెడ్ బోర్డులనూ, ఒకటికొకటి విరోధించక పని చేయుమండలవసినదనియు ఎయిడెడ్ పాఠశాల లున్నచోట్ల బోర్డుపాఠశాలలు నిర్మించ కూడదనియు, దీనికి ప్రామాణ్యములయిన నిబంధనలు ఆలోచనలో ఉన్నవనియు తెలిపిరి.

3. ట్రయినింగ్ కాలరమితి తగ్గుగలవిషయములో, లోయర్ ప్రైమరీ యివ్వటే నిలుపునచేయు ఏర్పాటులు చేయబడియున్నవనియు, ఇతర ప్రైమరీ కాలరమితి తగ్గించు విషయము ఆలోచించబడు ననియు తెలిపిరి.

4. ఎయిడెడ్ పాఠశాలల కిచ్చు గ్రాంట్లు విషయములో, ఇప్పటియిచ్చు గ్రాంట్లు బహుస్వల్పమనియు స్థానిక సంఘములవారు విద్యాసంబంధపన్నులను వేయుటకు ఏర్పాటు చేసుకొనని కారణమున యిచ్చిస్తల్ల గ్రాంట్లు యివ్వకలసివచ్చినదనియు, అట్టిపద్ధతిని స్థానిక సంఘములవారు త్వరలో అనలంబించి పక్షమున సదరు ఆధికారమును శ్రీగవర్నమెంటువారి వేషించి పరిష్కరించవలసివచ్చిరి. ఇక బిల్లింగ్ రెంటుల గ్రాంట్లు, కంటింజెంటు ఖర్చులు మొదలగు వాటివిషయమై ఉత్తరాలు పంపెదమని తెలిపిరి. దేశమునకు ఆనుగుణ్యము విద్యను చెప్పించువిషయములో సహితము తాము సదుపాయములను పెదకున్నట్లు తెలిపిరి.

5. విగిలిన విషయములకంతమున, ప్రత్యేకజవాబుత్వరూపమున పనిచేయిరి.

ఇంతటితో రాయబారము (డెప్యూటీ మేన్) యొక్క కార్యము ముగిసినది.

శ్రీవారి సన్మానమునకు రాయబారమువారు శ్రీమంత్రి వర్యులను, శ్రీ డైరెక్టరు వారివారికి, మహాభార్యకవదనములు సమర్పించి శలవుగాని వెదలిరి.

కనుప రి నారాయణయ్య కార్యదర్శి.

ఆంధ్రదేవాంగ సోదరసోదరులకు విజ్ఞానన

ఈ మార్చి నెల 8 వ తేదీనందు వెలువడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఒకవిశేషం, 8-2-25 తేదీ పెద్దాపురమున సమావేశమై గోదావరిమండల దేవాంగసంఘము స్థాపించబడి కొన్నిని యామకములు గావించబడి కార్యనిర్వాహకసభము యేర్పాటు చేయబడెను" అని వ్రాయబడినది. ఈ విషయమును గురించి యంత ఆలస్యముగ నయినను ప్రకటించ గలిగినందులకు సంతసించుచున్నాము. పెద్దాపురమునందు జరిగిన ఆంధ్రదేవాంగ మహాసభలో పత్రికాకార్యనిర్వాహకసభ మేర్పడి పత్రిక ప్రచురించవలయునని పెద్దల తీర్మానించినందున, మహాసభాసంతరము పిశాచురమునండి పత్రిక వెలువడనందున పత్రికాభిమానులు కొందరు కార్యనిర్వాహకసంఘ మేర్పడినవిషయములపత్రిక వెలువడనని తలచుచున్నారు. గోదావరి మండలమువారు పత్రికావిషయమై యిదివర కేమియును తెలిపినందులేదు. ప్రస్తుతస్థితిగతులను జాబ్జి మా డ గా మ న . స ం ఘ ము న ం దు పత్రికాప్రచారమున కంటెను ఉపసాధ్యముల ప్రచారమువలన నే విక్లిప్తప్రయోజనము కన్పట్టునని చాలమంది యభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఇందునకు సంఘముయొక్క నిధిని ప్రప్రథమమున నభివృద్ధికి దెచ్చినచో సక్రమముగ నుద్దేశము తీడెగలవను ననిస్సంశయము. పత్రికాభిమానులును, వర్తకులును, విద్యనంతులును షేరు 1 కి పదిరూప్యముల వంతున నిర్ణయించి పదివందల షేర్లవరకును చేర్చి ఆమె తమనం వర్ధభాగమును ముద్రాకాలయమునకును, మరియొక సగమును ప్రచారకుల వేతనములకును, వినియోగించి వారపత్రికగా ప్రచురించి తీవ్రమైన సంఘాభ్యుదయందోశమును సాగించుటకై రాబోవు ఏప్రిల్ నెలలో అభిలఖారత దేవాంగమహాసభ సమావేశమునాటికి ప్రథమపత్రిక యైనను వెలువరించుటో లేక షేర్లను సంపాదించుటకై డైరెక్టరుల శేర్లరచి వారి నామములను గలిగిన షా ర ము ల ను న యా రు చే యు టో, ఆ వ శ్య క మనియును అందులకు ప్రారంభస్వయమును భరించుటకు తలచి యున్నార మనియును ఉత్సాహపూర్వకముగ డెబుటుమాత్రమేగాక నేను గడచిన మహాసభలో నొడంబడినట్లు వేతన లాభము నేనుత్రమును గోరక సంఘసేవచేయుట కియ్యకొనవలయుననియును నాకు డెబుటున్నాను. కాని మనసోదరలలో నెంతటి ఉత్సాహముతో వాదనముచేయుచున్నారో అంతకు రెండింతలు నిరుత్సాహులై యాడినమాటను దప్పవారునుగూడ కొందరుకలరు. కావున సంఘాభిమానుల యభిమతముల దెలిసికొనక నెట్లును నిర్ణయము చేయరాకున్నదని వందన కలంబులతో మనవి చేయుచున్నాడను. అగుటచేనే వారివారి యభిప్రాయములు వేగమే తెలుప బ్రార్థితులు. పరిపూర్ణసంఘాభిమానులు కొలదిమంది యైనను లేనియెడల స ం ఘా భ్యు ద యా ం దోశన నిలువజాల దని యు ను ప్ర స్తు త పు మ న దేశపరిస్థితులకు దగినవిధముగ మనసంఘము నేపజేయుటవలసియును, అందుల కనుగుణముగ మనహృదయములు మార్చునొందవలయుననియును నేను సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను. సార్వత్రిపురం శ్రీయంత కొండపల్లి గుంపస్వామిగారు షేర్లను చేర్చుటయును పత్రికాప్రచారమునుగూడ నొక్కపర్యాయమే జరుపుట యొక్క మనియును అందులకై విశాఖపట్టణ మండలము వారు వేతనమును గోరకయే నేపజేయుటకు ఒడంబడియున్నట్లున్న నాతోడ బ్రకటింపించుచున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితులు శేవలమును సుభక్త్యుచకములని నేను విశ్వసించుచున్నాను. అంతమాత్రమేగాక, ప్రథమమునుండియు నా యెరిగినంతమట్టునకు పరిపూర్ణపత్రికాభిమానులగు శ్రీయంత ఆకాశం సోమశేఖరంగారును, డాక్టరు సజ్జా సూర్యనారాయణగారును, రావుసాహెబు మిడుతల హంపయ్యగారును, నల్లా శివయ్యగారును, ముప్పేస సోమరాజుగారును, శిలావీరభద్రయ్యగారును, యీమొదలగు కుల సోదరప్రముఖులు పత్రికావిషయమున అత్యధికహింపి మానముద్రదాల్చక పరిపూర్ణాభిప్రాయముల డెబుపవలయునని పలు విధముల వేడుచున్నాడను.

సోన్నేరి రామకృష్ణయ్య,

దేవాంగ గ్రంథమాలా సంపాదకము-ముద్రాసు.

సబర్కత్తి ఆశ్రమ వాసము

అడయారునుండి వెడలిన కన్యలుబెల్లు
వృత్తాంతము

సబర్కత్తి ఆశ్రమమునకు నాలువడుకుటను
సేర్పఱుమటకై మద్రాసు, అడయారునుండి వెడ
లిన ఆంగను హింద్స్ కన్యలు తామక్కడ గడి
లిన విధమును వ్రాసియున్నగా మహాత్ముడద్దానిని
ఎంగుయింపియాలో, ప్రచురించుచుండెను. ఇదివర
లో కొంత ప్రచురించుచుంటిమి. తచ్చేషమును
మరల నిపుడు ప్రకటించుచున్నాము.

విద్యుచ్ఛయమగు తీగ

గాంధీ యిప్పుడు అమెరికనులనే విద్యుచ్ఛయమగు తీగ
మన వలయును. ఆయన మాట్లాడునపుడు అవిద్యుచ్ఛక్తి విస్ఫు
రింగములతోను జ్వలించుచున్నట్లు లండును. ఆయాశ్రమవాసు
కామనయెడగలభక్తి శ్రద్ధలను మేము వెంటనే గనుగొనగలిగి
రిమి. ఆయన మాట్లాడునపుడు అందును సత్యమును చిత్ర
స్వయం ప్రకాశించు యితరులుగూడ నట్టిఅంతః శుద్ధితో సత్య
వాక్కునే బహుముఖుల జేయునట్లుండును. ఆయనతో మాటా
కువా రెవరును లేనిపోని గుణములను తెచ్చిపెట్టుకొన జాలరు.
సంతో మాట్లాడుచున్నట్టివాడో జ్ఞానదృష్టిచే ప్రవేశించిజూడ
లెత్తి క్రిందియనకు గలదు. ఆయనకు సన్నిహితమిత్రు లగువా
రిని దిద్దించితిమి. పరస్పర భిక్షనములు జరిగెను. ఇప్పుడా
మనను జూచితిమి. అందుచేత ఆయనయొక సంత ప్రేమయొ
గ్గియు, పూ జ్య భావము నేల గను బరచు
చున్నారో చెలుగుకొన గలిగితిమి. మహాత్ము డెప్పుడు నమ్మనా
రుని ఆశ్రమవాసులందఱును చిన్నపెద్దలు పెద్దవఱుకు సంతో
షముతో నెదురు చూచుచుండిరి. ఇప్పుడో మాటాడలేమును
జేరునప్పటికి భావాలుగాని, వాద్యములుగాని పుష్పమాలికలు
గాని ప్రత్యేకపు విరచనములుగాని యేమియు నుండవు. ఎవరికిని
దెలియకుండ నెక్కుదిగ తనయింట ప్రవేశించును. తనవాత
బుత్తుల కుటుంబముమధ్య జేరును. అక్కడిపిల్లలకు ఆయనయొడ
మెంతయోప్రేమ. ఆయనకును అట్లేయుండును. ఆయనరాగానే
కుట్టును జేరెదరు. ఆయనదగ్గరవారికేమిన్నీ భయములేదుగదా!
భయదగ్గరస్వదయన కండును ఒక్కటియే. ఒకరయొక్కన
వారినిదగ్గర జేరనియగుడును. వీరిని జేర్చవలెనను మాటయేలేదు
అట్టితరి ఆయన అచటి జనలందరకును పూజ్యమును విగ్రహము
మొననన్న ఆశ్చర్యములేదు. పగలంతయును మిత్రులతోను బం
దుగులతోను కలసిమెలసియుండును. ఆశ్రమములోని యిండ్లకు
కోపుచుండును. అచట యేమేమి లోపములో అన్నియు
స్వయముగ జూచుచుండును.

ఆయనను ప్రథమమున జూచుసరికి యేసజీవుడగు పురు
షునో జూచినటులగాక ఏనుక్రిస్తునే జూచినటుల నుండెనన్న
అతిశయోక్తి గాదు.

మధ్యాహ్న మంతయు మమ్ములను జూచుటకువచ్చిన
తొమ్మిదిగారికి ఆశ్రమమంతయు జూపితిమి. ఆయనకు పర
మానందమయ్యెను ఇచటనున్న వారందఱును సంతోషముతో
నాటపాటలతో గడుపుదు, యితరులకుగూడ సంతోషముగ
కుండునటుల జేయునటుల గానించును. ఈసంతోషము
గాంతము, సహకారభావమును యీఆశ్రమమునందు ముఖ్యాం
గములుగ గానించును. ఇట్లేప్పుడు నెక్కడైనాగూడ నుండిన
వాగుండునని మాయాశ.

సాయంత్రము పికారబోతిమి. అక్కడనుంచి వచ్చి
గోజనమునకు బోతిమి. సాయంత్రము 6-30 కు ప్రార్థనలకు
గోతిమి. అదికాగానే మహాత్ముని కోరికపైనే మేము రెండు
క్రీడలను బాడితిమి.

అసాయంత్రము మరుపునకురాదు

ఇదివరలో ప్రతిసాయంత్రమున జరుగు ప్రార్థనలు జ్ఞాన
కోభకములుగనే యుండెను. కాని మహాత్ముడింటికి తిరిగివచ్చు
చేత సంతోషము మరింత యెక్కువయ్యెను. ఆయన తనచిన్న
కుసుమరానిదగ్గర ప్రాకుచుండ యెదురుగ కూర్చున్నపుడు ప్రతి
వాడును మహాద్భాగ్యము లభించినట్లు భావించిరి. ఆ సా
ంత్ర మాయనయెదుట గూర్చునియున్న పిల్లలకు గావలసిన
పంకతుల జెప్పెను. ఆ మాట్లాడినది కానేమైనను మాకు యేయే
పూవులుపులో ప్రత్యేకమైన ట్లుండెను. అప్పటి కప్పుడు

ఈసాము గాంధీ వూజానిధికి చేరును

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

1890 (తెనుగున వ్రాయబడినది)
ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హోదానున్నదియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది.
ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒకకాపి వుండవలెనను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట నుంచిది.
ప్రతి 1 కి రు 0-8-0, 12 కి రు 4-8-0, 25 కి రు 7-13-0. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
0-11-0 అశాలు ప్లాంపులు పంపిన ఒక కాపీ రిజిస్టర్డు పోస్టుములముగా పంపబడును.
కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రవత్తిక, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు అని వ్రాసయలెను.

మాలోగూడ ప్రేమ స్వర్ణప్రసూతి ప్రవహించినట్లుండెను. మా
వ్యాధయములు పట్టించెను. మేమును పిల్లలతో బాటు పిల్లల
మై భగవంతుని సందర్శించిట్లుండెను. ఆ సమయమున యెల్ల
నానందించుచున్న శాంతమును భగ్గుము జేయటం కెవ్వరికి నిష్ట
ముగాలేదు. నెమ్మదిగ అంతయు విడిపోవునప్పటికి ప్రతివా
రును శాంతిభావమును వెంటగొని పోవునట్లుండెను. ఆభావ
మెప్పుటికిని యుండగలదు. ఆ సాయంత్రము మరుపునకు రాదు.
ఈ జన్మ సార్థకమగుటకు ఆ ఒక్కసాయంత్రమే చాలెను.
మహాత్ముడు తిరిగివచ్చిన పిదప రెండురోజులు సోమ
వారమును మంగళవారమును మాసప్రత్యేకము దాల్చి బుధవారము
భావనగలలో జరుగు కథియవాడు సభకు నిష్టమయ్యెను. నం
గళవారము సాయంత్రము ప్రార్థన సమయమునకు మానమును
వీడెను. ఆపుడు మరల వారికో మాట్లాడుభాగ్యము గల్గెను.
ఉదయము నాటితోబాటు జెయిలు ద్వారమువరకు పికార
బోవుటకు రమ్మని మమ్ముల నాహ్వానించిరి. జెయిలు లెనను
రెండో యిల్లు వుండును ఆ యిల్ల నయన గా జెయిల న్న
ఆయనకు భయ మేమియు లేదంటిమి. 'ఏమాత్రమును లేదు'
అని ఆయన అనెను.

ఒక ప్రసంగవిశేషములు

జనవరి 7వ తేదీ బుధవారమును బహుజనాలము. మహాత్ముడు
ఆడినమాట తప్పకుండ మహాసభ ముగిది దగ్గరకు 9 గంటలకు
వచ్చెను. రెండురోజుల క్రింద వసుకొన్నట్లు పికారబోతిమి.
జెయిలు ఆవరణము దాటునదికి చక్కని మారగాయల చెట్లజూచి
తిమి. అంతవఱకు మేము ఇండియా కేల వచ్చితిమో మాట్లాడు
కొనుచున్న మాటలు జెయిలు సంస్కరణములోనికి దిగెను. ఈ
కారాగారములందుకీర్తింపదగినవినినిసంస్కారముగలగజేయ
వలెననియూ చాలవరకు నేరములు సంఘపరిశీతులవలన గట్టవని
యు,అవి మానయెడల నేరములు చాలవరకు తగ్గననియు మేముం
దరము ఒప్పుకొంటిమి. బావిలో నీసంతోడుటకు ఎద్దులకు బదులు
వైదీల నుపయోగించువిషయ మాయన దెల్పెను. ఆయన ఆశ్రమ
మును ప్రారంభించునపుడు జేసిన పరీక్షవిషయము తెల్పెను.
'ఆస్పత్రిశ్యులను యిందు దీసికొందురా యని ఆయన నడిగిరి.
ఆయన పల్లె యని చెప్పెను. ఆయన నిట్లు ప్రశ్నించినవారికిని
ఆశ్రమము స్థాపించినవెలకే యాచరితువిషయ మారణలోనికి
వచ్చు నని దెలియదు. ఈఆస్పత్రిశ్యుల భార్యభర్తలు ఆశ్రమ
ములో నుండెద మని కోరగా వెంటనే ఆయన సరే యనెను.
ఆ మనుష్యుడు యీ విషయమునే నమరజదునున్న ఒక
ఆశ్రమాధికారిగ నున్నాడు. ఆయన చిన్నకూతురిని గాంధీ
గారు పెండుగొనిరి. ప్రార్థనసమయమున ఆయనకు మట్టుగొని
యుండిన పిల్లలలో ఆపిల్లయొకతే. ఆయన మమ్ములను చాలకాల
ముండుడనీ ప్రోత్సహించు జేయుటకుందు మాటచేత ఆయనకు
గల నువ్వాద్యావనిశేషమును దెల్పెను. ఇక్కడికి వచ్చుట అల
వాటగునేమో అని హింద్స్ అన్నమాట కామన రావలె నని
చెప్పి యితరులుగూడ మావలెనే జేసెదరు గాక యని కోరెను.
మమ్ములను మావాకిలివద్ద విడిచిపోవుదు ఆరోజు మిగిలిన కాల
పంతయము 5 గంటల వరకైన మానముగ నుండవలె ననియు
భావనగలకు 8 గంటలకు బయలుదేరవలసియు జెప్పెను.

జనవరి 10-వ తేదీ శనివారమునాడు నేత నేర్చుకొన
ప్రారంభించితిమి. నాలుగట్టిగ నుండుటకు రెండుపోగులను జేర్చి
మెల్లితిమి. పడుగుమీద వేరుదారము వేసితిమి. సాయంత్రము
వేదదాసుగారితోను మరికొందరు పిల్లలతోను జాతీయ విశ్వ
విద్యాలయమువరకు నడిచిపోతిమి. అపోవునపుడు మార్కాస్ట
మయవ్యక్తమును జూడితిమి. తిరిగి వచ్చునపుడు స్వర్ణ వికార
నుగు నిష్ట ముద్ద న లె ను న్న చంద్రోదయ
మును గాంచితిమి. శ్రమములోనున్నవారల జీవితచరిత్రను దేవ

దాసుగారు జెప్పిరి. అందు మంచికే కేవలము ప్రతిభాకాలురు
భక్తి శ్రద్ధతో కాలము నెట్లు గడుపుచున్నదియు జెప్పెను.
12 వ తేదీ సోమవారము నాటికి నేత ప్రారంభించుటకు
కావలసిన నాలుసంతెను నిష్టముజేసి అచటనే సని జేసితిమి.
సాయంత్రము ప్రార్థనలైనపిదప మమ్ములను స్త్రీవర్గము మమ్ము
లను తమయిండ్లకు దీసికొనిపోయిరి. మేము వచ్చెదమని ముందే
అంతయు నిష్టము జేయుటచే. మమ్ములను కూర్చొనజేయుటకై
చావలు జేయించెను. మాకాభావ తెలియకపోవుట ప్రక్క
యింటినుండి ఒకరిని పిలువగా వారు మాకాతిథ్య విచ్చిన
భార్యభర్తలు ఫిజీలోనుండిరని వారి కథనంతను దెల్పిరి.

గుజరాతువిద్యావీకము

మరునాడు బుధవారము ఉదయము 7-30 గంటలకు
మేము క్రొత్తజాతీయవిశ్వవిద్యాలయమునకు నడువబయలుదేరి
తిమి. తత్ప్రారంభోత్సవమును మహాత్ముడు భావనగర సభనుండి
రాగానే జరుపును. ప్రారంభోత్సవము ఉదయం 8-30 గంట
లకు జరుగును. మహాత్ముడు 7-50 వరకు ను
రాజారు. అందు చేత పనితోందరగ జయగ
వనియుండెను. ఆ ఉదయము కులాసాగా నుండెను. భాగా
నడిచితిమి. మధ్యమధ్యలో మమ్ముల వనేకులు గలసికొనిరి.
నరుసార్ముల నిచ్చి పుష్పకొంటిమి. ఒకచోట చెట్లమీద
కోతులు ముగియుండెను. అవి మావైపు కోరమాపు జూచెను.
అవి ఏమిచేయునా అనుకొంటిమి. ఒక పెద్దమ్మగము రోడ్డు
ప్రక్కనే మావైపు విపులెట్టి యెవరు బోలే నేమి వస్తేనే
మన్నట్లుండెను. విశ్వవిద్యాలయ భవనముల వద్దకు వచ్చు సరికి
దగ్గరకు బోకముందే మారము నుండియే ఛాయాపటము దీసి
కొన కొంచె ముగితిమి.

ఆ కళాశాల రెండంతస్తుల పెద్దమేడ. తెల్లగ వ్యచ్చము
నుండి నీలాకాశ మధ్యమున మనోహరముగ నుండెను. చిట్టు
ప్రదేశము చెట్లతోదట్టుముగ లేకుండెను. కాని అంతయును సమ
ముగలేకుండ మారమునకు యేదోకొంత చెట్టుగట్టు యున్నట్లుం
డెను. కానేరేమిదానము ప్రస్తుతము బోడిగనే యుండెనుగాని
అది ప్రారంభమై 18వసము లేయగుటచేత అట్లుండుట ఆశ్చర్య
ముగ నుండవలెయెను. మేముదగ్గరకు బోవుసరికి తోరణములును
జెండాలును గాన్పించెను. ముందు సింహద్వారము అగ్గచంద్రా
కృతిగనుండి ప్రక్కలను వైనను తెల్లనిరాళ్లతో నమర్చబడి
యుండెను. ఈఆర్చియంతకును వైనమాడు నున్నచిన్న ఆర్చిలు
యెట్టుయిటుకతో కట్టబడి వానినుండ నీలాకాశము గాన్పించుచు
మనోహరముగ నుండెను.

ఆ కళాశాల ఆవరణ మంతయు జనముతో నిండిపోయె
ను. అందఱును తెల్లనిదుస్తులనే ధరించియుండిరి. చాలనుంది
ఖద్దరునుగట్టి నట్లుండెను. అందరకును శపథకుండ గాంధీటోపీ
యుండెను. కాని ఆఉదయ మింకను కొంచెము చలనలేగనుండు
టచేత రంగురంగుల కావలలు గాన్పించెను. విశ్వవిద్యాలయపు
ప్రిన్సిపాలును నెనెటుపభ్యులును సత్కృతంతటకు చిహ్నమును
ధూసరవర్ణపు కాజవలను ధరించియుండిరి.

విద్యార్థులు క్రిందగదిలో గూర్చుండియుండిరి. పట్టభ
ద్రులైన వారి ప్రక్కన ఖద్దరుసంచయియుండెను. మాడుఅంగ
ళముల చదరము రోవారంగునడ్డ కొన్నిగుర్తులతో దానికం
టింపబడి యుండెను.

ప్రిన్సిపాలు మాకు కళాశాలసంతెను జూపివిద్యార్థులగదు
లను క్లాసు రూములను హాలును జూపిరి. అంతట మేము క్రిం
ద వరాండాలోనికిపోయి అంతట విద్యార్థులపనితనమునుజూ
పు చిత్రకళా ప్రదర్శనమును జూడబోతిమి. అందు దేశనాయ
కుల యొక్కయు, విశ్వవిద్యాలయాధికారిల యొక్కయు లే
ఖన చిత్రములు గాన్పించెను. ముఖ్యముగ నందు మహాత్ముని

యొక్కయు, ప్రిన్సిపాలుగారియొక్కయు పటము లుండెను. కొన్ని నీటిరంగు చిత్రములును మరికొన్ని ప్రకృతిచిత్రముగను, గాన్పించు చిత్రములుండెను. గాంధీయు మహాత్ములాయు మూడుకొంతో పనుగెత్తుచున్నటుల వ్రాసి హిందూ మహాత్ము దీయమైతిని చిత్రించినవాన్ని యందు గలదు.

మహాత్ముని రాకను నిరీక్షించుచు మేము కళాశాలా ప్రధానాధ్యక్షులకడ కేగితిమి. అంతలో మహాత్ముడు సకుటుం బముగా బంసీలో ననటికి వచ్చెను. వేదిక కెదుట విద్యార్థుల స్థానము కలదు. దానికి మడితెట్టున ప్ర్యేలస్థానము కలదు. మమ్ము గూడ నచట కూర్చుండవలెనని వెంటనే ప్రిన్సిపాలుగారును, సెనేటుసభ్యులును మహాత్ముడును బాటలు తీసి నీలవర్ణపు కాలువను ధరించి వేదికపై ఛాందినీగల భాగమునకు వెళ్లిరి.

గాయకలలో కొందరు మొదట సంస్కృతభాషలో మహాహారముగా వ్రాసినవేదిక. పిమ్మట పితామహులగులలో గావము జరిగెను. పిమ్మట నీవేదికను చదివెరి. విద్యార్థులు పలు పురు సంభాషించిరి. పిమ్మట ఒక్కొక్క విద్యార్థి పేరును పిలు వగా ఆతడు వేదికకడకు వెళ్లుచుండెను. మహాత్ముడు వారికంద రికిని పట్టుచుల నొసంగెను.

ఒక గంభీరవదన మహాత్ముడియును గూడ నుపన్యసిం చెను. అతడు బంసీపురమిదల కనబడెను.

అంతవరకును క్రిందనే కూర్చుండిన మహాత్ముడు పుడు ఒకబల్లపై వెళ్లి పద్యాపనము వేసికొని కూర్చుండెను. ఎప్పుడు చూచినను మహాత్మునిమూర్తి చాల ఆకర్షకముగానే యుండును గాని యీసారి సరిగ్గతులగుబట్టి మరింతదర్శనీయముగానుండెను. చుట్టును తెల్లనిస్థంభములున్నవై పచ్చనిఆకులతోరణములతోనొప్పు చున్న చప్పరము, నలుకక్రలను నీలవర్ణపుకాలువలను ధరించిన పాలకసంఘసభ్యులు, మధ్య ఉన్న తాసనమున నా సాసీనుడైన మహాత్ముడునుగల అవ్యత్యము కడుగంభీరముగతోచెను. మహా త్ముడు ఘూర్జరభాషలో 45 నిమిషము లుపన్యసించెను. నూ అవధకుట అతిముఖ్యమున నది ముఖ్యసారాంశమని ఒకవాక్యములో మాకు తెలిపిరి.

పిమ్మట మరియొక్కసారి సామగానము జరిగినది. పిమ్మట వందనములను తెలిపిరి అనంతరము వారందరును వరుసగా ప్రదర్శనకాలకువెళ్లిరి. స్త్రీలు వారిననుసరించిరి. మొదట స్త్రీలను లోనికివంపించిరి. పురుషులు ప్రక్కకొదిగిరి. మేముచూచి నపిమ్మట యిద్దరు ఆశ్రమవాసులు మము భద్రముగా ఆశ్రమము నకు గొనిపోయిరి.

ఆశ్రమమునకు పావుమైలుదూరమున దేకీయుల యిండ్ల మధ్యనుండి మేమువెళ్లుచుండగా నదిలోనండి చాల ఒంటెలు తోడ్కునేక వచ్చుచుండెను. అవి చాలబాగుగా నున్నవి. మేము వానిని ఛాయాపటము తీయదలచి ఒకయినుకబయలున కేగితిమి. పరిజనులు ఒంటెలనునిలిపిరి. మేము ఛాయాపటమును తీసితిమి.

15వ లేదీని మేము ఖద్దరుపంచన నేయనారంభించితిమి. అందరును చాలవంతగా చూడసాగిరి. చలిభాగమొచ్చుటచే ఆరాత్రి దేవదాసుగారు మాకు కాలువలను తెచ్చియిచ్చిరి. అప్పుడు మాటలాడుటలో వ్రాహ్మణులు ధరించు యజ్ఞోపవీతమును గూర్చి దేవదాసుగారు మాకువివరించిరి. (సశేషము)

నయ్యక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

దేశీయభాషమూలమున విద్యగరవలయునను తీర్మానము
స్వరాజ్యవాదులవిజయము

లక్ష్మణపురము, మార్చి 4:—నయ్యక్తరాష్ట్ర శాసనసభయందు నేడు రెండు అసభికారుల తీర్మానము చర్చింపబడెను. రెండుతీర్మానములును స్వరాజ్యవాదులు ప్రతిపాదించి విజయమొందిరి. ఉన్నతపాతకాల తరగతివరకును హిందీ, ఉర్దూభాషల మూలమున విద్య బాలురకు గ్రహణయోగ్యని స్వరాజ్యవాదులచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై దీర్ఘచర్చజరిగెను. తుదకు తీర్మానము ఆమోదించబడెను. ప్రతిపరిపాలనాకాళలయందును శాసనసభచే నెన్నుకొనబడిన స్థాయిసంఘము నియమింప బడవలయునని రెండవ తీర్మానము ముఖంబాలుగారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వముతరఫున ఓడవలుగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. కొన్నికాళలందు స్థాయిసంఘముల ఆవశ్యకత లేదనియు, సాధ్యమైతంతరకు ప్రభుత్వము శాసనసభ్యులను సంప్రదించు చున్నదనియు, నవరమైన కాళలందు స్థాయిసంఘములను, స్థలసంఘములను ప్రభుత్వము నియమించెననియు ఓడవలుగారు చెప్పిరి.

చాలనేపు తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను. తుదకది అధికంగానుగల సభ్యులచే ఆంగీకృత మయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

భార్య నెంటుజారి గెజెటు

ప్రకాశకాళ

జి. టి. హెచ్. బ్రాకర్ గారు దెవలక్ మెంటుకాళుకు కార్యదర్శిగా నియమింపబడెను. పన్నులవిచారణ సంఘమునకు బి. రామారావుగారు సహాయకార్యదర్శిగా నియమింపబడెను.

నెండ్లచేయించు అధికారము

గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకాలో క్రిష్టియన్ మెండ్ల చట్టప్రకారము పెండింట్లు చేయించు అధికారము రివరెండ్ (ఫెడిరే షీ) టిల్లరుగారి కియబడెను.

లాకాళ

ఆర్మిబాల్ యంగ్ గిల్పు కేంబెల్ గారిని ఎగ్జిమిస్టర్ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నియమించిరి. చార్లెస్ ఓడెన్ గూహెర్స్ గారు రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలు నూపరిండ్లెంటుగా నియమింపబడిరి. కొత్తు పార్థసారథి నాయుడుగారిని గంటూరుజిల్లా బాపట్లలోను, ఇయాబి శెన్న జంబన్న గారిని బళ్లారిజిల్లా హోస్ పేటలోను, మహమ్మద్ అజీజ్ సాహెబ్, బహదర్, డి. తెల్వ నాయగంపిల్ల, చిన్ని వెంకటచెలం తెట్టిగార్లు, నెల్లూరులోను స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి. కర్నూలు జిల్లా సిరిశేలు తాలూకాలో మహమ్మద్ సాహెబుగారు ఖాజీగా నియమింపబడెను.

రా. బి. మిలాయి చినతంబి రాజాగారు చెన్నపురి శాసనసభ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

రివిన్యూకాళ

నెల్లూరు జి. రాజారాంగారు బళ్లారి జనరల్ డ్యూటీ, నాయని శేషగిరిరావు నాయుడుగారు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలకు సెటిల్ మెంటు సందర్శకున స్పెషల్ గాను డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

డి. పి. డబ్ల్యుకాళ

ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యగారిని లెజిషేషన్ సర్కిల్ కలెక్టర్ గోదావరి డివిజనుకు మహాదేవ నీలకంఠయ్యగారిని మదరాసు సర్కిల్ కర్నూలు డివిజనుకు డి. ఆర్ రామస్వామయ్యగారిని లెజిషేషన్ సర్కిల్ నెల్లూరు డివిజనుకు, ఇ. హెచ్. జే. న్యూవర్మగారిని కోరపుట్ డివిజనుకు మార్చిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాళ

నీతారామచంద్ర శ్రీరంగభూపాల భలేరావు బహదర్, దాసరి అడివయ్య, శ్రీమతి నావికొలను పద్మావతిమ్మ, జనాబ్ అబ్దుల్ రహిమాన్ బహదర్ గార్లు నెల్లూరుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగాను, జి. డి. కామ్యూన్, జక్సన్ తెట్టి భీమయ్య గార్లు కృష్ణాజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగాను నియమించిరి.

మాంబలం యాస్ట్రర్స్ సెక్షన్ లెస్ ప్లానింగ్ స్క్వేముకు చెంగల్పట్టు కలెక్టరు అప్పిలేటరుగా నియమింపబడెను.

అటవీ కాళ

మహమ్మద్ అబ్దుల్ హఫీజ్ సాహెబ్ బహదర్ గారు నెల్లూరు డివిజన్ ఎక్జిక్యూటివ్ అసిస్టెంటు కన్సర్వేటరుగా నియమింపబడిరి.

వైద్యకాళ

డి. కాళువరావుగారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారి అధికారము క్రింద పనిచేయును.

జెంషెడ్ లెజిస్లేషన్ చినాయిగారు మదరాసు మెడికల్ కాలేజీలో డెంటల్ సర్జరీ (సాఫెసరుగా) నియమింపబడెను.

శ్రీనివాసీమహారాజు

జన్మించిన దుర్గము

షివ నేరీకోట

ప్రభుత్వము మరమ్మత్తుచేయుట

బొంబాయి, మార్చి 4:—నేటి బొంబాయిశాసనసభ యందు యన్. కె. బోలాగారు తేనెన ప్రశ్నకు సమాధానముచ్చుచు, శ్రీనివాసీమహారాజుగారు జన్మించిన దుర్గముగు షివనీర్ కోటను మరమ్మత్తుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు దలపెట్టిరిని గౌరవనీయులైన కోవాష్టిగారు సమాధానమిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభాధ్యక్షుని

వేతనముపై చర్చ

నాగపురము, మార్చి 4:— మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనమును గురించి చక్కని చర్చ జరిగెను. రి. టెంకె మెంటు కమిటీవారిచే నూచింపబడిన రీతిని సాలునకు 10000 రూ॥లు అధ్యక్షుని వేతనముగ చట్టముందు యేర్పాటుచేయబడెను ఇంతకంటె హెచ్చుతీతమును యేర్పాటుచేయుటకు ప్రభుత్వ మంగీకరించెను. సెల్వెక్ కమిటీవారు చట్టమును విచారించి నాల్గు గంటలలోపున రిపోర్టుచేయవలయునను తీర్మానము 86 సభ్యులచే ఆంగీకరింపబడెను. 23 మంది ఆంగీకరించలేదు. నెలకరూ 1500 రు అధ్యక్షునకు జీతముగ నుండవలయునని సెల్వెక్ కమిటీచెప్పెను. అధ్యక్షుని కాలమంతయు శాసనసభయొక్క కార్యనిర్వహణము నిమిత్తమే ఉపయోగించవలయును. ప్రారంభమునందు నూచించిన రీతిని అధ్యక్షునకు సంవత్సరమునకు రూ 10,000 లు వేతనముగ నిర్ణయింపవలయునని చాక్టరు మూంజి గారు ప్రతిపాదించిన సవరణ వోటునకు వెట్టుకుండగనే ఆమోదింపబడెను.

మాంబెగుగారిని స్టాఫ్ మెంటు

మాంబెగుగారిని స్థుతింతుట మాంబెగుగారిచే స్థాపింపబడిన సంస్థలను వర్గిల్ల చేయుటకంటె ఎవరును వారి సభికముగ స్టాఫ్ మెంటు రని స్థాపింతుగాను చెప్పిరి.

విరమింపనన్న అధ్యక్షుడును సర్ గంగాధర చిట్టువీనుగారు బ్రస్తుతింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆగాఖాను హాకీ టూర్న మెంటు

బొంబాయి, మార్చి 4:—ఈ సంవత్సరముందు వైటూర్న మెంటులో బాల్మంతుకు ముప్పదిటీములు వచ్చుచున్నవి. ఇందులో అయిదుటీములు పల్లెటూరులందుండి వచ్చుచున్నవి. కచ్చుగలవారగు బి. డి. సి. వి. రైల్వేవాకి ఆజ్మీరుటీముకచ్చును సందక్షింతుకొనుటకు మానుకొనికలక త్రాయందలి చీట్లనుకచ్చుకొరకు పోటీచేయుచున్నవి. లక్ష్మీపురమునందలి బెంగాలీయులను విక్రమిద్వాలయపు బరీక్షలచే అటుఅడుటకు రాజాలకున్నారు. జబ్బలపురం టీముగాని యన్. డబ్లియు. యి. టీముగాని వచ్చుటకు వీలులేదు. రాబోవు సోమవారమునాడు టూర్న మెంటు యిచ్చుట ప్రారంభమగును. (ఆ. ప్రె.)

భారతి

న చిత్రమా న పత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమాసపత్రిక ప్రతిసంచిక యందును 3, 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పులుట కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధ సంవత్సరము	„	3	0	0
విడిపత్రిక	„	0	10	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అకాలు 0-10-0 స్థాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయింపుకొని లెక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

మేనేజరు, భారతి.

సాక్షిభాష్య నెంబరు 212 మద్రాసు.

మదరాసు శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ

ప్రభుత్వసభ్యుల నిర్ణయము

నిన్నటి దినమున చెన్నపురి శాసనసభ భలహారానంతరము తిరిగిసమావేశమైనపుడు ఆయవ్యయపట్టికపై సాధారణచర్చ సాగెను.

ప్రభుత్వసభ్యులు హాజరులేకపోవుట

చర్చను సాగించుటకు పూర్వము సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు క్రమచర్యను గురించి ఒక ప్రశ్నను చెచ్చి ప్రభుత్వ సభ్యులెవ్వరు లేకపోయినపుడు ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ జరుపుటవలన లాభములేదనియు - సభ్యులు దేనిని ఆక్షేపణలు గనునించి వానికి సమాధానమొసగుట కీ చర్చ యుద్దేశింపబడెననియు నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు:—చర్చ సందర్భమున ప్రభుత్వసభ్యులుండి తీరవలెనని స్థాపించిందగుట లేదు.

రెడ్డినాయుడుగారు:—వారు ప్రత్యుత్తరముల నొసగుటకుగానా చర్చ యుద్దేశింపబడెను. ప్రస్తుత మొక్కసభ్యుడైన లేడు. అందుచే నీచర్చ నివృత్తియొనగవలెను.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:—ఆఫీసులు నివేదికలను ప్రభుత్వసభ్యులకు ముందుగా సవరణజేయవలదని అధ్యక్షుడు తీర్మానము చేయవలెను. అప్పుడు సభ్యులు తప్పక హాజరు గాగలరు.

ఈసమయమున పానుగల్లు రాజుగారు సభలోనికి వచ్చి కరకాళ్యణులు చెలరేగి తనస్థానమున గూర్చుకొనెను. తరువాత ఇతరప్రభుత్వ సభ్యులుక్రమముగా వచ్చిరి.

టి. ఎం. నారాయణస్వామిపిళ్లెగారు

ఆదాయవ్యయపట్టికయందలి లోటు:—ఆదాయ మభివృద్ధియగు కార్యములకు చెచ్చించిన మొత్తమువలన గలిగినచో నది ఆసంత్తృప్తికరముగ నుండకపోయినది. భూమిపన్నుకాపుపై న చెచ్చింపబడు 41 లక్షల మొత్తములో 21 లక్షలు రికెటిల్ ట్యాంటుకొరకు చెచ్చింపబడుచుండెను. ఈరాష్ట్రమున పడే పడే నెన్నియోమార్లు రికెటిల్ ట్యాంటు జేయబడుచుండెను. ఇందువలన సాగుబడియగుభూమి వైశాల్యమును ఏవిధమునయినా అధికముగ సృష్టించగలకేమా దెలియకున్నది. ఏవియెట్లున్నను రికెటిల్ ట్యాంటు విధానము ప్రజలయందలికి మన సంతృప్తి పని గలిగించుచున్నది.

ప్రభుత్వములను సస్యసమృద్ధిమగు భూములు గానూర్చెదనని వాగ్దానమొనర్చి లామెంబరుగారు ఇంగ్లీషునదిల్లు నామో నింపజేసిరి.

లామెంబరు:—ఈసభవారి సహకారముతో మాత్రమే.

నారాయణస్వామిపిళ్లెగారు:—ఇంగ్లీషును యభివృద్ధియొక్క ఆవశ్యకతనుగించి ఎంతనుడివినపు డది యతిశయోక్తి గాజాలరు. లామెంబరుగారు మేటూరు ప్రాంతము ప్రారంభించెదనని చెలిపిరి. ఈప్రాంతము గియుటకు 12 వత్సరములు పట్టెను. 6 కోట్లు వ్యయమనను. అట్టిస్థితిమున కీవత్సరము 4 లక్షలుమాత్రము ప్రత్యేకించిరి.

లామెంబరుగారు:—ఇండియామంత్రి - మేటూరు ప్రాంతమున కనుమరించుచు ఈదినముననే తంతునంపెను. వారియభిప్రాయ మెట్లుండునో దెలియక కొలదిమొత్తమును ప్రత్యేకించితిమి. వారనుమరించిరి. కాన అస్థిమనకు ధనము తక్కువగాదు.

నారాయణస్వామిపిళ్లెగారు:—లామెంబరుగారి ప్రత్యుత్తరమునకు సంతసమునదెలిపి ఇంకను నుపన్యసించుచు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజోపయోగకరములగు పనులను పూర్తిగ నిర్లక్ష్యమొనర్చుటకు ఖండించిరి.

వి. బి. టి. ఎత్తిరాజులునాయుడు గారు

అటవీశాఖ ఏమిచేయుచున్నదో ప్రజలకు చిరుబర రహస్యముగనున్నది. ఈశాఖనండి ఇంతవరకు ఏమీలాభివృద్ధి నచ్చుటలేదు. ఈవత్సరము ఎచ్చునట్లు నూచన లేదు. ముందుముందు లాభమువచ్చునట్లు నూచననూడలేదు. న్యాయశాఖ ఆదాయము 2½ లక్షలు తగ్గెను. వ్యయముమాత్రము 4 లక్షలు హెచ్చెను. హైకోర్టున్యాయమూర్తులసంఖ్య మాత్రము హెచ్చింపబడుచుండెను. పీఠిక తగినంత పనిలేక విశ్రాంతిగా నూచుకొను చుండిరి. అవసరమునో కనివారములందు కోర్టుపెట్టవలెనని న్యాయమూర్తుల సంఖ్యను హెచ్చింపరాదు. జిల్లాలయందు సబుకోర్టులసంఖ్యను 1700 ను తగ్గింపవలెను. పల్లెటూళ్లెరులనుండి రో

డ్డుపన్నును వసూలు జేయుచున్నారు. కాని చాల భాగము పల్లెటూళ్లకు అట్టికోర్టుల సౌకర్యము నొసగుటలేదు. ప్రభుత్వము వారిపట్ల దనవసరముగ ప్రారంభించు గృహనిర్మాణములను నిలిపివేయించియెడల బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అగిపోదు. ప్రభుత్వము వారు ఆసహాయాద్యమును అగిపోయినంత మాత్రమున ప్రజలు ఈపరిపాలన మంగీకరించిరని యెన్నరాదు. ప్రస్తుతపరిపాలన ను మార్చివేయుటకు ప్రజలంత ను దృఢనిశ్చయములే యుండిరనుట కిది నిదర్శనముగ నెంచవలెను.

డా. సతేశనుగారు

డాక్టరు సతేశనుగారు - రాష్ట్రీయకృషిముల పూర్తిగా లోలగించునట్లు లానర్చుటకు తీవ్రముగ నాందోళన మొనర్చిన తెనని నుడివెరి. కాజకీయ - ఆర్థిక - కారణములచేత, ఉద్యోగమును భారతీయ మొనర్చవలెనని గోరుచున్నాము. ఇంతవరకు రాజకీయమును, ఫలితముగాని, అర్థిక ఫలితముగాని గలుగకపోవుట విచారకరము. భారతీయాధికారములను గూడ - యూరపియును అధికారులతో సరిసమానముగ వేతనముల నొసగవలసి వచ్చునెడల - సుద్యోగములను భారతీయముగ నొనర్చుటవలసి యుపయోగమేమి. అన్నియూద్యోగశాఖలను రాష్ట్రీయముగ నొనర్చుట మంచి. అప్పుడైనను - ప్రజలలో జీవేంద్రజనకముల వారికి అసౌకర్య విశ్వాసము గురువరకును యూరిపియుద్యోగులను నియమించుచునే యుండవచ్చును. ప్రస్తుతము మంత్రిగారు, కార్యనిర్వాహక భాగస్వామి భారతీయసభ్యులును, తమవేతనములకు తగ్గించుకొనకలెను. పనరాష్ట్రీయమున తయవ్యాధి అమితముగ వ్యాపించియున్నది. మదరాసునందు ప్రతి పదియిండ్లకును ఒక్కొక్క డాక్టరుగిగలడు. మదరాసు నగరమున నొక డాక్టరుగ కరణాలయము చేర్చుచుటకును - డాక్టరుగ వైద్యము నం దెక్కువ ప్రవీణులగు వారు ప్రయత్నించుచున్నారె. ప్రభుత్వము వారాతని కన్నిసహాయముల నొసర్చవలెను. అసౌకర్యవిషయముల గురించి, ప్రజలందు ప్రచారమొనర్చుటకుగాను, ప్రభుత్వము వారెక్కువ పూనుకొనవలెను. స్థానికస్వపరిపాలనశాఖా పరిధిలు, సంస్కరణల పూర్వపు దినములకంటె నిష్కృష్టమాత్రము నభివృద్ధిపందలేదు. పల్లెటూళ్లకు సరియగుబాటలు లేకపోవుటచే ప్రజలు చాలకష్టములకు లోను గావలసివచ్చుచున్నది.

ఆయవ్యయపట్టికను చర్చించుటవలన ఎట్టిలాభమును గాన్పించుటలేదు. సభ్యులెంత చర్చించినను ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయము నినుమంతయు గౌరవించుటలేదు. గతవత్సరము నారాయణమీననగారి శిక్షను రద్దుజేయవలెనని ఈ సభవారేకగ్రీవముగ తీర్మానించినను, ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము నేమాత్రమును గౌరవించలేదు.

సర్ ఆర్థు న్యాపుగారు:—ఆతీర్మాన మేకగ్రీవముగ నొనర్చబడలేదు. కేసు వ్యతిరేకముగ సమ్మతి నొసగితిని.

డా. సతేశనుగారు:—అందుచేతనే ఈసభ పూర్తిగా ప్రజలయభిప్రాయముల వ్యక్తీకరించుటలేదని చెబుచున్నది. ఈసభలోనుండు ప్రతిసభ్యుడును ప్రజలచే నెన్నుకొనబడువరకును, విమర్శియనునది లేదు. అంతవరకును ప్రజాభిప్రాయము విజయ మందజాలదు.

బి. బి. సి. కేశవపిళ్లెగారు:—మాషిఖా ట్రైడిల పరిషత్తులను వివరించుచు బల్లారిజైలునందు 800 మంది ట్రైడిలు పలుకవచ్చుటకు పాలగుచున్నారనియు, అతిపురం ట్రైడిలందు అధిక సంఖ్యాకులు ట్రైడిలగులరనియు దానిని హోముమెంబరుగారు, లామెంబరుగారు వీక్షించిరి. కాని అందు సక్రమముగ నిర్వహించబడని యంతయులన్నిటిని కనుగొనలేరీ. రాత్రియందు పలువురు ట్రైడిలు ఒకటిగ గొలుసులచే బంధింపబడుచున్నారు. ఇట్టి కృత్యము చేరొకచో నెన్నడును గాంచనేరదు. సిద్ధప కాల్వకాఖాపరిషత్తుల వివర్ధించుచు ఆస్సామునను బంపబడు మాటలు నెలకు 7 లేక 8 రూపముల బిదాయము బొందుచున్నారనియు అది వారిజీవనమున కేమాత్రమును జాలదనియు హోముమెంబరుగారు తమ ఉద్యోగకాలపరిమితిలో మాటల జీవనోపాధిని బట్టించుచు వారిని సంరక్షింపవలెనని పల్కిరి. ఇతరదేశములందలి భారతీయులు కూలిజాతిగ పరిగణింపబడుచున్నారు. ఈశాసనసభ్యులును, అధ్యక్షులుగూడ పరదేశములందు కూలివారుగనే బాడబడుచున్నారు. అనేక గ్రామములందు అంత్యజాతులకు నీటివసతులు, విద్యా అంగ్యసౌకర్యములేవు. నెక్రేటెరియలునందలి జవాహరు చారికీ వచ్చుజీతములతో తమకుటుంబముల పోషించుకొనజాలకున్నారు. ఈ సమస్యను హోముమెంబరుగారు పరిష్కరించెనరని నమ్ముచున్నాను. అనంతపురముజిల్లాలో ఒక్క ఇంగ్లీషునవరకు

వివను ఇదివరకు జరిగి ఉండలేదు. ఈవిషయమై తగు శ్రద్ధజూరవలెనని కోరిరి.

యల్. సి. గురుసామి:—అధికారవిధుల పక్షమున నూట్టాడును పత్రికాముందును అంత్యజాతులకు పాఠశాలలో విద్యాసౌకర్యము లొసంగబడవలెననియు, అస్పృశ్యత భేద మంతరించి వాటి సరియగువసతు లొసంగబడవలెననియు, అంత్యజాతులకు భోజనవసతులకు ఆయవ్యయపట్టికయందు ప్రత్యేకించిన ధనము స్వల్పమనియు బల్కిరి. చెల్లింగిరి గొండయగుచు ఆయవ్యయపట్టిక అభివృద్ధిని గనపరచుటలేదనియు, దేశమందు దారిద్ర్యము ప్రచలియున్నదనియు, అత్యధికముగ పన్నులు ప్రజలను పీడించుచున్నవనియు, తిండి లేక జనులనేకులు మాడుచున్నట్లు ఉద్యోగులు, అధికారధారులు అంగీకరించి యున్నారు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభ్యులుగావించిన తీర్మానములను ప్రార్థనలను కార్యరూపమున జేర్చెదరని విశ్వసించుచున్నాను. నీటిపారుదల శాఖయందు జరుగవలసిన అభివృద్ధి జరుగలేదు. అనేక నిర్మాణములు ప్రభుత్వదృష్టి నాకర్షించియుండలేదు. మత్తుపదార్థవిక్రయమందు చాల అక్రమచరణ జరుగుచున్నది. ఇయ్యది దేశాధిపతి. వ్యవసాయ విద్యాశాఖలలో భవనములు మొదలగువానికై వ్యయము అధికముగ జరుగుచుంట్లెప్ప నే రెట్టి ఉపయోగము గానరాదు. కార్మికశాఖ అనవసరమని తలంచెదనను. స్థానిక, పురపాలక సంఘములే కార్మికాభివృద్ధికి పాటుబడగలవు. అధిక వ్యయమును గలుగజేయు నీ ప్రత్యేక కార్మికశాఖవలని ఉపయోగపడలేదు అని పల్కిరి.

ఉప్పిసాహెబు:—మాషిఖా ప్రజలలో స్త్రీలును శిశువులును అనేకములగు బాధలకు లోనగుచున్నారనియు, సర్వసస్య సమన్వితమై చెన్నాను దేశము నేడు కాటకముల కాకరమై యున్నదనియు, మాషిఖాఖియిదీలు జైల్లయందు లోనగుకష్టము లపారముగనున్నవనియు, నిర్బంధప్రాధమికవిద్యావిధానము సువిశాలందరకు గలుగునట్లు యొనర్చవలెననియు, కేవలతీర్మానములుగాక నిజమగుసహాయము, కార్యపరత్వము, సామర్థ్యములను మాషిఖాలయెడ గనపరచవలెనని పల్కిరి.

ఆర్. శ్రీనివాస్:—అంత్యజాతుల ఫలితశిలినండి ఉద్ధరించవలెననియు, ప్రతిశాఖయందును వారికి తగుసౌకర్యము లొసంగబడవలెననియు, పంచాయతులు మున్నగువానియందు అంత్యజాతులవారికి స్థానముండవలెననియు, శాసనసభయందలి ప్రతిపాలకుడువారికి వ్యతిక్రమముగ తాను సమ్మతినిసంగుచున్నాను. తమసంఘమున కనుకూలముగనే వారు సమ్మతుల నొసంగుచున్నందులకు వారి నభినందించిరి.

నారాయణ నంబూద్రి పాడు:—ఆయవ్యయ పట్టికను వివర్ధించుచు ఆయవ్యయపత్రికనుండు లోటుగనిపించుట విచారకరమనియు, తమజిల్లాలయందలి ప్రజలకు విద్యాసౌకర్యములు, ప్రభుత్వోద్యోగములందు సరియగు ప్రాతినిధ్యము గావలెనని కోరిరి.

సి. గోపాలమీనన్:—ఈసంవత్సర మిట్టి పట్టదాయకమగు ఆయవ్యయపట్టిక సమర్పించబడుట గురదృష్టమనయు, ఆదాయమునకన్నను వ్యయము అధికముగనుండు విధానము సంవత్సరముల తరబడి నెచ్చుచున్నదనియు, దానిని మార్పుజేసినగాని దేశాభివృద్ధి గలుగబోదనియు పల్కిరి. అధికధనము పెట్టుబడి పెట్టుబడిన వ్యవసాయము అటవీ, విద్యాంగశాఖలపల్ల ఎట్టి ఆదాయము గలుగుటలేదు. 100 కి 98 లేక 95 శాతము ప్రతి శాఖయందును వ్యయముచేయబడుచున్నది గాని ప్రతిఫలమేమియు లేదు. మద్యపానోద్యమవిషయమై ఈ రాజధానియందు మద్యపాన దురభ్యాసమును మాగొట్టుట కష్ట ప్రయత్నములు సలుపబడియుండలేదు. ఈ రాజధానియందలి వాణిజ్య విద్యావిధానము మార్పుజేయవలెను. ఉత్తరప్రదేశములందు అంధ్రసోదరులకు విశ్వవిద్యాలయము నిర్మాణమునకు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నందులకు విద్యాంగసంప్రకాశా తండ్రియై అభినందినీయులు.

ఓ. ఓ. కేశవ:—తివాసంఘములందు జనులకు ఉద్యోగములందు సరియగుప్రాతినిధ్య మొనరునదని కోరిరి.

యన్. దేవేంద్రుడు:—(అని అగ్రప్రతినిధి) అంధ్రమున నిట్లు ముచ్చటించిరి.

ఈసంవత్సరము బడ్జెట్టు సమాగు శిలి లగుట లోటుపడెనది. గవర్నరుమొంటు ఆఫ్ ఇండియావారికి ముఖ్యమంత్రి తనమువారు మామూలుగా యిచ్చుచున్న శిక్షి ఉత్తము మంజుమలే 126 లక్షలు ముజరా యిచ్చుటకు అంగీకరించెను కావున

మన రాష్ట్రమునందు ఇంపీరియల్ గవర్నమెంటువారికి ఇతర రాష్ట్రములకంటె చాలా ఎక్కువ ధనమును ఇచ్చుచున్నాము. మనయొద్ద చాలా అక్రమముగా ఎక్కువ డబ్బును తీసికొనుచున్నారని అన్ని కక్షలవారును ఘోషించినారు. మొదట ప్రభువు నియమించిన మొత్తము మనకు భరించుటకు పీటలేని ఘోరమైన అన్యాయముని మన కంటికిని తెలిసిన విషయమే. ముఖ్యముగా నున్నది 12½ లక్షలు మనకు రాకుండా ఇతర రాష్ట్రములవారు అడ్డువచ్చుచున్నారని మనకు కనబడుచున్నది. ఇది కావలసినదా నుడుటకై మన మంగరము విశ్వభూమి నుండి తీసి, పంపించియున్నది. ఇంతేకాక ఎక్కువ డబ్బును ఇతర రాష్ట్రములనుండి తీసి, పంపించియున్నది. ఇంతేకాక ఎక్కువ డబ్బును ఇతర రాష్ట్రములనుండి తీసి, పంపించియున్నది.

2. అది ఇంకొకటి అది దానిచేయి చాల కాలము నుండి ఆంగ్లో-ఇండియన్ అధికారిత్వమునందలి అంతుకొనిన దముగా, ప్రభుత్వ మెంటువారును ప్రజలను ఇటీవల స్వల్ప కాలమునందు యాభ్యంతరస్థాయమున గ్రహించి ముమ్మడిగా యథాతథ ప్రకారము కృషిచేయుచున్నారు. దురదృష్టవశాత్తూ నా సోదరులతరఫున వారికి వందలము లక్షలమూల్యము శిశు కాలములో వారి బాధలనుండి విముక్తి అగుటకు యిప్పటికంటె ఎక్కువ ప్రయత్నములను చేయుటకుగూర్చి యోచించవలసిన దనియు, వారితలంపు లన్నింటిని మనఃపూర్వకముగా ఆముఖ్యముగా చేయుటకును చేయవలసినదిగాను నేను కోరుచున్నాను. ప్రజాప్రతినిధులైన గౌరవనీయసభ్యులు వారు చేయవలసిన కృషిచేయుచున్నారు. చేపడరని తలచెదను. గవర్నమెంటువారు కూడా ఇటీవల మహాపాతకములు చేయుచున్నారు. ఇంకను ఎక్కువ చేయవలయునని కోరుచున్నాను.

ఎక్కువ డిపార్టుమెంటుకువచ్చు పన్ను చాలవట్టుకు చీదలవల్ల రాబడుచున్నది. ఆరాబడిపన్ను దురభ్యాసములకు అలవాటుపడిన సంఘములతో బాటు మా సంఘములో కూడా కొంతమంది అభ్యసించినందువల్ల ఈపన్ను బీదకు చాలా హాని కలుగజేయుచున్నది. కనుక సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈపన్నులను నిర్మూలముచేసి బీదసంఘములైన మమ్మును వృద్ధులను తీసికొని కావడము గవర్నమెంటువారి కర్తవ్యము. ఈడిపార్టుమెంటులో మాజీతయలను కూడా అభీప్రాయముగా ఏర్పాటుచేయవలయునని కోరుచున్నాను.

పోలీసుడిపార్టుమెంటులో మాజీతయలను కొంతమంది కానిస్టేబులుపనిచేయుచున్నారని నున్నారు. కానివారలకు ఏవిధమైన ఇన్ క్రిమెంటు ఇచ్చుటలేదు. పోలీసు అభీప్రాయము ఇచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయవలయునని కోరుచున్నాను.

సివిల్ ఇంజనీర్లలో మావారలకు ఏవిధమైన ఉద్యోగములు లేవు. కావున ఇటు అభీప్రాయము, ప్రేక్షకులను మావారలకు కూడా నియమించుటకు కోరుచున్నాను.

విద్యాశాఖమంత్రిగారు చేయుచున్న విద్యావిధానమునకు వందలము చేయుచున్నాను. ఈరాజధానిలో చిన్నతరగతి మొదలు పైతరగతులవఱకు నిర్బంధితప్రాథమికవిద్యను మావారలకు సలకొల్పవలయునని గట్టిగా మనవిచేయుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమునందు ఆదిఆంధ్రబాలలకు డికహాస్టల్స్ ఏర్పాటులో నిర్బంధగలందులకు కోరుచున్నాను.

స్థానికసంఘములలో మావారలకు నామినేషనులు ఏర్పాటుచేయుచున్నాను. మాజీతయలనుగూర్చి నియమించుట లేదు గనుక జనసంఖ్యనుబట్టి నామినేషనులు నియమించుటకును ఇవ్వదుచేయుచున్నాను. నామినేషనులలో ప్రతితాలూకా భోర్లు, మునిసిపాలిటీలు, కమ్యూనిటీలులలో తప్పక ప్రతిసభ్యులను ఆదికాండ్లను ఉంచుటగలను గమనించి చేపడరని కోరుచున్నాను. ఈనామినేషనులలో ఎల్లప్పుడూ రాదగిన ప్రజాతలవారలకు నామినేషను చేయుచున్నాను. ఇదిగత అక్రమము.

అభివృద్ధిశాఖలో కో ఆపరేటివ్ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ల పదవులకు అర్హులైనవారు మాజీతయలనున్నారు. బి. ఏ. ప్యానెలవారుకూడా కలరు. వారికి ఉద్యోగములనిమిత్తము చాలా కాలమునుండి కృషిచేయుచున్నాను. ఇంతవఱకు లభించనందుకు చింతింపు ఇకలేదు. తనవిద్యార్థులు చేయవలసినదని ప్రభుత్వము నానిని కోరుచున్నాను.

లేబరు డిపార్టుమెంటువారు పాతకాలము గ్రామములలో స్థాపించి కృషిచేయుచున్నారు. ఇంకను అపనిచాలదు. ఈరాజధానిలో ప్రతిపల్లెయందును మావారల విద్యాభివృద్ధినిమిత్తము పాతకాలము ఏర్పాటుచేయుటయు, మునిసిపల్ సదుపాయములను పల్లెలకు సరియైనబాటలను నిర్మించి మంచిసౌకర్యములుచేయవలయునని కోరుచున్నాను.

నేటికార్యక్రమము

ఆయవ్యయవట్టికపై చర్చ

చెన్నైలో కావనభూమి ఈదినమున తిరిగి 11 గంటలకు సమావేశమై ఆయవ్యయవట్టికపై చర్చను సాగించెను. ఈదినమున ప్రజాపక్షమునకు ఈకార్యముపై 11 గంటల సందేయము సరాసరి ఆయవ్యయవట్టికపై చర్చయే సాగెను.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

ఆయవ్యయవట్టికపై సాధారణచర్చ జరుపుటకు ప్రత్యేకింపబడిన ముందుదినమున కాలమును వ్యర్థముచేయుటకు మేము గానిని సత్యమూర్తిగారు ముడిచిరి. ఈకాలమును గ్రాంటుల వోటింగునకు ముందుగాను చాలా యువయోగకరముగా నుండును. ఈ ముందుదినమునందు చర్చజరుగుచున్నను-ప్రభుత్వసభ్యుల సభ్యులు చాలవఱకు ఖాళీగా చేయుచున్నది. దీనినిబట్టి జూచినయెడల-ఈచర్చను అంతయే వ్యర్థమున నభిప్రాయమును వారు గూడ జలపాతమునందలిని చెలియగలరు. ఇదివరకు-ప్రభుత్వసభ్యులు మహాదళకారితో సమ-చర్చసమయమున సభ్యులందు కూర్చొనియుండెడివారు.

ప్రస్తుతము ఆర్థికసభ్యు డిచ్చుటలేదు. ఉన్నయెడల ఈ వత్సరమునగల ఆయవ్యయవట్టిక యువస్వాసమువంటి యువస్వాసము నొనర్చవలసిని జెప్పవలసింది. వారి యువస్వాసము ఎలవ-ప్రభుత్వఆర్థికసభ్యుల ఎట్లున్నదో ఏమాత్రమును చెలియుటలేదు. రాష్ట్రీయములు ఈ విత్తిరాంతమునకు 14 కోట్లరకని పట్టికలో గలరు. ఈయుగా మొత్తము 25 కోట్లరకని గాంధీ బడ్జెట్ చెలిపవలెను. యువము త్రమునుజూచి భయపడువాడను, కాని ప్రభుత్వమువారు- సాంకేతికవ్యయముల సరిపెట్టుటకు గాను యువముల నొనర్చరాదు. ముందుతరమువారి, ఆదాయముపై మనకు బతుకరాదు. ఆర్థికసభ్యుడు ఈవత్సరము ఆయవ్యయవట్టిక చాలాటగా నున్నదని వ్యయమునకు తగిన ఆదాయము లేదనియు జెప్పుచు, భగవద్భుతకంపెనీకి 2½ లక్షల నష్టమునగల కుద్దేకిందుట చాలా హానికరముగా నున్నది. ఇది చాల అపనితీకరము. ఇది ప్రజలకు చాలాఅన్యాయము. రాష్ట్రీయకృషియు, తగ్గింపునెడల లోటు నిలువగా మారుననియు కాని- ఈవిషయమున బట్టలపన్నును తొలగించకుండు నుండుటపై సాధారణదేయంజేసినయెడల ఆర్థికసభ్యుడు చెలిసి, కొంత విత్తియు గల్గింపజూచెను. రాష్ట్రీయకృషియు మను, ఎక్కువకృషియును పోటీలేననియు, రెంటినిగూడ నొనర్చుటకు పీటగలదనియు- విశేషవాదనాయకు డగు బి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు చెలిసిరి. భారతప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యుని యువస్వాసమును జదివినవారెల్లను అట్లేదోచెను. కాని ఈవిషయమున మాయోక్తయూ మా పక్షము వారియోక్తయూ సభిప్రాయములను జలిసికొనవలెనని, ఆర్థికసభ్యుని యభిప్రాయము మననెడల చెలిపెదను. రాష్ట్రీయకృషి ములకును బట్టలపరిశ్రమకును పోటీవచ్చునెడల మేము బట్టలపన్నులను తొలగింపవలెననియు చెలిపెదము. అది జాతికంతకును అవమానకరముగా నుండును.

ప్రజాపక్షమునకు ఎక్కువధనమును సంపాదించగలిగిన మంత్రులను కొందర నభినందించిరి. ప్రజలయొక్కయు సభ్యులయొక్కయు జ్ఞాపకశక్తి పీకపోవుచున్నట్లున్నది. 1921-22 సం॥ న ప్రభుత్వము ఆర్థికసభ్యులకు 9 కోట్లు చెల్లింపబడుచుండెను. ఈవత్సర మొత్తము 12 కోట్లు పైగానున్నది. ప్రజాపక్షమునకు 1921-22 సం॥ న 4 కోట్లు చెల్లింపబడెను. ఈవత్సరమున 4 కోట్లు 21½ లక్షలు చెల్లింపబడుచుండెను. అనగా ప్రభుత్వము ఆర్థికసభ్యులకు 4 కోట్లు పైగాను ప్రజాపక్షము ఆర్థికసభ్యులకు చెల్లింపుచు మొత్తము 21½ లక్షలు మాత్రము హెచ్చెను. అంతయే గాక ప్రజాపక్షము ఆర్థికసభ్యులకు అప్పు మొత్తములగూడ చెల్లింపలేకపోవుచుండెను. అందుచే నెక్కువ మొత్తములను ఆర్థికసభ్యులకు నిరాకరించుటలో నాశ్చర్యములేదు.

సానుగలరాజాగారు:— ఎచ్చట హెచ్చింపబాలకపోయిరో చెలిపెదరా?

సత్యమూర్తిగారు:— గత మూడు వత్సరములలోను ప్రజాపక్షము ఆర్థికసభ్యులకు మొత్తము ఖర్చులేయకపోవుట వలన రు 156 లక్షలను ప్రభుత్వమువారు తిరిగి వశపరచుకొనిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులను తగ్గింపుట ఇంకను సాధ్యముగాననియు, అట్లుజేయుచో పరిపాలనాసామర్థ్యము తగ్గిపోవుననియు ఆర్థికసభ్యుడు నుడిపెను. పెద్దయంత్రాగములందు తగ్గింపు లాసయ్యటకు మారు హెచ్చింపుచే వ్యయము హెచ్చుచున్నది. యూరపియను ప్రభుత్వసభ్యు లింత తెలివిగానే నను 8000 ల సం॥ న వేతన మొసగియుండుకొనజాలము. 3000 ల వేతనముపై ఆర్థికసభ్యులలో సగము తెలివిగవారివైనను నియమించుకొనెదము.

ప్రభుత్వసభ్యులను రైతులనుండి యధికముగ నమ్ముచున్నది. వాకియభివృద్ధి కరములగు ప్రజాపక్షము ఆర్థికసభ్యులపై 3 వం

తుమాత్రమే చెల్లింపుచు - ఎట్టి ప్రాధులను రాని ప్రభుత్వ శాఖలపై 3 వంతులు చెల్లింపుట చాలా అపనితీకరము. విద్యయు ప్రభుత్వశాఖలలో అపనితీకరము చాలా హానికరముగా నున్నది. ఈశాఖపై 5½ లక్షలు చెల్లింపుచున్నాము. దీనినిబట్టి ప్రతిసభ్యుము 5½ లక్షలు మాత్రమే. ఈ మొత్తములో సగము మొత్తమునే ఇతర అభివృద్ధికి చెల్లింపుటకు నుపయోగపడును. హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల సంఖ్యను హెచ్చించుట కెట్టి యవసరము గలిగినో తెలుపుచు నొక ప్రకటన ను గా విం చెదనని గౌరవనీయ లామెంబరు వాగ్దాన మొనర్చెను గాని ఇంతవర కెట్టి ప్రకటనను నొనర్చలేదు. హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల సరిగా 11 గంటలకువచ్చి, సామాన్తము 4 గంటల సరిగ్గా లవరకును నుండుటలు లొనర్చవలెను. కావన సభ్యులకు పట్టిక ప్రాసిక్యూటరులకు గాని ఏ ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగములకు గాని నియమించుపద్ధతిని వదలవలెనని లామెంబరును గోరుచున్నాను.

లామెంబరు:— ఆయాశాఖల కలెక్టరుల శిఫార్సులపై పట్టిక ప్రాసిక్యూటరుల నియోజన మొనర్చబడెను. నాకావిన యమన స్వతంత్రముగా మెలగుటకు పీటయు యెడల నేనితరుల నియమించెడివాడను.

సత్యమూర్తిగారు:— కలెక్టరుల శిఫార్సులను నిరాకరింపబాలనను పిటివరు గౌరవనీయసభ్యుడు నిరంతరపాతకార స్వభావమునలవరచుకొనుటలో నభివృద్ధి నొందనని చెలిసికొనుటకు సంతసింపుచున్నాను.

లామెంబరు:— ఇది కలెక్టరుల శిఫార్సుల నిరాకరించుటకు గురించిన ప్రశ్నగాదు. అవసరమునో నెవరి శిఫార్సులైన నిరాకరింపగలను. ఈవిషయమున కలెక్టరుల శిఫార్సుల నవలంబించుట ఆచారము. దానిని వదలుటవలన కొన్ని పరిపాలక విమర్శలు గలుగును.

సత్యమూర్తిగారు:— ఈసభనా రెన్ని ప్రయత్నము లొనర్చినను స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ ఏమియు నభివృద్ధిగాంచలేదు. స్థానిక స్వపరిపాలనమంత్రి స్థానికసంఘములను తనయనుచులకువేర్చిగము లొసగు స్థానములకు నుపయోగించుకొని తన పక్షము వాదికముగా బలపరచుకొన జూచుట చాల అపనితీకరము. ఎక్కువశాఖయందు అయిదుకోట్ల అవాయమున కంచనాజేయబడెను. ఈమొత్తమునందు ప్రజలు జ్ఞానమునుభవించియు, అనేకదుఃఖములకు పాలకము నొసగు అపనితీకరమును భరించుచు ఈశాఖయందు మంత్రి కొకనిగ్గె విధానములేదు. కార్యక్రమములేదు. ఇతర శిఖలకు వెళ్లినపుడు మాత్రము పెద్దపెద్ద యువస్వాసము లొసగినచున్నాను. ఇచ్చటికివచ్చి వాని నాచరణలో పెట్టుటకు అతనికి ధైర్యములేదు. విద్యాశాఖను గురించి యొకమాట చెప్పవలసింది. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము కాగితము మీద తప్ప వేరెచ్చటను లేదు. పనిజేయుటకు ధనము లేకదానిని విద్యాంగమంత్రి పరుండచెట్టెను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచెదనని విద్యాంగమంత్రి ఈమధ్య తెలుపుచుండెను అది మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువంటి జేయగనెడల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచవలసిని గోతడను. ధనము, నొసగుండ విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచినని జెప్పట ఏమాత్రమును నుపయోగపడులేదు.

ఆర్థికసభ్యుడు సమి మెంబర్ గ్రాంటుల ప్రతిపాదనలను తగ్గింపుటకు ప్రయత్నింపవలెను. సరియగు ఆర్థికపరిపాలన కిది యవసరము. సమి మెంబర్ గ్రాంటులను దెచ్చు ఆచారము క్రమక్రమముగా హెచ్చిపోవుచున్నది.

కావనసభలో ఆదాయవ్యయపట్టికపై జరుగు చర్చల నిష్పయోజనమును సభ్యులు గమనించుమాడుట సంతోషకరము. ఈసభనా నిరాకరించిన గ్రాంటులను- తగ్గించిన గ్రాంటులను ప్రభుత్వమువారు తిరిగి పునరుద్ధరించుచుండ వీనియనుపయోగమేమి. ఈసభలోని సభ్యులందరూ అనతికాలములోనే ప్రభుత్వమును ప్రతిఘోషమునను ఎదుర్చుటయే సరియగువిధానమని గమనించి స్వరాజ్యపక్షమున జేరెదరు గాక యని కోరుచున్నాను.

రా॥ బి॥ యస్. సి. రాజాగారు:— అంత్యజాతులపక్షమున మాట్లాడుచు తమసంఘమునకు కావనసభయందలి అన్ని పక్షములనాను, మంత్రపక్షమువారును సమాకార సానుభూతుల నొసంగవలెనని గోరిరి. భారతప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయకృషియులందు సౌకర్యము లొసంగినచో తామేమియు జేయనశక్తులమని ఆర్థికసభ్యులు నుడివియుండిరి. ప్రస్తుతము రు 126 లక్షలు తగ్గింపు ఒసంగబడినదని వినుటకు సంతసమగుచున్నది. అంత్యజాతులను అధోగతినుండి ఉద్ధరించి ఆర్థిక సాంఘికోన్నతుల గలుగజేయుటకు కొంతదబ్బు ప్రత్యేకింపబడవలెను. స్థానిక పురపాలకసంఘములకు సరియైన ప్రాతినిధ్య మియ్యబడ

లేను. అంత్యభావములందు కార్మికులకు ఆయవ్యయపట్టిక
మందు ప్రత్యేకించినదనము అప్పుడు. ప్రాథమిక పాఠశాల
మొక్కయూ, ఉపాధ్యాయులయొక్కయు స్థితి మిక్కిలి పీన
మగ నున్నది. దాచావు ఉపాధ్యాయుల లో
ఁబవురకు చాలినంత హాడు గుడ్డ తేక వా ధ నొందు మ
న్నారు. శిక్షణబొందిన ఉపాధ్యాయులసంఖ్య చాలస్వల్పము
నున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగములను భారతీయుల వశముజేయుట
మందు సరియగు విధాన మనుసరింపబడుటలేదు. కావున భారతీ
యులకు ఉద్యోగము లన్నిటియందు స్థానమును గలగజేసి పరిపా
యను వారిపా న్నగతము జేసినచో భారతదేశము స్వదరిపాలనకు
ఆర్జమేయని జోధపడగలదు. విటిప్రభుత్వ మపుడు భార
తీయులకు స్వదరిపాలన సొంతగుటకు సంశయింపదు.

అబ్బాస్ అలీఖాను:—ఆయవ్యయపట్టిక మిగులపరిశ్ర
మ, ఆర్థికతరగతితో తయారుజేయబడినది. ఆర్థికపరిస్థితులు చా
లినంతగ లేనికాలమునందు పోలీసుకాపుకు అమితవ్యయము జేయు
ట సమంజసముగాదు. ఇద్దరు కార్యనిర్వాహకపర్శులు అనవ
సరము. ప్రభుత్వపర్శులందు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము కొ
రకు గవర్నరుప్రభుత్వతో పోరాడినందుల కెంతయు వారు ప్ర
కంపనీయము. జిల్లా తాలూకా జోర్డులకు సభ్యు
లను నిర్ణయించుటలో జిల్లాఅధికారులు మహమ్మదీయులందు
సరియగు ప్రాతినిధ్య మొనఁగుటలేదు. నేడు వీరువారగు మ
హమ్మదీయబాలురు పూర్వమువలెలేదు. నేడు రెండింతలు జీత
ము చెల్లించవలసి వచ్చుచున్నారు. అందులకు తగుప్రయత్నము
లు ప్రభుత్వమువారు జేయుదురుగాక. మహమ్మదీయులనగు
నేను మద్యపానమును పూర్తిగా దేశమునందు రూపుమాపగోరె
దను. దేవానగళముగు నీమ్యపానమువలన కోట్లాదిజనులు
సర్వవిధముల దుర్గతిపాలగుచున్నారు. కావున ఈదుర్భాషను
ను మాన్పగడగవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగములందు తమసంఘము
నకును తదితరసంఘములకును సరియైన ప్రాతినిధ్య ముండునటులు
జూడవలెననిరి.

పి. యస్. మార్తాండపిల్లే:—ఒకకోటిపైచిల్లర రూ
ప్యములు ఆయవ్యయపట్టికయందు లోటు గనుపడుచున్నది.
ఇంతకన్నను 10 కోట్ల లోటు గను పరచిన
ఆర్థికసభ్యుని నేను ప్రకంపించి యుండగలిగి యిది
వాడను. జాతి నిర్వాణకామైన అధికముగ వ్యయమును జేయ
కుండిన నింతలోటు గలిగియుండదు. పల్లెటూళ్లయందలి వైద్య
సహాయము చాలప్రచారము గాంచియున్నది. గ్రామములందు
నివసించుజనుల ఉపయోగార్థమై నిర్వహించిత ప్రారంభిద్వ
దేశమునం దెల్లెడల వ్యాపిం జేయబడుటకు విద్యాంగమంత్రి
పాటుబడగోరెదను. మంత్రివర్యులకు భంగపరుప యెత్తించు
గాలి విశ్వవిద్యాలయసభ్యునిమాటలకు లోనుగాకుండవలయునని
గాలి సభ్యులను నే గోరుచున్నాను. గ్రామజీవితము, గ్రామ
పరిపాలనము పునఃసంస్థాపనవలెను. ఆర్థికసంఘమునందు ప్రస్తు
తముగ్గి అవలంబింపబడువిధానము సక్రమముగ లేదు. స్కీము
లను తయారుజేయుటయందు ఆర్థికసభ్యుల కెట్టిప్రాముఖ్యమును
లేదు. అసంఖ్యాకములగు గ్రామములు
అనవసరముగ నొసంగబడుచున్నవి. విద్యాభవనముల
నిర్మాణమునకు ఎక్కుడు ధనవ్యయ మగుచున్నది. కావున
నీవిషయముల నన్నిటిని జాగ్రత్తతో పరిశీలించి ప్రజల
శ్రేయమునకు తోడ్పడవలెను.

పిదప టి. యస్. రామగారు నేతురత్నము ఆయ్యర్
బల్లం పి. రామగారు ఆయవ్యయపట్టికపై తమ యభిప్ర
ాయములను వెల్లడించిరి.

రెవ్ కాంటబులగారు చీటిఫండు విధానమును ప్రభుత్వము
వారవలంబించగోరిరి. భారతీయుల ధానమచిరపరిచితమై యు
న్నది. ప్రజలెల్లరు దీని ననుసరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు
దీనినేల అనసరింపరాదో తెలియకున్నది. రాజధాని పట్టణముం
దు స్కాల్లు కాజాకోర్టుభవన నిర్మాణమునకు ఆయవ్యయపత్రి
కమునందు ధనము ప్రత్యేకించినందులకు ప్రభుత్వమువారు హై
కోర్టునందు న్యాయమూర్తుల సంఖ్య వృద్ధిపరచిన పిదప న్యాయ
స్థానముల స్థలవసతిచాలుటలేదు. కాని ప్రత్యేకభవన ము
త్యవసరము. అటవీకాపుయందు ఉద్యోగులకును రైతులకును మ
ధ్య సహకారము ప్రబలవలెనని పల్కిరి.

గవర్నమెంటు సాహెబుగారు

ఆర్థికసభ్యుడు ఆయవ్యయపట్టికను తయారుజేసిన రీతిని
ప్రకంపించి గతవత్సరము పట్టికకంటె నిది నిష్కాపల్యముగ
నుండి లోటును స్పష్టముగ జూపుచుండెనని నుడిచి. జిల్లాల
యందు విభాగీ నేలు జడ్జికోర్టులను జిల్లాజడ్జి కోర్టులను కలసి
పనిచేయునటు లొనర్చునెడల ఎన్నిభూమియు వ్యయము
చాలతగ్గనని నుడిచిరి. ప్రాథమిక పాఠశాలలకు పతనీయగంధ

ముల నిర్ణయించుటకోక సంఘముండవలెనని నుడిచిరి. బాలరకు
పకనీయ గంధముల రచించుట కొక సంఘు నేర్పరుచుటయందు
మంత్రిగారు శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలెను. విద్యావిషయమున నీరాష్ట్ర
మును మాడు నాల్గు భాగములుగ నొనర్చి ఒక్కొక్క భాగ
మున కొక్కొక్క సంఘు నేర్పరచవలెనని స్థానికావశ్యకతలకు
సరిపడునటులు విద్యాప్రచారము నభివృద్ధి నొందించుట కెక్కు
వ విజుండును.

కె. వి. రామాబాచిగారు

ప్రస్తుత ఆయవ్యయపట్టిక రాష్ట్రముయొక్క ఆర్థిక
స్థితి ప్రతిబింబమనియు ఈస్థితి ఆభివృద్ధి నొందవలెననిచో
రాష్ట్రమున పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచవలెననియు జాతీయ నిత్యా
ణకాళుల కన్వనము తమల చెల్లించవలెననియు నుడిచిరి.

రా. బి. ఎస్. శృష్టిరావువంతులుగారు

ఆర్థికపత్రికమును చాను పూర్తిగా నిరసించుటగాని ప్ర
కంపించుటగాని యొనగ్గుజాలవలె నుడిచిరి. రాష్ట్రీయకమ్యులను
పూర్తిగా తొలగించునటు తీవ్రముగ ప్రయత్నింపవలెను. మన
ప్రభుత్వమువారికివరకు గట్టిగా ప్రయత్నింపలేదు. గత వత్స
రములయందు ఆచార్యముకంటె వ్యయ మతిత్యక్తితముగ నభివృ
ద్ధిపొందుచున్నది. ఈ విధానమును త్యక్తముగ తొలగింపవలెను.
ఉన్నతోద్యోగములను హెచ్చించును వ్యయము తగ్గులేదని
నుడువుటవలన లాభము లేదు. ఉన్నతోద్యోగుల వేతనమునభి
యనర్చుటకు నేనే మాత్రము సంగీకరింపను. స్థానిక రైల్వెలకు
నిర్మించు సభికారమును జిల్లాసంఘములనుండి తొలగించుట కాల
అవ్యాసము. మదరాసు ప్రభుత్వమువారినిగిరి వారి సలహాప్ర
చ్చుకొనియే భారత ప్రభుత్వమువారినిజేసికో వారితో సంప్ర
దింపకయే జేసికో దిలియదు. 80 వ త్వరములుగా రైల్వెసెక్టును
వనూలు జేయుటన్నాదు ఈమొత్తము స్థానికసంఘములంద
నిలువయున్నది. వా రామొత్తమువయోగించి రైల్వెల నిర్మిం
చుకొనుట కవికాశము నొసగవలెను.

లామెంబరుగారు ఇరిగేషనుబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుచు,
1924-25 వత్సరముననే కొన్నిస్కీము ప్రారంభించుట కదియ
లసరమని నుడిచెను. సంగమేశ్వరము, తుంగభద్రాప్రాజెట్టుల
ప్రారంభించెనని నుడిచెను. ఇంతవఱకు వావివయమేమీయు
ప్రారంభింపలేదు. ఇరిగేషనుబిల్లు సంగీకరించిన తరువాత ఇప్పు
డువానినని నిర్మిత్వమొనర్చుట న్యాయముగాదు. గతవత్సర
ముకంటె క్రొత్తవత్సరమున ఇరిగేషనుకాళుకొంద వ్యయము
గూడ తగ్గింపబడెను. (సభ్యులగుచున్నది.)

శ్రీముత కాండేగుల రామచంద్రరావుగారు

నేడు మెయిలులో రాజమహేంద్రవరము చేరిరి

రామచంద్రరావుగారు నేడుదయము మెయిలులో రా
జమహేంద్రవరముచేరిరి. గోదావరిరైలుస్టేషనులో గజవల్లిరామ
చంద్రరావు, డాక్టరు గురుమా ర్తికరాజు రామారావు, సబ్బివీను
కేంకలకృష్ణారావు (పాణంగిసిల్లి జమీందారు), గార్లు మున్నగు
మిత్రులును జాతీయపాఠశాల ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను
రామచంద్రరావుగారికి స్వాగతమిచ్చిరి. మంచిరాజు రామచం
ద్రమూర్తి, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగార్లు పుష్పహామలు సమ
ర్పించిరి. నేడు సాయంకాలము బహిరంగసభ జరుగును.
(స్వకీయవిలేజిరి తంజివార్)

ఏలము అమ్మకము

ఇండ్ల స్వంతదారుల ఉత్తరపు ననుసరించి ఈవిగున
తెలుపబడిన గృహములు మద్రాసు, మాంటూకోర్డు (9, బ్లాక్
రన్నోర్డు) లో నున్న వాల్సనన్న ఎక్స్చేంజియిజివారి భవనము
వద్ద లేది మార్చి 10 వ లేది మంగళవారమునాడు మధ్యా
హ్నము 2 గంటలకు బహిరంగఏలముజేసి విక్రయించబడును.

1. పెద్దకొండ, రాజవీధిలో నెం 97 A/1978 రు గల
మిక్కిలి వసతియైనగృహము కేలవీస్తీర్లు 170 X 81 అడుగులు.
గృహమువీస్తీర్లు 120 X 81 అడుగులు. రూ 4000 లుకు
పైగా సవాలచేసినవారికే ఏలము ఖాయపరచబడును.

(బులుగుము చెల్లించుటకై ఈ గృహము విక్రయించ
బడును.)

2. మద్రాసు, వేపేరి, పురకేశవాళము, వెళ్ళావీధిలో
నున్న నెం 22 B రు గల ఒంటిపేడగృహము విక్రయించ
బడును. ఇదికాపురమునకు తగినది. ఈయింటపై నేలాటి బులు
ములును లేవు గృహములను పకీకీంపగోరువారును ఇతర
నివారులు తెలియగోరువారును ఈదిగునవిలాసమునకు వ్రాసిన
బడయగలగు.

Watson's Exchange
Auctioneers, Mount Road, Madras.

మదరాసు వార్తలు

నందనూరు చరిత్ర కాలక్షేపము:—శత్రు 7 వ
లేది శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆర్మీయియస్ట్రీ
టు గోల్డేహౌలులో సి. సరస్వతి బాయిగారు నందనూరు చరి
త్రనుగూర్చి కాలక్షేపము కావించెదరు.

తపాలప్రకటన:—పోస్టుదేవుడు పంపబడుజాబులు
9 వ లేది సోమవారము ఉదయం 7 గంటలలోగ జెనరలు
పోస్టాఫీసునందు పోస్టుచేయవలయుననియు రిజిస్టరు పార్సలు
7 వ లేది సాయంకాలము 5 గంటలలోగ పంపబడుననియు
ననియు ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాస్టరుగారి ప్రకటించుచున్నాడు.

వెంకట్రామయ్య వైద్యశాల:—మెలాళూరు కచ్చేరి
కోమనందలి ఈవైద్యశాల సాంబత్సరికోత్సవము మార్చి 7 వ
లేది శనివారంసాయంకాలము 5.30 గంటలకు వైద్యశాలభవన
మున గా. పానగలరాజుగారి అధ్యక్షతన జరుగును. మంగల
ప్రదర్శనము హాద ఏర్పరపబడినది. ఈవైద్యశాలకు చేసిన
పాఠశాల పరీక్షయలందు శ్రీధర్వైద్యశాలకే వచ్చును లెక్కబడును
వ్యయకోగ చికిత్స అను విషయమై డి. విద్యాధి ఉపన్య
సియును.

వ్యాపారము కి డావార్తలు

తెన్నిను పోటీపందెములు

సోతు ఇండియను అభివృద్ధి అసోసియేషనువారి గూజ
మాన్యమున జరుగుచున్న తెన్నిను పోటీపందెములలో నిన్నటి
దినము మాడు అటలు జరిగెను. శ్రీలు సింగిల్సునందు ఖాబిర్లి
కన్య కొలముపతిని గెలచెను. కొలంసలి కడుసమర్థతతో ఆడెను
గాని ఇటీవల అన్నిపోటీపందెము లందును విజయము గాంచు
చు ప్రసిద్ధిచెందిన మోబర్లి కన్య ఎదుట వారి ఆట శోభించక
బోయెను. పురుషుల సింగిల్సునందు సార్వభౌరావుగారు మగుల
సులభముగ నెగ్గారిని గెలచిరి. పురుషుల డబుల్సునందు అప్పా
పుకెట్టి కమలాకరరావుగార్లు రామరావు బ్రహ్మానందరావుగా
ర్లతో ఆడి ఓడిపోయిరి. పురుషుల సింగుల్సునందు రామరావు
గారు యస్. ఆర్. సి గార్లు, పురుషుల డబుల్సునందు యస్
యస్. ఆర్. శర్మ విశ్వనాథంగార్లు. నాగరాజ్ మరియొకరితో
ఆడవలసియుండెను గాని ప్రతిపక్షులు సమయమునకు ఆటటకు
రానందున సింగిల్సునందు ఎ. రామరావుగారు, డబుల్సునందు
యస్. యస్. ఆర్ శర్మ విశ్వనాథంగార్లు గెలిచినట్లుగ ప్రక
టింపబడెను. ఆడబడిన ఆటలాస్కారు విరమములు ఈదిగున
ప్రకటింపబడినవి.

డి. సార్వభౌమరావుగారు ఆర్. ఇ. నెగ్గారి నోడించిరి.
6-2;6-8

మోబర్లికన్య కొలంసలిని ఓడించిరి.
7-5;6-4

(బ్రహ్మానందరావు రామరావుగార్లు అప్పాపుకెట్టి కమలాకర
రావుగార్లు ఓడించిరి.)

6.0, 11-9.

నేటిదినము జరుగు ఆటలు

నేటిదినము ఈక్రింది ఆటలు జరుగును. శ్రీలు సింగిల్సు
నందు గోంపల్లజ సతి రైటుసతితో ఆడును. పురుషుల డబు
ల్సునందు పి. యస్. వెంకట్రామను వారిమిత్రుడుకలసి చెం
గయ్య వారిమిత్రునితో ఆడెదరు. మిక్సెడ్ డబుల్సునందు
హర్షింజాదంపతులు మకివరు సతిమిత్రునితో ఆడెదరు. మోబర్లి
కన్య ప్రసాదుగార్లు డాక్టరు ప్రేమెనుపాటి కన్యగార్లతో
నాడెదరు.

బొంబాయి యంత్రాధిపతుల సంఘము

రాజప్రతినిధికి మహాజరంపదములు

బొంబాయి, మార్చి 6:—మంగళవారమునాడు బొం
బాయిగవర్నరుగారు బొంబాయి యంత్రాధిపతుల సంఘము
యొక్క ఉత్తరప్రేషనునకు సంబంధముచిచ్చి కాబట్టివచ్చిన ఐ.య
నులను సమగ్రముగ వినిరి. అవిభాసమునే అనబంధించి నేటియ
నస్త్రువులపై ఎత్తైనజానుగుంజుగార్లు పోలీసులుగారి గోరు
చు రాజప్రతినిధికి సమర్పించుట యంత్రాధిపతులచే నొక
వహాజరు చయారుచేయుచున్నది. శ్రీ ప్రే

చెన్నపురి కార్పొరేషను

మహాత్మునిగారు స్వాగతపత్రము నామోదించుట

శనివారమున కార్పొరేషను సభ్యులకు
సెలవొసగబడును

చెన్నపురి కార్పొరేషను సంఘమువారు మహాత్మునిగారు స్వాగతపత్రమును పరిష్కరించుట నిన్న సాయంత్రము 5-15 గంటలకు ఖాన్ బహద్దర్ ఉస్మాన్ సాహెబుగారి యధ్యక్షత క్రింద ప్రత్యేకముగ సమావేశమయిరి. వి. జి. వారిచే తయారు చేయబడిన స్వాగతపత్రమును కథవా రంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. అచ్చటచ్చట పదములందు స్వల్పముగ మార్పుతో సభ్యులు స్వాగతపత్రము నామోదించిరి.

మహాత్మునిగారు సన్మానపత్రము కార్పొరేషనువారి తీర్మానము ప్రకారము-రాజకీయములతో సంబంధము లేకుండ నుండును. రాష్ట్రీయ - అంతర్జాతీయకాంతి కొరకు మహాత్మునిగారు సర్వసన్నేహము-గురించియు నిమ్మబాతుల యుద్ధరణముకొరకును, శాంతినిక నిరంతరతయు సాధింపకును, మహాత్మునిగారు దురున్న ప్రభుత్వములను గురించియు, వేర్వేరు మతముల వారి కన్యోన్యముగా గల్పించుటకుగా నిట్టివల గాంధీమహాత్మునిగారు సర్వసన్నేహముననుగురించియు మాత్రము స్వాగత పత్రమున నుడివెను.

కార్పొరేషనును శనివారము మూయట

మ. పీ. మహమ్మదుగారు-మహాత్ముని ఆగమన గౌరవా ర్థము శనివారమున కార్పొరేషనునకు సెలవొసగవలయునని ప్రతిపాదించిరి.

ఎన్. శ్రీరాములు నాయకుగారు-పై ప్రతిపాద నను బలపరిచిరి.

అధ్యక్షుడు-ఈతీర్మానము నుపసంహరించు కొనవలె నని గోరుదు, స్వాగతపత్రము శాసనసభమున మొన్నటి దినమున సెట్లో సభ్యులందు సంపూర్ణత్యక్త గలిగినవియు, ఇట్టి ప్రతిపాదనలను, తిరిగి భేదాభిప్రాయము బుడయుచుననియు, అట్టి దవాంధ్రముననియు నుడివిరి. సెలవొసగు విషయము క విషయముకక్క ఇష్టములోనిది. అతడీతీర్మానమును గౌరవిం పవచ్చును; గౌరవింపకపోవచ్చును.

నామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:- ఈసభవారి తీర్మా నమును, కవిషయ మున్నించి తీరవలెననియు, అట్లు మన్నిం పకుండుటకు నిబంధనలప్రకార ముతని కధికారము లేదనియు నుడివిరి.

డా. రామకృష్ణుగారు:- తీర్మానమును బలపరుచు చు, గాంధీమహాత్ముని ఆగమన సమయమున ప్రజలందరూ సం తసింపుచు ఆంధ్ర మహాభవించు యందరనియు, కార్పొరేష నునొసగుగూడ సట్టియానంద మహాభవించుట కవకాశమున గుట న్యాయమనియు నుడివిరి.

ఒకనవరణ

మదనగోపాలు నాయకుగారు:- శనివారము మధ్యా హ్నము మాడుగంటల నుండియు తెలవొస గ గవలెనని సవరణ నుపపాదించుచు ఆ తి న మంతయు తెలవొసగునెడల-కార్పొరేషనువారు సన్మానపత్ర ము సర్పించునపుడు-ఉద్యోగులందఱును హాజరగుండలనియు, మాడుగంటలకు తెలవొసగునెడల ఒకగంట విక్రాంతిదీసికొని- స్వాగతపత్రము సర్పించుసమయమునకు నాల్గుగంటలకు హాజ రయ్యెదరనియు నుడివిరి.

హమీద్ ఖాన్ గారు:- సభలో నెదుర్చుచు తెలపు గాంధీమహాత్ముని ఆగమనగౌరవాధ్ధ మొసగవలెనని తీర్మానము గోరుచుండెననియు, కార్పొరేషనునొసగులందఱును, స్వాగత పత్రము వొసగుసమయమున నచ్చటనుండునట్లు చేయవలె యము నిసంపర్చుచున బెప్పుటకు విలులేదనియు, సెలవొసగని యెడల- కార్పొరేషనునొసగులు ఆదివారము మహాత్మునికి వేర్వే రు ప్రదేశములందు గావించుటను సన్మానములను-సభలకు వీక్షిం చుట కవకాశముండదనియు నుడివిరి.

మదనగోపాలు నాయకుగారి సవరణ వోటునకు బెట్టుబడి సభవారిచే నిరాకరింపబడినది. తరువాత తీర్మానము వోటునకు బెట్టగా సభక సంఖ్యకులచే నామోదించబడినది.

సంజిత జనవారలాలుగారి

రాజీనామా

అలహాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షుల

అలహాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘాధ్యక్షులకు పండిత జన వారలాలు గారిచే రాజీనామాను దొరతనము వారంగీకరించిరి.

మహాత్మునికు సన్మాన పత్రము

చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు రేపు సాయంకాల

4 గంటల కొనంగెదరు

కార్పొరేషను సభాభవనమున (కొన్నిలు ఛేంబరు-రిఫనుబిల్డింగ్సు-పీపిల్సుపార్కు-పేరి 3 మెట్లు) రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు మహాత్మునకు (ఎం. కె. గాంధీగారికి) సన్మానపత్రమును సమర్పించెదరు" అని కార్పొరేషను కమిషనరు జి. టి. బోగుగారు మాకు వ్రాసిరి.

రేపు 7 వ తేది శనివారమునాడు ఉదయము 7¹/₂ గంటలకు మహాత్ముడు సెంట్రలుస్టేషనుకు వచ్చును. శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారి గృహమున బసచేసి వారి ఆతిథ్యమును స్వీకరించును. సాయంకాలము తిరువళ్ళిక్కేణిలో రాజధానికళాశాల కెదుట బహిరంగసభ జరుగును.

రేపు సాయంకాలమే మెట్టుపాలెముమెయిలులో మహాత్ముడు వైకంకు బయలుదేరును.

ఈరోజులో సభచేయుచున్న సాతుండియనురైల్వే కార్మికవర్గమువారు 8 వ తేది ఆది వారమునాడు ఉదయమున యిరోడురైలుస్టేషనులో మహాత్మునకు స్వాగత మొనగెదరు.

వై కంనుండి మరల వచ్చునపుడు మాయవరములో మహాత్మునకు ఘనమగుస్వాగత మొన గుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

మహాత్మునిగౌరవారము కార్పొరేషనుక చేరిలు రేపు మూయబడును

రేపు ఉదయమున రైలుస్టేషనువద్ద మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగత మొనంగవలెను. సాయంకాలము సముద్రతీరమున బహిరంగసభలో సన్మానపత్రమును సమర్పింపవలెను అను తీర్మానము నిన్న సాయంకాలము జరిగిన మండలకాంగ్రెసుసంఘసభలో ఆమోదింపబడినది.

హిందూయవతీశరణాలయమున కేగుట

గాంధీమహాత్ముడు రేపు (శనివారము) మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కీల్పాక్, మండపం రోడ్డులోని హిందూయవతీ శరణాలయమునకు విచ్చేయుదురు. ఆసమయమున శరణాలయపక్షమందు వారికి స్వాగతపత్రము సమర్పింపబడును. కాన యెల్లరు దయచేయ బ్రార్థితులు అని శరణాలయము వారు మాకు వ్రాసిరి.

మహాత్ము నాంధ్ర దేశమున

కాహ్వానించుట

నాయకులరాక

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశమున కాహ్వానించు టకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యసంఘాధ్యక్షుడు అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారును మద్ది రాధాకృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సహాయకార్యదర్శిగా పనిచేసి యుండిన గుమ్మడదల సుబ్బారావుగారును నేడు చెన్నపురికివచ్చిరి. దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును మరికొందరును సాయంకాలము రైలులో వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురిలో కార్యక్రమము

మహాత్ముని ఆగమనము

రేపు ఉదయము 7-30 గంటలకు సెంట్రలుస్టేష నుకు మహాత్ముడు భాంబాయి మెయిలు లో వచ్చును. అటనుండి పెరియమెట్టు, రోడు చింతా ద్రిపేట సామినాయకుస్ట్రీటు, తిల్లయినవము (నేపీయర్ పార్కు) మాంటురోడు, రాయపేట హైరోడు, మాబరీరోడు, దారిగుండ ఎన్. శ్రీని వాసయ్యంగారి గృహమునకు మహాత్ముని ఊరే గింపుతో తీసికొని వెళ్లెదరు.

సాయంకాలము తిరువళ్ళిక్కేణి సముద్రతీరమున బహిరంగసభ

రేపుసాయంకాలము 5 గంటలకు తిలకు ఘాటు ట్రిప్లి కేనుబీచిలో బహిరంగసభ జరుగును.

సన్మానపత్రములు

ఆసభలో కాంగ్రెసుసంఘము, ఖిలాఫతు సంఘము, రాష్ట్రీయకార్మికసంఘము, ఆదిద్రావిడ సంఘము మున్నగుసంఘములవారు సన్మానపత్ర ములను సమర్పించెదరు.

కార్పొరేషనువారు మాత్రము సాయం కాలము 4 గంటలకు దాదాభాయి మంజులు (రిఫను బిల్డింగ్సు) అన బడు కార్పొరేషను కార్యాలయముననే సన్మానపత్రమును సమర్పిం చెదరు.

వలంటీరులు

రేపు ఉదయము 5 గంటలకు వలంటీరులంద రును సెంట్రలుస్టేషనులో సిద్ధముగా నుండవలెను. ఎన్. పి. వై. సురేంద్రనాథ ఆర్య (నేషనలు వలంటీరుదళ ప్రధానసేనాని) రామచంద్ర ఉడయరు (సీనియరు కెప్టను) గార్లును యితర కెప్టనులగు సీతావతినాయకరు, కృష్ణస్వామి మొదల్యారు వి. ఎస్. కల్యాణసుందరం, వి. ఎల్. కేశవులు, రాజ మాణిక్య మొదల్యారు, రావి శంకరు గోవిందజీ పాండ్య, వి. ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యరు, రాజ మొద ల్యారు, అమృతలాలు జజలలు దేశాయి, డాక్టరు బ్రహ్మహతీబాయి మెహతా, మహమదు హుస్సే నుగార్లును ఏర్పాటులను పరిశీలించెదరు.

గమనము

"రేపురాత్రి మెట్టుపాలెం మెయిలు లో మహాత్ముడు వైకంకు బయలుదేరును" అని మండ లకాంగ్రెసు కార్యదర్శి పి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయకరుగారు మాకు వ్రాసిరి.

ఎంగుయిండియా

విజయమును కోరియే
నే నాక్రందించెదను

మహాత్ముని వ్యాసము

“మహాత్ముని కథివారుయిత్ర శమవిభముల ఆశ్చర్యమై నది. సంస్థానాధిపతులను ప్రజలనుగూడ సమముగా మహాత్మునిపై ప్రేమకృష్టిని గురియించుట మొదటి విశేషము. అట్టిసమావేశములను జరుపుట రెండవ విశేషము. వారికి మహాత్ముడు తన శాస్త్రసాత్తయను నుపదేశించుట మూడవవిశేషము. మహాత్ముడు చాలకపశ్యాసముల నొసగెను. ప్రజాప్రతినిధి సంఘము వారిచే నొసంగబడి రాజకీయ ధాతృల సామ్రాజ్యగారితే సమర్థింపబడిన సన్మానపత్రమును స్వీకరించు యదర్థమున నాసభలో మహాత్ముడొసంగిన ఉపన్యాస సంగ్రహమును మాత్రమే నే నిచట వివరించెదను. సన్మానపత్రమును సమర్థించుటకు ముందు కాన్పుల(పూర్వాచారపరామర్శలను బ్రాహ్మణులు) సంస్కృత శ్లోకములతో మహాత్ముని సాక్షిర్పడించిరి. హిందూ మహాత్ముడీయమైత్రీ కొరకు మహాత్ముడు పనిచేయుచున్నందులకును అహింసాసత్యములను పట్టుదలతో బోధించుచున్నందులకును మహాత్ముని ప్రశంసించుచు సన్మానపత్రము చదువబడెను. ఖద్దరు ఆస్పత్రిశ్రేణివారణమునుగూర్చి దానియం దేమియును వివరింపబడలేదు. ఇంగ్లండు పూత పూయబడిన అమూల్యమగు వెండిపట్టిలోనుండి సన్మానపత్రమును మహాత్మునకు సమర్పించిరి. అప్పుడు మహాత్ముడిటుల నుపన్యసించెను.” (మ. దే)

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

నేను నేను దర్బారుగృహమున నడుగుపెట్టినంతనే నా బాల్యమున నీగృహమునందే జరిగినయొక విషయము నాకపుడు తటాలున స్ఫురణకు వచ్చినది. ఆ విషయము జరిగి చిరకాలమైనను దానిని నేను నిరంతరమును స్మరించుచునే యుంటిని. రాజకుటుంబములో వివాహములు స్థిరపడినపుడు ముందుగా దియ్యంతుల యిండ్లకు ప్రతినిధులను పంపు నాచారములను, మంత్రిపుత్రులను గూడ ప్రతినిధులుగా పంపుచుందురు. అపుడు తండ్రి దివానుగా నుండెను గాన తనపుత్రుల నటుల పంపగూడదని అయిన నిర్ణయించెను. అప్పుడు కాన్పురుకును ఖర్చుపురికిని ప్రతినిధులను పంపవలసియయ్యెను. మా తండ్రి మిన్నకుండెనుగాని మా తల్లి లోకనిదంబున ప్రీయగురులచే తన పుత్రులకు కలగనలసిన గౌరవముకలగకుండ పోవుచున్నదని యామె వింటించి నన్నును నా సోదరు నిపిలచి ధామారు సామ్రాజ్య సన్నిధికి పోమితిని తెలిపెను. “మీరద్దరుసోదరులు ఏమ్యును. ఏల యేదైనదని ప్రభువందును. మేము ప్రతినిధి పర్వముతో సర్వపురికి వెళ్లగోరెదమని తెలుపుడు” అని మా తల్లి మాకు బోధించెను. మే మందుల కంగీకరించి అటులచేసితిమి. మా ప్రయత్న మిడేరింది. మమ్ము ధర్మపురికి పంపలేదు కాని కాన్పురుకు పంపిరి. అటుల నేడుగూడ నా కార్యమును సాధించుటకు నేనేడ్చెదమయే యున్నది. ఐశ్వర్యమును ఆధికారమును కీర్తినిలగిరి నేనేడ్చుచున్నాము. కీర్తికాంతకు తగినముడింతులను దొరకనందున ఆమె యింకను కన్యగాయున్నదనియు నేటికి తగినమధునను నేలంబించుటచే ఆచందలాక్షి నమని రిందగలదనియు (బ్రాహ్మణులు సన్మానిత్యునియందు నుడివిరి. కీర్తికాంత ఆచంద్రార్కము కన్యగానే యుండు గాక. ఆమె నమ్ముననించినచో నేను వర్ణధ్వజపాదయెడ నని నేను కాగుగా నెరుగుదును. కాన నేను కీర్తికొర కేర్చుటలేదు. మీరు నాకు కొన్నిటి యొసంగనందున వానికొర కేర్చెదను.

మీరు (ప్రజాప్రతినిధులు)ను శ్రీరాజుగారును నడిచి పర్యాయభరితములగు వాక్యములకు మీకు వందములు. మీరు నడిచిన నుగులును లన్నియును లాయండకలపని నేనెంతమాత్రమువ్యాగువాడనుగాను. అట్టినుగులును నీశ్వరుడుప్రవాడించు గాక యని వేడెదను. నేను ప్రజలలో నొడను. అటులే మరగ కాలసర్వంలేమును గూడ నుండగోరెదను. మీరొనరించిన గౌరవమున నేను గర్వింపడు కాకుండునటుల కటాక్షింపుమని లేచి జేవుని వేడుకొందును.

మీకు వందము లొనరించుటనే నావిజ్ఞు ధీనిగూడ మీకు విన్నవింపగోరెదను. ఒకటిరెండు విషయములనుగూర్చి సన్మానపత్రమున మీ రేమియును ముచ్చటించియుండలేదు. అది మనః

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబు లను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత టి. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుటకేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకమాలగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైనగ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమునంతనను ప్రచురింపబడును. ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

1 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము వెల 0-4-0

2 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ), గ్రంథకర్త: రాయసం వెంకట శివుడుగారు వెల 0-8-0

3 నీతినిధి, గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

పూర్వమే ప్రమాదమే నాకు తెలియదు. అహింసయును సత్యమునూ ప్రధాన నియమముల మీరు తెలిసిన కమయము యధాగ్రము. అవిరెండును ప్రాణతుల్యములు. అనిలేనిచో నేను శివప్రాయుడనే యగుదును. అహింసాసత్యప్రతాపరణమునకు పిదపాసాదనములగు రెండు ముఖ్యవిషయములను గూడ మీరు పదవిజేసితిరి. అవి ఖద్దరును ఆస్పత్రిశ్రేణివారణమును. ఇవి లేనిచే హిందూ మహాత్ముడీయ మైత్రీ కొన సాగదు. హిందూమతమునకు కళింగముగానున్న ఆస్పత్రిశ్రేణిను హిందువు అనుగు మనము తొలగింపవచ్చుచో శ్రీరమగు హిందూమహాత్ముడి యమైత్రీ ఎన్నటికిని కలగదు.

ఆస్పత్రిశ్రేణి మీరు తొలగింపవలసినకాలము మీనుతము ను మేము గౌరవింపజాలమని ధీమండుడగు నొకమహాత్ముడియొడొకసారి నాతోసనెను. కాన్పురులలో ఆస్పత్రిశ్రేణియునునది లేనేలేదని నేనుపలుసారులు చెప్పియుంటిని. మలముకెత్తునాడు ను బట్టు నేయువాడును ఆస్పత్రిశ్రేణిని కాన్పురులు విధించి యుండలేదు. నేనీ రెండువృత్తులనుగూడ చేయువాడనే. చిన్నతనమున నాతల్లి నామలమును తొలగించిది. అంతమాత్రమున ఆమె ఆస్పత్రిశ్రేణిని ఎవ్వరు ననలేదు. అట్టిచో మానవ సంఘమునకు ముఖ్యతను ముగు ముగకుధికర్మము జేయువారి నిల్లేల ఆగౌరవం పవలయును! ఆస్పత్రిశ్రేణి యుండవలెనని పూర్వాచార పరామర్శలందరును ఏకముఖులుగా నుడివిననుగూడ అదిహిందూమతధర్మము కాదని నేను ధంకానాయించుచు చాటించెదను.

ఈషభలో ఒకవిషయము నాకుశంతోషమును దుఃఖమునకూడ కలిగించినది. నేడుజరిగిన కార్యక్రమములలో మొదటివిషయము వైదిక బ్రాహ్మణాశీర్వాదము. వారిశీర్వాదముననుకూలముగాజేమోఅనువింశయము నన్ను బాధించుచున్నది. నేను ప్రారంభించిన ఆస్పత్రిశ్రేణివార ప్రచారమును వారాచారింపిన సన్మానిత్యునివిరా లేక మహా శాఖానాథులము చే విధిలేక ఆశీర్వాదింపిరా! మిషత్రయన ఆస్పత్రిశ్రేణివార విషయము పేర్కొనబడవలసిన వారిశీర్వాదము మనఃపూర్వకము నుపదేశము ను గూడ కాదనియే నాకుతోచినది. మహారాజా మిచ్చునే నేడుకొందును. తొన్ని శ్రీరామచంద్రమూర్తి ఆస్పత్రిశ్రేణిని కేటరిని గుహించి ఆదరించి వారిఆశీర్వాదమును స్వీకరించినరీతిని మీరు మీసంస్థానము నందలి ఆస్పత్రిశ్రేణి వాదించి కరుణతోయాజగోరెదను.

బాంధలు వివేకిబట్టరు (కాశీ) దుస్తులను ధరించుట చూడ నాకు చాలవిచారము కలిగినది. వీరైన ఖద్దరుడుస్తులను ధరించెదరని నేనాశించితిని. బాలభటులకును పోలీసువారికిని తొడ ఖద్దరుదస్తులను విధించినచో ఆస్పత్రిశ్రేణికును అనాధలగు విశేషావృతమును నిరుపేక్షలడను మీరన్నమిదెట్టి వారగు

దురు మహారాజా! మీరును మీప్రజాప్రతినిధి సంఘసభ్యులును ఖద్దరుస్తులను ధరింపవలెనని విధింపుడు. ఇదియే నాప్రార్థన. మీరు నాకు విషవగల రజితపేటిక నొసగితి. దానిని దాచుటకు నాకు ఖజానాకొట్టు లేదు. ఇనుపపట్టెయొనెను లేదు. వాని కాపాడుటకు పరిజనులును లేరు గాన నిట్టిఅమూల్య పదనములను దేశహితార్థము వినియోగించుమిత్తము భద్రపరచుటకు నేటు జమాలాలుగారి వంటి వారివశము చేయుచుందును. ఖద్దరుబట్టు నెన్నిటి నిచ్చినను సరే దాచుటకు నా ఆశ్రమమున తావుకలదు. కాన ఖద్దరునియొడని నేను కనబడినవారిందరిని అడుగుచునే యుండును. మీరును మీసన్నిధాన వర్తియును (అర్చక) ఖద్దరు దుస్తులనే ధరింపవలెనయ్యా! అని రిడింగుప్రభువునిగూడ నేనడుగుటకు నెనుదీయును.

ధామసుసామ్రాజ్యగారు! మీఖడ్గము నొప్పవినమే. మీధర్మముగూడ కల్పితమయిందే. మాటిగాను సంకుచితముగానున్న ధర్మమార్గమున మీరణుమాత్రమైన నేటునిటుపె సలగూడదు. మీసంస్థానమున త్రాగుబోతులు న్యభిచారిణులు పరస్పరైశ్వర్యమున నీతిమాయలొక్కట నుండగూడదు. దుర్మలలప బలమును అపరిశుభులకు శుచిత్వమును మీరు కలంకితమువలెను. చీదలను పీడితులను ఆదరింపవలెను. మీఖడ్గము యితరుల కంతముపై ప్రయోగింపబడదగినదిగాదు మీకంతముపైవనే ప్రయోగింపబడదగినది. నేను ధర్మపథము నేమాత్ర మతిక్రమించినను మీరు నాకంతమును దునుమవలెను అని మీరు ప్రజలకెరిగి పవలెను. మీరు నేను ఋణుపడియుండుటచే నింతచదువుతో నీ ధర్మములను మీకెరింగించుచున్నాను. మీ తండ్రి నా తండ్రికి కొంత భూమిని నియమరహితముగాను శాశ్వతముగాను నొసంగెను. నేనిటుల మీయొప్పతిని యుంటిని గాన :ట్టి శత్రుయమున రాజధర్మమును మీకెరిగింపనిచో నేను కర్మజ్ఞుడ వగుదును. నేడు మీరు బాపిన గౌరవము నమ్ముచురల అధమధుర చేసినది. మీకు దీక్షలను పీడితులను ఆస్పత్రిశ్రేణిలను ఆదరించినచో నేడు మామీ గౌరవముకంటె వేమడుగు లధికముగు గౌరవమును మీకు నాకు చూపినవా రగుదురు. మీరు మీగ్రామములలోను పాఠశాలలలోను చాల రాట్టలులను పెట్టించి నూలు వడకించుచున్నారని నేను విశగోరెదను. మీరు సంస్థానోజ్ఞుగులందరును ఖద్దరు దుస్తులను ధరించుచున్నారని నేను వివగోరెదను. ఆస్పత్రిశ్రేణికు మీరు స్వేచ్ఛవొసగితిరని నేను వివగోరెదను. అప్పుడు నేను మీకు సాదాకాంతుడ నయ్యెదను. ఈరీతిగా ప్రజాసేవచేయుటకు తగిన కత్తిని సర్వేశ్వరుడు మీకనుగ్రహించుగాక” అని మహాత్ముడు నడిచెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

స్వాగతము

గౌరవమహాత్ములకు చెన్నపురి మనఃపూర్వక మగు స్వాగత మొనగుచున్నది. సన్మాన పత్రమును సమర్పించ నిశ్చయించి, మద్రాసు కార్య కేంద్రమునకు ధన్యతగాంచినది. కార్య కేంద్రము చారిత్ర మునందు కేటగిడినము సుదీనము. మహాత్ముని కారపారమై కార్య కేంద్రముకు కేపు సెలవొసంగ బడెను. చెన్నపురి పౌరులు లోకోత్తర పురుషుని సముచితరీతి కారవించి, చరితార్థులయ్యెదరుగాక! మహాత్ము డత్యాతురముతో, వైకమునకుబోవుచు న్నాడు. అస్పృశ్యతా నివారణార్థమై వైకంఠీరులు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహము, దేశదృష్టినిరీకట్టు చున్నది. జీవేశ్వరుల అభేదమును ప్రతిపాదించి, చండా లుని యందుగల వైకత్వమును సయితము గ్రహించి అతనిని గురువుగా భావించి నమస్కరించిన శ్రీ ఆది శంకరుల జన్మస్థానమగు కేరళ దేశము, నేడు క్రూర మగు నాచారములకు లోనయినది. నిమ్నజాతు లను దగ్గరకు రానియ్యకుండుటకే గాక, వారిని రాజ విధులలో నడువనిచ్చుటకుగూడ ఉన్నతజాతుల వా రభ్యంతర పెట్టుచున్నారు. తిరువాన్కూరు పంథానము, ఘోరమగు నీ యన్యాయము తొల గింప నమకట్టుకున్నది. వైకమునందు జరిగెడి సత్యా గ్రహము కేవల స్థానికముగాక, అఖిల భారత సమస్యకు సంబంధించియున్నది. వైకంఠం దిట్టి యన్యాయము దొలగుచో, ఇతర ప్రాంతములందు సోడ, వీరవర్తనము త్వరితగతి గల్గుననుటకు సంది యములేదు.

మహాత్ముని యాదేశానుసారముగ వైకం సత్యాగ్రహము ఖండితముగ జరుగు చున్నది. వెలువలివారి సహాయము నాశించకుండ, సత్యా గ్రహనలంబులు స్వప్రయత్నబలముపై నాధార బడి, తీవ్రబాధలకు లోనగుచున్నను, సుస్థిరులై నలంబక నిలిచియున్నారు. ఒకవంక అకాలీలును, వేరొకవంక వైకం సత్యాగ్రహమును, మహా త్మునివద్దతులను ఖండితముగ నిర్వహించుచు దేశ మునకు మార్గముజూపుచున్నారు. జెల్లాం కాం గ్రెసునకు జరిగిననాటినుండియు, మహాత్ము డొక్క దినమయినను విశ్రాంతిగోసక, దేశారాధనా నిమ గ్నుడై యు న్నాడు. అనేక ప్రదేశములనుండి మహాత్ము కాహ్వానము లరుదెంచినవి. కాని, వైకమునకుముందుగ నెడలి, ధైర్యము వహించి పోరాడుచున్న సత్యాగ్రహుల కండగనిలచి వారి యం దుత్సాహమును పురికొల్పుట తన ధర్మమని మహాత్ము డెంచెను. అన్నిప్రాంత ము లం దు ను అస్పృశ్యతను నివారించి నిమ్నజాతులను మానవ మాత్రులుగ పరిగణించి, హిందూసంఘమును బల పరచవలసిన బాధ్యత, ప్రజలపై గలదు. మహా

త్ముని కారవించుట కిది మిగుల ఫలప్రదమగు మార్గము. హిందూమహాత్ముడీయ సమన్వయ పరి మార్గమునకై మహాత్ము డింతకాలమునుండియు డిల్లీలో నివసించియుండెనుగాని, పరిమార్గము గుదురనందుల కెంతయు చింతపొడముచున్నది.

ప్రతిసంఘమును, స్వలాభమునకై పోరాడుచు ఇతరసంఘముల కినుమంతయు లొంగనియెడల, భారతసంయోగ మెన్నటికిని గలుగనేరదు. సోద రులు కొంతవరకయినను ఒకరికొకరు లొంగి, ప్రేమ భావమును జూపుట సహజము. వివిధజాతులును భారతీయులమని ధలంచుచు, మాతృ దేశమును గాఢ ముగ ప్రేమించుచున్నయెడల, స్వల్పవిభేదముల కొరకు జగడము లాడజాలరు. మహాత్ముడు సూచించినటుల హిందూమహాత్ముడీయ పరిమార్గమును ప్రజలు తమంతట తాము జరుపుకొన వలయును గాని ప్రభుత్వమువారి యనుగ్రహముపై నాధార పడజనదు. స్వపరిపాలనమునకు జాత్యైక్యమే మూలాధారము. అన్యసహాయములేక ప్రజలు దీనిని ఏనాడు రక్షించుకొనగలుగుదురో, ఆ నా డే స్వరాజ్యము సిద్ధించును. ఈసంగతిని మరచిన, స్వరాజ్యము దూరముజనుట నిశ్చయము. డిల్లీలో జరిగిన ప్రయత్నముల్లు సఫలముగాకున్నను, మహా త్ముడు నిరాశ జెందలేదు. ప్రస్తుతావజయము, భావి విజయమునకు మూలాధారమగునని, మహాత్ముడు విశ్వసించుచున్నాడు. మహాత్ముని విశ్వాసమును సఫలపరచుట ఎల్లరధర్మమగుచున్నది. మహాత్ముని యెడ భక్తి జూపుటకు మరియొక ముఖ్యసాధనము గలదు.

రాటము త్రిప్పటవలన, పరాధీనత దొలగి స్వరాజ్యము లభించునని, మహాత్మునకు గాఢవిశ్వా సము గలదు. రాటమును త్రిప్పకొలదియు, ఇట్టి సమ్యక్ము ప్రతివారి హృదయమునందును కొంత వరకయినను నాటుకొనకమానదు. ఎన్ని యాశా భంగము లుదయించినను, ఎంతటి నిరుత్సాహము దేశమునందు ప్రబలినను, రాటము మనశ్శాంతి నెనగుట యనుభవసిద్ధము. ఒకరి బెదిరింపులకు గాని, వేరొకరి బుజ్జగింపులకు గాని లోబడక, స్వతంత్రమార్గానుసారులై మానవులాత్మానందము ననుభవించుటకు, రాట ముత్కృష్టసాధనముగ గనుపించుచు. దేశదారిద్ర్యమును పోగొట్టి, స్వాతంత్ర్యోద్దిష్టనము గావించు శక్తి, రాటమునం దిమిడి యున్నది. దీనిని చేపట్టి, దుఃఖరాసిని దాటుడని, మహాత్ముడు బోధించెను. సులభమగు నీ సాధన మును వదిలి, ఎండమావులపెంట బరుగిడుట బాడియా? కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును నూలువడు కుట, యవసరమగుటచే, కాంగ్రెసు సంఘమును బలపరచి దేశవిముక్తికి తోడ్పడుట భారతీయుల ప్రథమ కర్తవ్యము. చెన్నపురి పౌరు లీ మూడు విషయముల కొరకును తమ శక్తిని విని యో గించి, చార్జన్మరహితమార్గము నతిక్రమింపక కృషి సలుపుచో, తా ము త ర్థించి దేశమును తరింపజేయగలరు. బాహ్యదంబరము లనుగాక మహాత్ముడు కార్యదీక్షను గోరుచున్నాడు.

మహాత్ము డుపదేశించిన మార్గముగాక, తది తరమార్గములను చేపట్టవలయునని చేసినప్రయత్న ములు విఫలముజెందెను. దేశమునకు తరణోపాయ

మది యొక్కటియేయని, ఇప్పుడు స్పష్టమయిన రీతి నిదివర కెన్నడును విదితమైయుండలేదు. భార తీయుల మోక్షము వారి హస్తములందే గలదని రూఢియైనది. ఇంకను కాలయాచనయేల? ఇం కను స్వల్పాకర్షణములకు లొంగుటయేల? “గాంధీ మహాత్మునకు జయమగుగాక” యని ఐకకర్ష్య ముగ వెడలెడి నిసాదము, చెన్నపురియందేమి తది తర ప్రదేశములందేమి కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వలంపజేసి స్వరాజ్యానుభవమును చేకూర్చునని నమ్మె దము. పౌరులందరును తమ నాయకుని సందర్శించి, ధర్మవిజయమును చాటుదరు గాక! ఆంధ్రదేశ మీ సమయమున మహాత్ముని సందేశమును నిర్వహించి, నూలువడుకుటయంద్రగ్రస్థానము వహించు నని యూహించెదము. కాంగ్రెసుసభలో నధిక సంఖ్యాకులజేర్చి, నిర్మాణ కార్యనిర్వహణమునం దప్రమత్తులై కృషిసల్పుట ఆంధ్రుల పరమధర్మము. మహాత్మునకు జయమగుగాక!

రాజ ప్రతినిధిగారి పయనమునకు కారణమేమి ?

రీడింగు ప్రభువుగారి సమయమున ఇంగ్లండుకు వెడలుటకు కారణ మేమని ఇంగ్లండు లో గూ డ ప్రశ్నించుచున్నారు. వెస్టుమినిస్టరు గెజట్టుపత్రిక కనుమానము గలిగినది. నిర్బంధముల మూలమున అతివాదుల బలము క్షీణించి, మితవాదుల ప్రాబల్య మతిశయించుచున్న సమయమున, రాజప్రతినిధిని పిలిపించుటకన్న మారుమాటాడకయందైన బాగుం డెడిదని యీ పత్రిక భావించుచున్నది. నిన్నటిదిన మీ విషయమై సందర్భములను గ్రహించుటకు, సామ్రాజ్యశాసనసభలో ప్రశ్నల నడిగియుండిరి. కాని, హాంమెంబరుగా రే సంగతిని జెప్పరయిరి! ముఖ్యవిషయములను కొన్నింటిని గూర్చి చర్చించుటకై బోవుచున్నటుల బలికిరి గాని, ఆ విష యము లెవ్వయో జెలుపక బోయిరి. సంస్కర ణముల మార్పు లీ విషయములందు జేరియున్న వని మాత్ర మంగీరింపవలసినవచ్చెను. ఏల యింత రహస్యము? శాసన సభ్యుల తో సంప్రతిం చిన, నేమిసప్తము గలుగును? సంస్కరణ నిబంధన లను మార్చినంతమాత్రాన ప్రజలు సంతృప్తిజెం దరు. నిర్బంధవిధానమును కొనసాగించుటకు, కన్న రేటిపు లెంత పట్టుదలతోనున్నదియు, పార్ల మెంటుసభలో నిటీవల జరిగినచర్చగాంధీని విడిత మగును. పాలకుల అసాధారణాధికారముల నే మాత్రము తగ్గింపగూడదని, పార్ల మెంటుసభ్యులు పట్టుదలతో నాదించిరి. విప్లవోద్యమము నణచు టకు మామూలుచట్టములు చాలునని, స్కూరు గారు వాదించిరి గాని, వారివాదము పలుపురకు రుచింపదయ్యెను. ఆర్డినెన్సు ప్రయోగమువలన, బెంగాలులో శాంతిగదిరెనని, వికటరుటనుగారు వాదించుట వింతగాదు. హిందూదేశమును తాము విడనాడమనియు, పరిపాలింప నిశ్చయించితిమనియు, వార్డులావిల్సీ గారు యుద్దేశముతోబలికిరి. ప్రస్తుత స్థితిజూచిన రీడింగుప్రభువుగారి పయనము వలన సంస్కరణములం దభివృద్ధియున్నను లేకున్నను నిర్బంధప్రయోగమునకు మాత్రము కొడువయంద దని నమ్మవచ్చును. ఇదివర కేమయినను కొరత యున్నయెడల, ఆ కొరతను లిట్టనుప్రభువుగారు దీర్చగలుగుదురు.

డాక్టరు న్యాయబోధననుగారు

డాక్టరు న్యాయబోధననుగారు, బొంబాయి క్రాంతినిలుపత్రికా ప్రతినిధికి తెలిపిన విషయముల గాంచిన, వారికప్పటికి మనోదార్థమేమియు ట్టిణిం పలేదని విదితమగును. భారతీయ లాంఛనాలలో సోరాడక, ఐకమత్యముతో మెలగుట ధర్మమని, న్యాయబోధననుగారు హితమొనగిరి. దేశమున కిప్పుడు ముఖ్యపనరము ఐకమత్యమే. మిత్రులును, శత్రువులునుగూడ ఐకమత్యమును కాపాడుకొను డనియే హితమొనగుచున్నారు. డాక్టరు న్యాయబోధననుగారు, ఆసియాపీకమై పాశ్చాత్య విజృంభణము నరికట్టవలయునని అభిప్రాయ పడుచున్నారు. పాశ్చాత్య నాగరికముపై వీరికేమాత్రము వలపు లేదు. పాశ్చాత్యనాగరికము వట్టిమోసమని వీరి తలంపు. నల్లవారిని హింసించుటకు బ్రిటిషు అధినివేశరాజ్యములందలి తెల్ల వారవలంబించెడి పద్ధతు లికనయినను తొలగిపోవనిచో, న్యాయబోధననుగారు శించెడి ఆసియా సమాఖ్యప్రబలమగుట సహజము. పృథ్విసేనాని యానంగతి గ్రహించియే, సోదరప్రజలను మందలించెను. గాంధీ మహాత్ముని పట్ల న్యాయబోధననుగారు కఠిక కారవముగలదు. కాని మహాత్ముని ద్వారాస్వరాహిత్య మార్గము వారికి రుచింపకుండుట వింతగాదు. అహింసామార్గమే ఉత్కృష్టమని నిరూపింపవలసిన బాధ్యత భారతీయులపై గలదు. ఇయ్యది ఆచరణ మూలమున ఘోషి, వ్యక్తము గానేరదు.

భారతీయులు: బర్తా

భారతీయులను బర్తానుండి వెడలగొట్టుటకు, నూతన చట్ట మొకటి ప్రవేశపెట్టబడినది. అన్ని దేశములలోను భారతీయులకు నిలువ సీడలేకుండ, బర్తాలో మాత్ర మన్యభా జరుగునా? బర్తా దేశీయులుగానివారు, శిక్షింపబడుచో వారిని దేశము నుండి వెడలగొట్టుటకు నూతనచట్ట మవకాశ మొనగు చున్నది. తల పన్నును తప్పించు కొనుటకు బర్తాకు సముద్రముపై వెడలువారిమీద నయిదు రూపాయిల జరిమానా విధింపబడునట. బర్తాపత్రికలు సైతము, నూతనచట్టమును ఖండించుచున్నవి. శిక్షింప బడినంతమాత్రమున, ఏ జాతికి జెందిన వారి నయినను దేశమునుండి వెడలగొట్టుట గానము. బర్తా ప్రభుత్వమువారు, భారతీయులను రాసీయ కుండుటకును, ఉన్నవారిని సాగనంపుటకును పన్నిన ఎత్తునలె గనపించుచున్నది. బర్తాలో ఆంగ్లం లభిక సంఖ్యాకులు గలరు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి విషయమయి అసమ్మతి తెలిపి సోరాడెకరా? శాసనసభ చెన్నరాష్ట్ర ప్రజల హక్కులను కాపాడ బ్రయత్నించునా?

సంయుక్తరాష్ట్రశాసనసభ : దేశభావలు

సంయుక్తరాష్ట్రశాసనసభలో, దేశభావ లండే సభ్యులు పన్యసింపవలయుననియు, శాసన సభల రిపోర్టులు మాతృభాషయందే ప్రచురము గావలయుననియు తీర్మానింపబడెను. ఇయ్యది ముఖ్య తీర్మానమునటుకు నందియములేదు. ఇట్టి తీర్మానము నన్ని శాసనసభలలోను ఆమోదించిన జోగుండును. శాసనసభా వ్యవహారములు విదేశ భాషలో జరుగుటచే, వానిపట్ల ప్రజలు శ్రద్ధవహించుటలేదు. పరిపాలనా వైఖరి ప్రజలకు గోచరింప

కున్నది. దేశభాషాపత్రికలు పడెడి యవస్థ దైవమునకే ఎరుక. హిందూ దేశమున దప్ప మరీ యే దేశమునందును యిట్టిదుస్థితి గానరాదు. హైస్కూలు స్టాండ్డువరకు, ఓద్యను దేశభాష లలో విధిగ నేర్పవలయుననిగూడ, సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభవారు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వము వారు శాసనసభ తీర్మానముల నెంతవర కమలులో బెట్టెదరో చూడవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములు దుర్భరమయినను, స్మట్సుసేనాని నయితము వర్ణ వ్యవస్థను నిరసించినను, ఇండియాప్రభుత్వమువారింకను ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపుచున్నామని బదులుచెప్పట విచిత్రము. ఎంతకాల మీకాల యాచన? వేరొకరికిగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు వీలు లేదా? భారతభూమికి స్వరాజ్యములేని యిబ్బంది ఎంత యధికముగనున్నదో యూహింపవచ్చును. దక్షిణాఫ్రికాయందు, భారతీయులయంగడులలో నెవరును కొనకుండ, తెల్ల వారు పిక్కెటింగు నలుపుచున్నటుల అక్కడి వార్తాపత్రికలు చెలుపు చున్నవి. కిరపర్రములను పంచివెట్టి, తెల్లవారు జాతిద్యేషమును పురికొల్పుచున్నారు. భారతీయులు మాతృదేశమునందు శక్తివిహీనులై జూచుచు న్నారు.

నల్లమందు నిషేధము

నల్లమందును వైద్య వ్యవహారములకు తప్ప మిగిలిన పనులకు నిషేధింపవలయునని, సర్వ దేశ ప్రసాద సర్వాధికారుగారు దెచ్చిన తీర్మానము స్టేటుకౌన్సిలుసభలో నోడిపోవుట శోచనీయము. ఈవిషయమై స్వరాధికారుగారు సహేతుకముగ ముచ్చటించిరి. 1911 సంవత్సరమున వెలువడిన హార్డింజి సందేశమునందే, యీ సంస్కరణము పొందుపరుపబడెను. కాని ప్రభుత్వ పక్షమున ముచ్చటించిన మాకోవాటర్సుగారు, నల్లమందు నిషేధము నాదర్శముగ నయినను గైకొనక నిరాకరించిరి. మిలోపయోగమే వీరియాదర్శమట. ఇట్టి సితిలో, నల్లమందుసభలో ఇండియాప్రభుత్వ ప్రతినిధి వివరీతముగ ముచ్చటించి, అమెరికా కాగ్రహము గలిగించుట వింతగాను.

లైఫ్ ఎన్యురెన్సు: వారసత్వపు సర్టిఫికెట్టు

లైఫ్ ఎన్యురెన్సు సాలిసిడబ్బును రాబట్టుట కన్ని సమయములందును, సక్సెషను సర్టిఫికెట్టును పొందవలయునని సెత్తా గారు స్టేటుకౌన్సిలుసభలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము నిరర్థకమని దోచుచు. ప్రజల కిందు నలన గలిగెడియిబ్బందులను వీరుగ్రహించుకున్నారు. ఈసర్టిఫికెట్టులకొరకు ప్రతివారును అనవసరముగ కోర్టులకుబోయి ధనవ్యయమునకు లోనగుట ఎంత మాత్రము పాడిగానేరదు. ఇంతవరకును, సర్టిఫికెట్టులు లేనందువలన వప్తమంతగ గలిగెనని వెల్లడి గాలేదు. జాయింటు కమిటీవారి కీచట్టము పంప బడెను. ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనకుండ, సెత్తాగారిట్టి చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట వలన, ప్రజలలో నసంతృప్తి హెచ్చుట నిశ్చయము.

ప్రక్కతాళము

భారతీయ సైన్యమును నిర్మించుటకు సాధ్య పడదనియు, భారతీయులకు జాతీయత లేదనియు, బలికినందులకు, సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులు పలువు రాగ్రహముజూపినను, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులగు సర్ ఉమర్ హయాత్ ఖానుగారు సైన్యాధిపతికి ప్రక్కతాళము వైచుచున్నారు. ఉమర్ హయాత్ ఖానుగారి వాక్యముల కెన్నడును విలువలేకున్నను వీరు తమ ప్రెల్లదనమును మానుకొనరు. హిందూ దేశ మొకజాతిగాదని, వీరుకు కేకలిడిరి. పొరుష హీనమగు జాతులను సైన్యములో శేర్షుకొనుట దోసమని వీరు వాదించిరి. స్టేటుకౌన్సిలుసభలో నిట్టివారు తమ యిచ్చవచ్చినరీతి విజృంభించుట కనుకూలపరిసితులు గలవు.

రీడుగారి రాజభక్తి

అస్సాంకు రాష్ట్ర కప్పములను తీసివేయ నందు లకు, ఆర్థికసభ్యులగు రీడుగారు ఆగ్రహపూరితులై జులికరి. తమ రాజభక్తి కుపద్రవము గలుగునంతటి సితియరుదెంచెనని సూచించిరి. ఇట్టిస్వల్పవిషయము నకే రీడుగారు రాజభక్తిని గోల్పోవుచుండ, భారతీయులనుభవించుచున్న కష్టములకు వారేమనుకొన వలయునో యోచించిరా? నందిగనమయములందు అధికారులే కడుత్తివముగ మెలగుట అనుభవ సిద్ధము.

విదేశవార్తలు

సింగపూరు నౌకాశయము

జపానుకు భయము లేదు

ప్రభుత్వవైఖరి

తీఫిజ్జ, మార్చి 4:—ప్రభువులసభలో సింగపూరు నౌకాశయమునుగూర్చి వింతరస ప్రభువు చెలియజేసెను. ఓని మరల ఆలోచించి సవరింపబడెననిరి పసిఫిక్లో చిహ్నం ప్రారంభమగుచో అది అక్కడనే ఆగిపోవలసినది. తప్పక యూరపులో ఆలజడి గల్గితీరును. అప్పటికిగూడ యుక్తనౌకలను సింగపూరుకు బంపుట వచ్చుకములేదు. ఒకమూల కాంతి స్థాపనమునకు ప్రయత్నించుమని సింగపూరు నౌకాశయమును నిర్మించ ప్రయత్నించుట పరస్పర విరుద్ధముగ నుండును. దానిలన జపానుకు శోపమును గలుగజేసినవార మగుదుము.

బాల్బరుప్రభుని ప్రకటనము

జపానుకు దీనివలన శోపము, ఉపద్రవము గలుగుననుట పారశ్యాలు. ఇంతకాలమువరకు ఇంకొక ఏమాటివానుగూడ సింగపూరు నౌకాశయము కట్టుదిట్టములతో గాపాడి భద్రము జేయుకుండ ఊరకొనియుండేవారుగాను. క్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షణమంతయు బ్రిటిషు నౌకాదళముమీద ఆధారపడి యున్నది. పసిఫిక్, ఇండియాసముద్రములలో అనవసరము గలుగుచో దానిని ఉపయోగించుటకు ఆప్రదేశములందు నౌకాశయముండుట మంచిది. ముఖ్యముగ సింగపూరులోనుండుట మంచిది.

నౌకాశయనిర్మాణము కావలసినదే

బాల్బరుగారి ప్రకటనము జపానుకు శోపముగలుగునే మోయనభయమును అపొహములకు భారవోలనని కర్ణకా ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. నౌకాశయ ముండితీరవలెను. 1925-26 లో 204000, 1926-27 లో 306000, 1927-28 లో 277000 పానులు పార్లమెంటు ఖర్చుపెట్టవలసియుండుననిరి. యాడు సంవత్సరములలో 7500000 పానులు ఖర్చుపెట్టవలసివచ్చును.

ఆయుధపరిశీలనము

విషవాయువును యుద్ధసామగ్రిని కనుగొనుట

లండన్, మార్చి 4:—అంతర్జాతీయమండలి సైనిక పరిశీలన సంఘమువారు బహుశా 10 వేల గొట్టముల విషవాయువును బాల్బి రిని తెలియచున్నది. దీని స్వంతదారుని శిక్షించుట సరి. ప్రభుత్వమువారి కీసంగతిని చెబుచున్నది. 2 వేల కుపాకులు, మరియు యుద్ధసామగ్రి గూడ విషవాయువుగల తోరకపట.

వూల్విచ్చిలో అగ్ని ప్రమాదము

ప్రమాదము తొలగిపోయెను

లండన్, మార్చి 4:—వూల్విచ్చి అయధాగారములో అంటుకొనుటచే లండనులోనున్న నిప్పునుజట్టాయంత్రము లన్నియు బయటై చివరికి మంటలు జ్వలించుచు పరి. వేలకొలదిపానులవద్దము గల్గెనట. ఇంతవరకు మనుష్యులు చనిపోయినట్లులే తెలియలేదు. కాని గాలిమాత్రము ప్రతి కూలముగ ఎదురు తిరిగినచో ప్రమాదము ఇంత అంత అని చెప్పుటకు పలుకేటండ ప్రమాదముగ నుండెడిది.

యుద్ధపరికరములను తగ్గించు నమస్య

జనీవా ఒడంబడిక

ఇంగ్లండు వైఖరి

లీఫ్టె, మార్చి 4:—విదేశాంగసమస్యలను విస్తారముగ కాంక్షింపగారు ప్రస్తావించి. ముఖ్యముగ జనీవా ఒడంబడికను గూర్చి ప్రస్తావించెను. తేలికదైనచువచ్చుచో దీనిని సావకాశముగ చర్చించుటకు పలుక నుండు ననిరి.

జర్మనీ

ఆయుధములను తగ్గించునభిప్రాయము పాల్పాడునది లేనది ఇంకను తెలియలేదనిరి. కాని ఇంతమాత్రాన జర్మనీ చేరదనుకొనరాదనిరి.

కొలోను ఖాళీచేయుట

ఈ మందుగ ఏమి జేయవలసిగిడి తెలియజేసెదరామని యడుగ ఈవిషయమై ఆ యా మి త్ర మం డ లి ప్రభుత్వమువారి తో ఆలోచించి చెప్పవలెనని కాంక్షింపగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఈవారాంతమున పారి యటగారును చాంబర్లెనుగారును గలిసికొనెదరు. జనీవా జాతి సమితి సభకేసు త్రోవతో ప్యారిసులో దిగి పారియటు గారిని చాంబర్లెనుగారు గలిసికొనెదరు. ఒకరాత్రి అక్కడ అగవచ్చును.

ఇంగ్లండు - జనీవా ఒడంబడిక

జనీవా ఒడంబడికనుగూర్చి ఇంగ్లండుతరపున చాంబర్లెనుగారేమియు జెప్పదలచుకొను నూచనం లేవు. ఇంతవరకు జనీవా ఒడంబడికను ఉన్నప్రకారము చిటను, స్వపరిపాతన జొమియనులు బహుశాను. మొత్తముమీద బహుశాను. ఈ విషయమై ఒకరి యభిప్రాయముల జోకరు తెలిసికొనుచున్నార. ఏవిధముగ సామ్రాజ్యత్వకారములకు ఇది సంబంధించునో తెలుపుచున్నారు.

కీ॥ శే॥ లిబర్టు అధ్యక్షుడు

అంత్యక్రియలు

లెర్లిక్, మార్చి 4:—లిబర్టుగారివసులు లైలులో హి డ్లియర్లలో భూస్థాపితముచేయుటకు గొంపోయిరి. ప్రజలంతట గౌరవభావమునుజూపిరి. పుష్పమాలలను వేసిరి. ఇటులే లిబర్టుగారి సమాధులున్నవి.

కార్మిక పక్షములో చీలిక లేదు

మగ్డొనాల్లుగారే నాయకుడు

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—కార్మికపక్షములో చీలికగల్గెనన్నమాట యధ్యక్షుని హెండ్రెక్ గారు తెలియజేసిరి. రాంకే మగ్డొనాల్లుగారే నాయకుడుగ నుండుననిరి. కార్మికపక్షమునకు నాయకుడొక్కడేయనియు ఆతడు మగ్డొనాల్లుగారే యనిరి.

సోవియటు ప్రచారము

ఈజిప్టుప్రజలను పురిగొల్పుట

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నలు

లీఫ్టె, మార్చి 4:—మగ్డొనాల్లు ప్రభుత్వము ఈజిప్టు ప్రజలకు గావించిన ఎన్నడు ముడిచివేయవలెనని సోవియటు ఈజిప్టు ప్రజలను బురిగొల్పుమన్న సంగతి తెలియగా యనియు ఈ సంగతిని సోవియటు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసితిరామని యు సోవియటులు ఆప్రకటనమును అంగీకరించిరామని యడుగ ప్రత్యేకముగ ఈ ప్రకటన విషయమై సోవియటు ప్రభుత్వముతో జెప్పలేదనియు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు అంతర్జాతీయ కన్వెన్షన్లలో కలిసి పనిచేయుచు ప్రోత్సహించుచు న్నుంతికాలము గ్రేటుబ్రిటనుతో స్నేహ మంతగ ఏర్పడదని సోవియటు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసితిమని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఆజినీపీఠగారి ప్రకటనము ప్రకటించబడెన. అయ్యది ఆపత్త్యము గాదు

సోవియటు వైమానిక విధానములు

క్ర్యాస్కో, ప్రంతి, చివరిక అనుష్ఠేయతో 1925 కు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు వైమానిక విధానము తయారుజేయుచున్నారు.

విజయనగరం రాజుగారు

ప్రపంచచరిత్రను సలుప మార్చి 1వ తేదీని చెన్నపురినుండి కొళంబోకుప్రయాణమైరి (రాజుగారి భామాపటము పడినైపున నున్నది)

ఇంగ్లండు

రాజప్రతినిధి పయనము

వెస్టుమినిస్టరు గెజటు అనుమానము

లండన్, మార్చి 4:—రాజప్రతినిధిని ఇంగ్లండుకు త మ్మతులచే వెస్టుమినిస్టరుగెజటు అనుమానించుచున్నది. బర్క్లె హెడ్ ప్రభువు ఇండియాకుపోవు విషయమునుగూర్చి ప్రస్తావించుచు రిడింగ్ ప్రభునకు తనమనసును చెప్పియుంటు చక్క గ తెలియననియు అట్టిమాచననుగూర్చి గట్టిగగూడ వ్రాసె ననుచున్నది. రాజప్రతినిధి తన యభిప్రాయమును తెలియ జేయుటచేతనే ఆతనిని ఇంగ్లండుకు రమ్మనుచున్నారు. క్రొత్త పరిశోధనలను, ఏర్పాటులను జేయుట కిది సమయముగాదు. ఇటీవల బెంగాలుకాపసభలో జరిగినచర్యను బాడ వ్యవహారము అతివాదులనుండి మితవాదులకు దిగినదని కన్పించుచున్నది. రాజప్రతినిధి కేల ఇంటికిరమ్మనుచున్నారో ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయవలెనని వెస్టుమినిస్టరు గెజటుపత్రిక తెలుపుచున్నది. ఇప్పుడు క్రొత్త మార్పులను జేసిన అవివేకమునందుకొనును. అతివాదులచేతిలో జక్కుకొన్నవార మగుదురు. కాన ఏమార్పును దలచెట్టుకపోవుటయే యుక్తమ నుచున్నది.

డెన్విస్ట్ యభియోగము

ఏ సేనానిని గుర్తించుట

లండన్, మార్చి 4:—కీ॥ శే॥ సర్ బాన్ కోవమ్మగారే ఏ అనుజేవానట. తనభర్తకు తివ్యగమును డెన్విస్టులుగాను తనభర్తమును సర్ బాన్ కోవమ్మపరము జేసితిమని డెన్విస్ట్ పతి నుడిచెను. తనభర్త కొంతసామ్యు తనకీయవలసియున్నదనియు ఆసామ్యును ఇవ్వవలెనని గొడుచున్నదనియు అభర్త సామ్యు బాకీలేదనుచున్నారనియు తెలియజేసిరి.

శురుష్కముం త్రివర్ణము

ఇస్మితు సామాగారు

కాన్వెన్షన్లలో, మార్చి 4:—శురుష్క క్రొత్త మంత్రివర్ణమును ఇస్మితుసామాగారిని ఏర్పాటుజేయుమని గోరిం ట. ప్రాయశః తపిపాపా, రుషిపాపాగార్లు ఈ మంత్రివర్ణ ములో జేర్చబడుదునుమన్నార. రుషిపాపాగారు విదేశాంగ మంత్రిగ నుండునుకొనుచున్నారు.

తుర్కీలో బ్రిటిషు ప్రతినిధి

కాన్వెన్షన్లలో, మార్చి 4:—

లీఫ్టె, మార్చి 4:—కాన్వెన్షన్లలో, బ్రిటిషు ప్రతినిధికి రాయబారిప్రతిప తిని గలగ జేయుటకు బ్రిటిషువారు ప్రెంచి, ఇటలీ ప్రభుత్వములతో ఆలోచించుచున్నారు. అం గోరాలో ఇంతకంటె తక్కువచోదా గలవానిని నియమించెద రట. దీనికంగీకరించిరి. కాన్వెన్షన్లలో, సర్ బాన్ కోవమ్మ లిండేగారు బ్రిటిషుప్రతినిధి.

ఆహార పధార్థముల విచారణ

సంఘవామువారి నివేదికము

ల్యాంసింగ్ గారి అభినందనతీర్మానము

లండన్, మార్చి 4:—ఏక్కువ డివిడెండులను బంధి పెట్టుటచే లాభములను చేయుచున్నారని తేలుచున్నది. తేయాకుకంపెనీలు నూటికి 175 చొ॥ డివిడెండును బంధిపెట్టిరిని ల్యాన్సుబరీగారు దృష్టాంతరమును జూపిరి. ఈసంఘమువారి ఏర్పాటును కార్యక్రమమును ల్యాన్సుబరీగారు ఖండించిరి. ల్యాన్సుబరీగారి తీర్మానము ఓడిపోయెను.

జుగోస్లావియా మంత్రి

గ. డబ్ల్యు. హెచ్. రెనార్డుగారు నియమింపబడిరి. రాజా దీని కంగీకరించెను.

బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము

జొమియనుల వైఖరి

లండన్, మార్చి 2:—జొమియనుల విదేశాంగ విధాన మును గూర్చి ఇటీవల టైమ్సుపత్రిక వ్రాసినతేఖలు సోవియటు ప్రభుత్వమునకు తృప్తిగనున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ విదేశాంగవిధానము విషయమై గొప్ప కష్టముల నెదుర్కొనవలసి యున్నదని ఇశ్చేష్టి యా పత్రిక వ్రాయుచున్నది. టైమ్సుపత్రిక వ్యాసములనుండి వ్రాయుచు పీటిని దూరమాలోచింపవలెననుచున్నది.

జాతినమితి

నిజసాపకుడు

రాబర్టు సినిలుప్రభువు

లండన్, మార్చి 2:—ఇకముందు యుద్ధములేదండ జేయుట కేర్పాటుజేయుటకు ఒక సంఘము ఏర్పాటు జేయుటకు 1925 లో సినిలుప్రభువు తనను గోరెనని ఫిరీమేరు ప్రభువు తెలియజేసెను. ఈసంఘమువారి నివేదికమును మంత్రి వర్ణమున కంపిరి. జొమియనులకు గూడ బంపిరి. ఈసంఘా ద్యక్షుడీ నూచనలను చాలవరకు జాతినమితి విధానమున కుపయోగించుకొనెననిరి. అందుచే ఆసల జాతినమితి స్థాపకుడు రాబర్టు సినిలుప్రభువుని జెప్పవలెననిరి.

విప్లవ ప్రచారము

ఇండియాలో ఆందోళనము

బ్రిటిష్ వారి బాధ్యత

లండన్, మార్చి 3:—కామగ్యువర్గంలో గ్రేటు బ్రిటన్, స్కాట్లాండ్లలోను కమ్యూనిస్టులు చేసిన విప్లవ ప్రచారమును ఖండించుచు కపట ప్రతినిధిగా తీర్మానమును బ్రజేశ పెట్టిరి. అపుడు సర్ ప్రాంతములెల్లగాను ప్రభుత్వమున ముఖ్యముగ ఇండియాను ప్రస్తావించిరి. ప్రతివారము దీని వలన ఇండియాలో విప్లవ ప్రచారము అభివృద్ధి జేయుచున్నదనిరి. భారతీయుల యజమానులు భారతజనసామాన్యమునకు అన్యాయమును గలుగ జేయుచుండ బ్రిటిష్ వారు చేయు గల్గిరి. కాని కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఇండియాలో అభివృద్ధి, తక్కువగతులు ప్రచారములోనికి రాకుండ జేయు లేకున్నారు. ఇందులకు కొంతవరకు కమ్యూనిస్టులును, భారత రాజకీయ జీవులును కారకులనిరి. భారతదేశపులో వృద్ధి ఎవరో కొద్దిమంది విప్లవకారులవలన అడ్డుపడకుండ జేయువలసిన బాధ్యత పార్లమెంటుపైయున్నది. ఈ విప్లవకారులు ప్రజాప్రతినిధులు గారు.

ఈ విప్లవకారులు ఎంతవేపును, విప్లవమును, దొమ్మిని, రక్తపాతమును తమస్వల్పభావమున మిత్రము గలుగజేయు బ్రయత్నించుచున్నారు.

రాజప్రతినిధి గవర్నరులు విప్లవమును అడంచుటకు వారివన్న అధికారమును దగించరాదని సర్ ప్రాంతముగారనిరి. కార్మికపక్షమువారు పయోగించుభావము అతిజాగ్రత్త విడవలేననియు వాక్యవ్యయముండరాదనియు, ఏమాత్రముకతినముగ జార్జన్లను సమంధించినమాటలు తంతిమాలముగ ఇండియాకు తెలిసినను దానిని ప్రతివారును తిరగగొని అడుచున్నారనిరి.

దౌర్జన్యము నడంచుటకు మామూలు శాసనములు చాలునని జాన్స్టన్ గారు సవరణను గావించిరి ఎవరో. కొందరు అనివార్యముగ ఏదో అన్నమాత్రాన భయపడరాదనిరి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు వచ్చి ప్రజలకు విద్యనుగరపుటకు మొదలిడి తొట్టమొదటి, ఇప్పటికికను నూటికి 70 మంది భారత వ్యవసాయదారులు విద్యాగంధము లేకున్నారని చెప్పకుండ జేయవలసినది.

తల్లిగారు సవరణను ఆహ్వానించిరి.

మేము ఇండియాను వదిలి పోజాలమున యు భారత దేశమును పాలింపదలచితిమనియు వార్తా మిల్లుగారు తెలియజేసిరి. పోలీసువారిని గార్బిరని భయపడుట ఆశ్చర్యముగ నున్నదనియు అమృతసరములో నిర్దోషులను, నిరపరాధులను కాల్యువుకు ఎవరును ఏవగించుకొనుక పోవుట ఆశ్చర్యముగ నున్నదనియు పేర్కొనిరి.

వింటర్లను ప్రభుని ప్రత్యుత్తరము

దౌర్జన్యములకుగ విప్లవములేకుండ దేశమును గాపాడుట ప్రతి ప్రభుత్వముకారివిధి యిది వింటర్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కొందరు కార్మిక పక్షమువారు ఈ తీర్మానములవలన వాక్యాంతర్యము అరికట్టజనునని భయపడుచున్నారు. కాని దానికి భయములేదనిరి. బ్రిటిష్ వారు వాక్యాంతర్యమును మన్నించుచున్నారని దృష్టాంతములను కార్మిక ప్రకటనములనుండియు చూపుచున్నారు.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరును జంపుట తప్పనివాడించుట సేరమనియు దానికికారణమును ఎచటనో కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వ వ్యయమువారు కాంతిని నెలకొల్పుటకు తగినచర్యను దీసికొనుటచే ఆక్షేపించక పోవుటయేయనుటయు విట్టిగాలికగదనిరి. గ్రేటు బ్రిటన్ లో కమ్యూనిస్టుపక్షమువారు 8000 లేక 4000 లున్నారు. వీరు తమదురుద్దేశ్యములను దాచకనే చెలువుచున్నారు. వీరి యుద్ధమును వెకకట్టుచున్నదని తెలియుచున్నది.

(సంతకము)

నేటితీర్మానము భారతదేశ మామూలు రాచకీయములకు సంబంధించలేదనియు ఇతరచోట్లనుండి కమ్యూనిస్టులజేయు ప్రచారమునకే సంబంధించినదియు అవిషయమై తాను ఆలోచించెదననియు నుడివెరి. బెంగాలు పరిస్థితులు 1907-08 కంటే ఇప్పుడు బాగున్నవనిరి. దానికికారణము బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు బెంగాలు ఆర్మీ సెన్యులను ప్రజేశపెట్టుటయే యనిరి. మఱి ప్రత్యేక పోలీసుచర్యలను దీసికొనుటగూడ ఒకకారణమనిరి. నేడు బెంగాలులోనున్న కాంతియు బెంగాలు శాసనము లుపరమని చాటుచున్నవనిరి. అకాలీతగవుకును ప్రతికూల ప్రచారమునకు మజాబులో సంబంధము అతిస్పృహగగ్నమనిరి. అంతగా తేజశ్వతనిరి. ఇక ఇండియాలోనున్న విదేశీ ప్రచారము అలసాబాదు ఉన్నత న్యాయస్థానమువారిచేరియజేసిరి.

స్కూలుగారిసవరణ అసవరముననిరి. వాక్యాంతర్యము నెవరును ఆక్షేపించరనిరి. వాక్యాంతర్యముగూడకు వారు

లేరు. కార్మికపక్ష ఆహ్వానములను త్రము ఎన్నికసమయమున సహించలేదనిరి. సకలత్యాసగాను మాట్లాడుటకు లేవించాని చర్య ముందు ఎన్నడో మరల తెలియజేయువరకు ఆపుజేయబడెను.

జర్నలిస్ట్ క్రొత్త శాంతినిధానము

ప్రాంసు అనుమానములు

లండన్, మార్చి 2:—జర్మనులు క్రొత్త తలపెట్టిన శాంతిప్రయత్నములు ప్రాంసుకు అనుమానముగనున్నవి. ప్రస్తుతమున్న ప్రాంతీయ శాంతినిధిని మన్నించుచు వరపుగ అభయములతో గూడుకొన్న ఒడంబడికను సంతకము జేయుటకు మనమును జూపుచున్నది. ఈవిషయమై తగవులు జరుగుదలను మధ్యస్థులద్వారా పరిష్కారముజేసికొనుట కిష్టమును జూపుచున్నది. కాంతియుతమగు మూలముతోదప్ప ఇతర విషయక తేవప్రాచ్యసాహద్దులను మాన్యుటకు దలంచలేదు. ఈ ఏర్పాటులు రాయబారములను ప్రాంతీయములకు బాగున్నవని మైముప్రతికావితేఖరి పార్లమెంటుండి చెబుచున్నాడు. కాని పోలండు, జర్మనీ వియాలనుగూర్చి వీరిమాటలను ప్రాంసుకు తృప్తి కరముగ లేవనుచున్నాడు ఇవియుంగాక ప్రాచీ, ప్రతీచీ పరిహద్దులను వేరువేరుగ జేయుటచే ప్రతీచీ పరిహద్దు నంగీకరించి ప్రాచ్యపరిహద్దును మార్చుటకు ప్రయత్నించుట కిష్టపడుచున్నదని చెబుచున్నాడు.

యూరపు క్షేమము

మిత్రమండలి ఒడంబడిక

బెర్లియము సంతకము

లండన్, మార్చి 4:—క్రొత్త ఇంగ్లండు, ప్రాంసు, బెర్లియం, ఇటలీలతో జర్మనీ పరస్పర ఒడంబడికను జేసికొన నందుటచే యూరపును సమస్తయును మార్పుగల్గెను.

ఏర్పాటులు జేయుటకును, జర్మనీని జాతిసమితిలో జేర్చుకొనుటకు ఏర్పాటు గావలెనని హావానవార్తాసంఘము వారు చెబుచున్నారు.

తరువాత మిత్రమండలి అభయములనుగూర్చి చర్చించ వచ్చును. ఒక్క రైనుపరిహద్దులో కాంతిని స్థాపించుటయేగాక జర్మనీ ప్రాచ్యపరిహద్దులలోగూడ కాంతిని స్థాపించుటకు ప్రయత్నించవలెనని తెలుపుచున్నాడు. ఈ ఒడంబడికకు ముందు అంతర్మిత్రమండలి ఒడంబడికను జేసికొనుట మంచిదిగా యనుచున్నారు. దీనివలన మరల బెర్లియము తాటస్థమును భగ్నపరుచుటకు పీటు లేకుండ ఏర్పడునని తలంచుచున్నారు.

చిచిరన్ గారి యువన్యాసము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 4:—ట్రెస్టిన్ వార్తా లిట్టు తెలుపుచున్నది. ప్రాచ్యరాజ్యములలో ముఖ్యముగ తర్కిత అప్స నలతో సోవియటు ప్రభుత్వము స్నేహమును బలపరుచుకొనుచున్నది. హెడజాబాలోనున్న పోవిజులు ప్రతినీధి సంగతులన్నిటిని గనిబెట్టి జూచుచున్నాడు. ఆరే బియాలో జరుగుచున్న సంగతులను అన్నిటిని జాగ్రత్త గుర్తించుచున్నారని చిచిరన్ గారు సోవియటు కేంద్ర కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి ఎదుట యువన్యసింఛిరి.

తెనాలి రామవిలాససభ

ప్రదాపద్రీయము తేది గమనింపుడు

సురభి తులసిదాసునాయుడుగారి గౌరవార్థము వేసినచు ఆదాయమును ఒక బీదబ్రాహ్మణునికి గృహనిర్మాణముకొరకు ఒంగంగబడును.

వెద్దిభొట్ల చలపతిరావుగారు ప్రతాపరుద్రుడు-పేరిగాడుపాత్ర ధరింతురు.

ప్రజాసేవకుడు.

ఇంటిఅద్దెను యిచ్చుటకు బదులు

వాయదాపద్ధతిపైన సామ్యునచెల్లించి మీరు యిండ్లను కట్టుకొనవచ్చును. మూడవవంతుసామ్యును అడ్వాన్సుగా పంపవలెను. మిగతసామ్యు 144 నెలలలో వాయదాపద్ధతిపైన చెల్లించిన చాలును. ప్రాప్త్యున్ననుకై ఈడిగవ విలాసమునకు ఒక అణాతపాలాబిల్లును పంపివలసరే లేక ఖుద్దన వచ్చి వివరములు తెలిసికొనవచ్చును.

Watson's Exchange.
Auctioneers, Mount Road, Madras.

స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము

(అయ్య దేవరకాశేస్వర రావుపంతులుగారు ఆంధ్రస్వరాజ్యసంఘాధ్యక్షులు)

అసహాయంగా కార్యక్రమమును తెల్లంగాంగను వారు నిలుపుటచేసినను అసహాయంగాభావమే ఇప్పటికిని కాంగ్రెసుసంఘములకు నడిపియున్నది. ఇటులజరుగుటయే యుక్తము. స్వరాజ్యములో చాలభాగమైనను రానిది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో సహకారముగాని ఆఖరుకు రెన్నానేవుకోక పలేకొగాని వాత్తుగా పనికిరాదు. ఎందుకును కొరమాలిన ప్రస్తుతసంస్కరణములను భగ్నము గావించుటకే స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలలో చేరవలెను. గావున మంత్రీమండలమును కూలదోయుటయు ఆదాయవ్యయపట్టికలను తిరస్కరించుటయు స్వరాజ్యవాదుల కర్తవ్యము. విదేశ అధికారవర్గముతోటి పోరాటమును శాసనసభలలోపల గూడ సాగించుట తత్వ. తక్కిన ఏవిషయములోను మాసోదరులనుబహిష్కారపక్షమువారికిని స్వరాజ్యపక్షమువారనుమకును ఎట్టిభేదమును లేదు ఖద్దరునందును హిందూముసల్మాను మత్యత యందును అవ్యుత్పత్తినవారణయందును శాసనోల్లంఘము పన్నుల నిరాకరణము మూలమున ఆఖరు పోరాటమునకై దేశమును సిద్ధపరచుటయందును వారితోబాటు మాకును సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు.

ఈసంవత్సరము ఆంధ్రదేశములో బాగుగా ఆహ్వానముచేసి రాబోవు ఎన్నికలలో శాసనసభల స్థానములనుండినీ పీఠమునంతవరకు ఆక్రమించుటయే ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీ యొక్క యుద్దేశ్యము. శ్రీమంతులగు ఓటర్లు మానాయవలగు శ్రీయుత వి. రామబాబు పంతులు గారిని కొన్ని లు ఆఫ్ ఫ్రేటుకు ఎన్నుకొనుట మాత్రమే మిగుల సుభాముచకము. కాంగ్రెసుసంఘము లన్నియు బలపడితి మా స్వరాజ్యపక్షకు బలముకలుగనేరదు. కావున తక్కిన కాంగ్రెసువారితో బాగుగా కలసిమెలసి ఖద్దరు అభివృద్ధిచేయుచును తక్కిన కాంగ్రెసువారిని విషయమునను పూర్ణోత్సాహముతో పనిచేయుట స్వరాజ్యపక్షపార్టీ ప్రభుత్వవర్గము తద్వారా నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకును ప్రజలదృష్టిలో విదేశ ప్రభుత్వము వారి ప్రతిష్ఠను పీఠమునంతవరకు తగ్గించుటకును వెంటనే స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలను కాంగ్రెసువారు స్వాధీనపరచుకోవలెనని మేము గట్టిగా కోరుచున్నాము.

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు

వేంకటగిరిలో ఆయుర్వేదోపన్యాసము

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు వేంకటగిరి జిల్లాలో ప్రదర్శనమును లాంతరుబొమ్మల సహాయముతో చాల ఉపయుక్తముగ నుపన్యాసమునొసగిరి. ప్రస్తుతము శరీరదార్శ్యమునుగూర్చి ప్రజలుపేక్షవహించి దుర్బలలగుచున్నారు. పురుషులకు పైని కాభ్యాస మవసరము స్త్రీలు గృహంలోకమున శరీరపరిశ్రమ చేయలేను. తోటలలో సంచారముచేయులెను. నూరేండ్లకెక్కిన వరుకును స్త్రీలటుల చేయుచుండిరి. ఇప్పుడు మరల ఆపదతిని నెలకొల్పవలెను. ప్రజలు అడంబరములను నవనాగరికతకు సంబంధించిన దురాచారములను వదిలి సౌమ్యజీవనపద్ధతుల నవలంబింపవలెను. ఆయుర్వేదనాత్రములలో సౌమ్యజీవితమును ఉన్నత విజ్ఞానమునుగూర్చి పదివిధిక బోధింపబడెను. పాశ్చాత్య దేశములోని నిరుపేదలస్థితితో పోల్చిన, ఆహారగ్రహసౌకర్యములవిషయమున భారతదేశమునందలి నిరుపేదలస్థితి చాల ప్రశంసనీయును. భారతదేశీయులకు గల మంచిగాలియును నెలకురును పాశ్చాత్యులకు లేవు. భారతీయులకు పీడించుచున్న దారిద్ర్యము తొలగి మంచి ఆహారము వారికి లభించవలెను. అని లక్ష్మీపతిగారు నుడివెరి. (ఒక విశేషి తంతివార్త).

రాజ ప్రతినిధి గౌరవార్థము

సర్ నరసింహశర్మగారు విందుచేయుట

ధిల్లీ, మార్చి 5:—రాజప్రతినిధి గౌరవార్థము సర్ నరసింహశర్మగారి లోక విందు జయపథముగ జేసిరి. నరసింహ శర్మగారి విశాలభవన ఆవరణయందు విందుజరిగెను. 400 మంది ఆతిథులువచ్చిరి. నగరవాస్తవ్యులందు ప్రెసిడెంట్ కెక్కినవారును, కేంద్రశాసనసభ్యులందలి ప్రముఖులును, ఉన్నతోద్యోగులును, విందునకు వచ్చిరి. ఆరమగలుతేకుండ రాజప్రతినిధి ఆతిథులలో మూలగాగా కాలక్షేపముజేసిరి. నైవారాయగారి బాంబు పొడుచుండెను. భారతగానుగూడ అతిథులందఱుకొనుట లేకొనుటయేబడెను. (ఆ. ప్రతినిధి)

నేటుకొన్నిలు

ఆదాయాధికముగల పట్టికను దయారుజేసినందుల కభినందించుట

రాష్ట్రీయకృషిములలో మెట్టనుసంఘమువారి నిర్ణయమును రద్దుపఱచువారగుట

బొంబాయి కన్యామే జరిగినది

సైనికవ్యయమును దగ్గించగోరుట

భారతీయులకు జాతీయతలేదను హయత్ ఖానుగారి నుడువు

దెల్లీ, నూన్ 5:— నేటిదినము నేటుకొన్నిలలో నాదాయాధికపట్టికపై సాధారణముగల ప్రారంభించబడినది. సభ్యులు చాలమందివచ్చిరి. సభ ప్రారంభించుటకుఁ జూర్యము, సభ్యులందఱు నభ్యుత్సాహంతోఁ గలిసి ఛాయాపటమును దీక్షించుచున్నది.

చర్య ప్రారంభించుటలో మొదట సర్ డామోహన్ తో ఖానుగారు మాట్లాడిరి. ఆదాయాధికముగల పట్టికను సభ యెడల నుంచినందుల కాధికకృషి సభించింది. రాష్ట్రీయ కట్టుములను దగ్గించినందులకును, మహమ్మదీయుల కుత్సాగముల నియ్యటనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి నడుపుతనను గృతజ్ఞత వెలిబెట్టెను. తమయభిప్రాయములు ముఖ్యముగ రుపబడి యెట్టి ప్రయత్నమైనను మహమ్మదీయుల కిక్కడలేదు. రాష్ట్రీయ కట్టుముల దగ్గించుటచే రాష్ట్రీయులకు పచ్చినలాభములను విద్యాభివృద్ధికి నాలోగ్యాభివృద్ధికి నుపయోగింతురనియు, భూమిపన్నును చాలకాలమువఱకుగాని, యనలే మారకుండు నటులగాని పెర్మనెంటు నెట్టికొంటు, ప్రయత్నింపఁగోరెను. సైన్యము దేశకాంతి కేసుగల్గుట కవసరము. ప్రస్తుతమున్న దేశకాంతి వానిలనే గలిగినదనిరి. అక్రమముగా గావించిన తగ్గింపున కాక్షేపించిరి. అక్రమముగాభివృద్ధి కావలెనని గోరిరి. దేశీయ సైనిక, రాష్ట్రీయ సైని కాండోళనము రాజకీయసంబంధ మైనదనిరి.

భారతదేశమునకు జాతీయత లేదు. ఆటవికులను, ద్విజాలను, పశానులను, తెలుసులను, వీరముల శోకటిగా జేర్చుటెట్లు! వీరలక్షణము లేనివారలను సైన్యమునందు జేర్చుట యాటబామ్మయగు నిర్జీవశాసనమును, సజీవశాసనముతో బోరాడించినటు లుండును.

నర్ మానెక్ దాదాభాయిగారు

ఢిల్లీ, నూన్ 5:— అదనపు ఆర్థికపత్రమును నివేదించినందుకు సర్ మానెక్ దాదాభాయిగారు ఆర్థికసభ్యుని అభినందించిరి. కాని కొన్ని సంవత్సరములనుండి హెచ్చుగావస్తులను విధించుచుండుటవలన సామ్య అవసరముగా మిగిలినది. కష్టములనివ్వ 2.72 కోట్లవరకు హెచ్చినదన్న మాటయేగాని ఆర్థిక సభ్యు డనుకొన్న ప్రకారము వత్తకమున కేవిధమైన లాభమును రాలేదు. నేతపరీక్షను యింకను క్లిష్టదశలోనే యుండి తాను సంపాదించిన వానిమీదనే ఆధారపడియున్నది. ఆర్థికసభ్యుడు మాపిన 2.24 అదనపు మొత్తము నిజజీతినీ తెలిపవలయులేదు. 1923 అప్పయొక్క డిస్కంట్టు చార్జీలక్రింద 82 లక్షలును పరివ్యవస్థాపకప్రభుత్వపు అప్పయొక్క అడ్వాన్సులక్రింద 8.41 లక్షలును వ్రాయవలసిన తొందరయేమివచ్చినతో నాకట్టెలియలేదు. ఈ మొత్తమును 8.24 కోట్ల అదనపు మొత్తమున చేర్చియెడల మొత్తము 7 కోట్లగుచున్నది. రాష్ట్రీయకృషిములను తగ్గించుటలోనే గాక ప్రభుత్వమువారు యామొత్తమును అన్యాయముగా విధింపబడిన మరికొన్ని పన్నులకు తీసివేయుటలో ఉపయోగించవలసినది. చెన్నపురి మొదలగు రాష్ట్రీయులకు కష్టములను తగ్గించుట మంచిదేగాని అదనపు మొత్త మేమాత్రము మిగిలినవ దానిని పన్నులను తగ్గించుటలో వినియోగించి పన్నులుచెల్లించుచాని భారమునుతగ్గించుట అలవాటయెన్నది. పూర్తిగా రాష్ట్రీయకృషిముల తగ్గింపబడువరకు పన్ను చెల్లించువానికి మేలు చేయకూడదనే నూత్రమును ప్రభుత్వమువారు పెట్టుకొన్న యెడల యాభివృద్ధిగోతు గాక వచ్చే మాడు సంవత్సరముల వరకు పన్నులు తగ్గింపబడవు. ఈ పద్ధతి యాసభలోనే గాక దేశములో గూడ అత్యవసరమైనది. ఇదివరకే 4.25 అదనపు మొత్తమునుయొకని వచ్చేసంవత్సరమునకు జహజాగ్రత్తగా అంచనా వేయవలె నని అనకొనుచున్నప్పుడు 72 లక్షల నేల రిజర్వులో నుంచుటతో పాటు తెలియబడెను. ఈ మొత్తము వంతెను యేదోవిధముగా పన్ను చెల్లించువారి లాభమునకై విని

యోగింపవలెను. ముందు కలగనున్న చిక్కులకొరకై 72 లక్షలు నిలువయుంచుట సరిగాదు. మరల ఏర్పాటు చేయవలసినవచ్చిన యెడల యిందులో చాలభాగము బొంబాయికి పోవలసియున్నది. హిందీ ప్రభుత్వ వాగ్దానముచేసిన ప్రతియొక్కజాతి పన్నును చెల్లునీ తీసివేయుటపోయినను తగ్గింపజైన తగ్గింపవలెను. పట్టిక ఆడిటును తొలగించుట గాని తగ్గించుటకు గాక 4.78 కోట్లు ఏర్పాటుచేయుట సంతోషము. అధికాదాయపు పన్ను చాల హెచ్చుగా నున్నది. ఇందుమూలమున మార్పాకిసంఘము తోపాటు హిందూదేశములనున్న వత్తక సంఘములనా రెండరు ప్రభుత్వము వారి యెడల ప్రతికూలాభిప్రాయములతో నున్నారు. పారిశ్రామికతాపాము నిది యాపు మాపుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులతో మాడియున్నది. కావున యీ సభకు ప్రస్తుత విషయముల తగ్గించుట కిష్టములేకపోవచ్చును. కాని యావిధానము విశాళక మైనదని ప్రభుత్వమునకు స్పష్టమైనదనుగా నేను చెప్పుచున్నాను. ముగించుటకు ముందు మిలిటరీ ఖర్చులను తగ్గించినందుకు నేనాధిపతికి వందనము లర్పించుచున్నాను. మరియు నేనాధిపతి యించితేపు కమిటీవారి శిఫారసుల ననుసరించి ఖర్చులను 50 కోట్లకు తగ్గించు నని నేను తెలచుచున్నాను అని చెప్పిరి.

బెల్లుగారి యుపన్యాసము

అనుకూల ఆర్థికపత్రమును నివేదించినందుకు ఆర్థికసభ్యుని సభించింది ఆపత్రమును నివేదించుటలో చిక్కులుగల వివరములను వినింటిని లేటెల్లముజేసినందుకు బెల్లుగారు మెక్వార్టర్సు గారిని ముఖ్యముగా అభినందించిరి. 1923 అప్పయొక్క డిస్కంట్టుచార్జీలక్రింద 82 లక్షలును పరివ్యవస్థాపకప్రభుత్వము వారికి అడ్వాన్సులక్రింద 8.41 లక్షలును వ్రాసినందుకు ఆయన అధ్యంతరకెట్లక అంతకంటే చేయవలసినది లేదనిరి. మొదటిది తెలిసినవిషయ మనియు తెండవది తెలియనివిషయ మనియు చెప్పిరి. గతసంవత్సరము రక్షణశుంకములక్రింద విధింపబడిన పన్నులచే దేశము 2.2 కోట్ల భారమును వహించవలసివచ్చుచున్నది. దీనిలో యెవకెక్కువభారమును వహించవలసియున్నదో అందరికిని తెలిసివిషయమే. మారకమువిషయమున ఆర్థికసభ్యుడు క్రిందటిసంవత్సరము సంతోషముగానున్నందుకు కారణముగలదు. మారకపురేటు హెచ్చుగానున్నను తగ్గుగానున్నను కొన్నిలాభములును కొన్ని నష్టములును గలవు. దేశమునకుకావల సినదేమనగా రేటుమారకుండ చాలకాలమువరకు ఒకటివిధమున నుండవలెను.

మిలిటరీ కర్చువిషయమున బాధ్యతగల యేదేశము ప్రస్తుతములకు లోనుగాదు. కర్చులను తగ్గించుటే ప్రధానముగా పెట్టుకొని యివిషయమున ప్రభుత్వమువారు సమగ్రతను పోగొట్టుకొనరాదు. లీకమీషనువారి శిఫారసుల ననుసరించి నుండియు సినిలబిల్లును యాద్యోగలకు దానివైపు లిచ్చుచున్నందుకు ప్రభుత్వమువారు వందనీయులు. మూడేండ్లవరకు రాష్ట్రీయకృషిములలో రిమిషన్ నిచ్చినందుకు తెంగాలప్రభుత్వమువారు మిక్కిలికృతజ్ఞులుగా నుండును. వద్రాసు సంయుక్తపరకాలు పంజాబు జర్రాలకృషిములను గూడ కొంతవరకు తగ్గించినందుకు తెంగాలసంతోషించెను. రాష్ట్రీయకృషిములు పూర్తిగా తొలగింపబడినగాని ఆర్థికభారమును వహించుచున్న రాష్ట్రీయులు తమయిచ్చువచ్చిరే అభివృద్ధిబొందుటకు వీలులేదని యు దేశాభివృద్ధికి నిరోధముగానున్న యితరపన్నులనుగూడ తగ్గించుటకప్పుడే అవకాశము చిక్కుననియు గుర్తింపబడినదిగావున సాధ్యమైనంతవరకు రాష్ట్రీయకృషిములు పూర్తిగా తొలగింపబడునని యాసభవారు నమ్ముచున్నారు. అనిచెప్పి బెల్లుగారు యుపన్యాసమును ముగించిరి.

సెత్నాగారు

పిమ్మట సెత్నాగారు మాట్లాడిరి. "మరుగూ నయమున త్వరము లభ్యుగల పట్టికలనుండి, ముఖ్య భారతదేశమున కాదా

యాధికృషిమును జూపగలిగినందులకు బేకటుగారి కభినందనీ యుండు. సంస్కరణముల యనంతరముపన్నులు హెచ్చినవి. కావున యిట్టి పట్టికలందయూర చేయుట కిప్పుడే యాలభ్యమయినది. మారకము 1 పి 6 పెన్నుకు దగ్గదనియు, ప్రభుత్వమందుకు దగుప్రయత్నములు సలుపుదురనియు బ్లాక్టెట్టుగారు జెప్పినప్పుడు సరిగనే వినించిన యూహించుచున్నాను. ఈవిషయము ప్రభుత్వము వారు జీసిన 17 కోట్ల 90 లక్షల కొక్కము మొత్తపు వ్యవహారమును సర్దుబాటు జేయుట కవలంబించిన మార్గములందట్టి పరిష్కారముగనుచున్నది. కాని యీ మారకము విషయమున, నేనధ్యక్షుల పహించిన భారతవత్తకసంఘమువారి కార్థికసభ్యునితో నేర్పడించుటలేదు. ఆంగ్లదేశమునకుఁ బోవునప్పు డాసభ కొక్క మారునచ్చి సంప్రదించిపోవుట కావ్యసించుచున్నాను. ప్రపంచమునందంతటాను, భారతదేశమే హెచ్చుపన్నులకు భరించు దేశముకాదుకాని, దారిద్ర్యావృథ ననుసరించి, తక్కువ పన్నులు విధింపబడినదని జెప్పుటకు వలనుపడదు. దీ: కిందకు కరవిచారణ సంఘమువారి నూచన లొకంతుక నూతన భూజనకములుగానుంునేజూయని సంకల్పమును గలిగించుచున్నది. ఈ సంకల్పమున ముఖ్యమంత్రి దేశమును గోయత్ కమిషను ప్రభుసంఘము చారి శూచనలఁ గనునింపఁగోరుచున్నాను.

వైస్రూధిపతి ఖర్చులందు తగ్గదలఁజూపినందులకంతయు సంతసించుచున్నాను. వంగదేశమున దభిమానమెక్కుడు జూపబడినది. దానికి కారణము బ్లాక్టెట్టుగారు ప్రభుమున భారతవాతావరణమున దగుల్కానుట యాదేశమున గాబట్టియని యూహించుచున్నాను. కాని యీ యభిమానము, సాధారణ వ్యసన మించియున్నది. రాబోవు సంవత్సరములందీ లాభముజూపు పట్టికయుండునోలేదో, బొంబాయి మాత్రము సవరిద్దవలె జూడబడినది. వంగదేశమువలెనే యిదియును మెట్టను నిర్ణయమును మార్చుటకు బోరాడినది. ఈయన్యాయము జరుగుటవలన జాతీయభివృద్ధికరములగు ప్రయత్నములు జరుగుట లేదు. ధనాభావమే కారణము. బొంబాయి పారిశ్రామిక రాష్ట్రము ఆదాయవస్తులవలనకు అధికాదాయపు పన్నులవలనకు భారతదేశాదాయములో మూడవంతునకు మించి బొంబాయివలననే వచ్చినది. దత్తకాఖిలలో నభివృద్ధిగలుగుట కీమొత్తమునందు కొంత బొంబాయికి గావలసియున్నది. ఎక్కువ ప్రతియంతములు నష్టపోక పోవుటకు గారణమేమన తరిలో లాభములను వెనుక వేయుట చేతనే కాని ప్రభుత్వమునకు ను మారుకోటి రూపాయలదా యపు పన్నులోను అధికాదాయపు పన్నులోను నష్టము వచ్చునంత నష్టమునకు లోనైనవి. బొంబాయికి కట్టుములందు ముజరా లేకపోవుటన్న యొక్కెజా పన్నునందు మరింత న్యాయమును నేయబడెను. ఈపన్ను చాల దురన్యాయమైనది. ఆంగ్లప్రభుత్వము భారతదేశమున కొనర్చిన గొప్ప సేవలలో నీదియొకటి ప్రభుత్వమున, కిదియొక గొప్పకళంకము. లీకమిషను నూచనల ననుసరించి యధికాదాయమునుండి రాష్ట్రీయకృషిములందు, ప్రజేచ్చగుర్తింపకజిల్లాయధికారులు మొదలగువారికి హెచ్చుతముల నిచ్చుచు నార్థికసభ్యు డెక్కుజా పన్నులగూర్చి యొక్కమాటైనను జెప్పకపోవుట చాలయన్యాయము.

పట్టికలో ముజరాక్రింద 82 లక్షలును, 1923 లోని యప్పక్రింద 8.41 లక్షలును కలిపి 42.82 లక్షలుగల పెద్దమొత్తమును కొట్టివేయుట చాలయన్యాయము. ఈవిధానమార్థిక సభ్యుడేదాది క్రిందట నూచించినవానికే వ్యతిరేకముగ నున్నది. 8.41 లక్షలును న్యాయశాఖ నాంగ్లప్రభుత్వములన రాబట్టగ నడే. ఈమొత్తముల చెందుకు నూచించిననగా, ప్రభుత్వము తిలచుకొనిన యెడల ఎక్కువపన్నును దీసివేయుగలుగును. భారతీయులలో నీపన్నులకేమైనవత్తల యభివృద్ధికే వేయబడినదను దురభిప్రాయమును బోగొట్టుగలుగును. కార్మికప్రభుత్వమే యున్నయెడల నీ సహాయముజేసియేయుండును. ప్రస్తుతము కన్నత్యేతిపు సంఘము ప్రభుత్వాధికారులగుటచే నాయుపకారము గలుగలేదు. రిడింగుప్రభు నాంగ్లదేశమునకుఁ బోయినపు డేవిషయముఁ జర్చింతురని ప్రార్థించుచున్నాను.

మోటారు కారుల మీద సభికపుపన్ను తగ్గింపకుండుట కోచసీయము. ఏలన నవిభోగ్యములుగాక యవసరములేయి యున్నవి. దీనికి కలకత్తా వత్తకసంఘాసభ్యులను నుడువులు గనునింపుడు. సముద్రవ్యాపారముగను వీలుండి, ఆంగ్లదేశమునకు దొంగపద్ధతులనవలంబించి, ఆంగ్లపాలిత హిందూదేశమునకు గురుతీనీయు స్వదేశే సంస్థాపనులకు విరుదుతీయవచ్చిన పట్టు, అగ్నిపెట్టెలు మొదలగువాటిపైఁ బన్ను లేకుండుట కోచసీయము

ప్రభుత్వము సామానులను గొనునప్పుడు, హిందూదేశీయతను లక్ష్యముగానుకొనియున్నట్లుగాను, ముఖ్యముగాను

నల్లకంఠులు

పిమ్మట నల్లకంఠులు మాట్లాడుచు చెప్పరాజధానికి కప్పుచుండు చేసినసహాయమున కెంతయు సంతోషించుచున్నాననిరి. వజ్రలబాధ లింకను దీనినితమమున నీసహాయముజేయుట యెంతయుఁ బ్రశంసార్హము. కొన్నిచోట్ల పంటధూమలపై 15 ఆడుగులయెత్తు పంటధూమ జేయబడినవని సర్ పొమ్మిల్లగాక యెఱుఁగెను. చెన్నరాష్ట్రముం దాధులకు ప్రత్యేకముగ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకు, చైద్య సహాయము నిమిషమింపజేయుటకు ప్రయత్నములు పాగుచున్నది. వీటికంతకును గనముగానలసియున్నది. కిక్కిరించిన 126 లక్షలను ప్రబలసహాయమును, మొత్తమునగలవింకను మార్చునైనను యిట్టిప్రాముచాలగలదు. సంస్కరణము వింతకన్నబాగుగ నడచుటకు, దీనిని మార్చుటకు నేనునుబలపడుచున్నాను. ఎక్స్ ప్రెజుపన్నుగూడ సాలోచింపబడినదేకాని రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కింపులసిన సహాయమును ముఖ్యముగూడదు. విద్యావిషయమున చాలప్రసముగానలసియున్నది. పరిశోధనాభివృద్ధిగలగవలయును. గోఖలేగారు నూతనించినటుల దీనికొకప్రధాన సంస్థయొంతయు నవసరము. దాదాభాయిగారు యెక్స్ ప్రెజుపన్ను మొదలుకొనించునను విషయముననే నామొదలపను. దానికన్న ముందుజరుగవలసినవి కింపనాయున్నవెనున్న, పొన్నుకాల్గలభిరుతుగల జరుగవలయును. సైనికవ్యయవిషయమున, యంగ్లప్రభుత్వసౌకర్యములనే మనమందుంచికొనినని భారతీయులకు ప్రబలసంతోషముగలదు. నిజముగకావలసినంతకన్న యెక్కువవిషయములను సంతోషము. సైన్యములను సంకరపటముల రెండవది. ప్రభుత్వమువారు దాని కభ్యంతరము నూచించినను, బలవంతముగ సోపూర్ణమునటులఁ జేయబడినదిరెడిసిరి. పిమ్మట 1879 లోని సైనికసంఘమువారి నివేదికలజదిసిరి. రాల్సిన్సప్రభువు:—దానికి నేను బాధ్యుడనుగాను. నల్లకంఠులు మాట్లాడుచు నేఁజెప్పునదేమనగా, ఇట్టిలోటులున్న విధానమునకు వివాదాధికారము వహించియుంటిరి. రాల్సిన్సప్రభు వాంగ్ల దేశమునకుఁ బోయినప్పు, దీనివిషయమున భారతీయుల యసంతృప్తి పించియుంటిరి, భారతీయులతరపున పొట్లాడుదురని గోరిరి. భారతదేశ మంగ్లపాలనముక్రింద నుండవలెనను గోరు కెల్లర కోరికనునుసరించి యియ్యటలను చెలుపుచున్నానని రెడిసిరి.

ఆర్యు ప్రాముగారు

పిమ్మట సర్ ఆర్యు ప్రాముగారు మాట్లాడుచు నాథికసభ్యుని బోగడిరి. నల్లకంఠులు సైనిక వ్యయమునుగూర్చి మాట్లాడిరి. కాని బాగుగా తగ్గింపునట్లు లభించిండు తరి నాయాజేవణలనవసరము. మదరాసు విశోధి దాడులవార బడకుండునంతటి జేమకరమును స్థానమున యున్నది. మెనక్సిదాదాబాయి గారు యొమ్మె ముటయును మదరాసు దాని ప్రాముఖ్యమును గ్రహింపలేదు. మాప్లాపొరాలుములలో నాంగ్లసైన్యయొక్క యుపయోగమును గ్రహించియుండును. నల్లకంఠా విప్లవిటుల జెప్పవలదు మరయొకసభ్యుడు లేచి నావికాదళమున కివ్వవలసిన ధన వివరములను (నల్లకంఠులు- న్యాయముగ నీయవలసినప్పు డభ్యంతర మేమియులేదు)

ఎనమకులు బాగుగా నభివృద్ధి జేచినవి. బొంబాయిలో నంతగ లేవన్నను కలకత్తా వైపున బాగుగనే యున్నది. అప్పలందీర్పుటకు జేసిన ఏర్పాటుల కాథికసభ్యుడు ప్రశంసార్హుడై. మారకము 1 పి 6 పి ల చొప్పున యుండు కెట్టియాటకములేదు. ఏలన కొంతకాలమునుండి మారక: చట్టుపట్ల నేయున్నది. పోలిక్రామికాభివృద్ధి గావలసినచో సభకాదాయపుపన్ను (నూపురుజేన్ను)ను దీసివేయవలయును. ఈవిషయము నాథిక సభ్యుడు గ్రహించుచు గాక. రాష్ట్రీయకవ్యముల విషయమై యాథిక కళభ్యుడు జేసిన యేర్పాటులు నచ్చలేదు. విషయ వివరము చర్చింపగూడదు. కాని చెన్నపురి మొలగునాటికి గలిగిన సౌకర్యములకు నేనభ్యంతరము నూచింపను. కాని బొంబాయిమాత్రము నావ్యక్త సమయమునదలి వేయబడుట యన్యాయము. వారియసమృత్తి కానసభలో సభ నాపుజేయు (ఎడ్జు మెంటు) తీర్మానము జేసికొనిరి. ప్రతిక్షేపముపన్ను వేయుట అన్యాయమే దానిని తగ్గించుటకు ప్రయత్నము జేయవలెననిరి.

లాల్లారామ్ నారాయణదాసుగారు

పచ్చిసంవత్సరములం దింకను మిగులునని యూహించున్నాను. రాష్ట్రీయకవ్యములందు గలిగించిన సౌకర్యములకు నాకొంతమాత్రము నచ్చలేదు. బొంబాయి కసౌఖ్యముగలిగించి వంగదేశమునకు సౌకర్యముగలిగించిరి. ఎక్స్ ప్రెజుపన్ను విషయములు రీడింగు ప్రభువువాదము ప్రకారము ప్రభుత్వము నేయనలయును. సైనికవ్యయ వింకను హెచ్చుగానేయున్నది. భారతీయ మొనర్పుట యెంతమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదు. మొత్తము క నాయులు నూపురై వస్తును, పోగుకారుల

భరించున తగ్గింపవలెను. కాబూలు రాజువారమునకును ఖర్చులాంగ్ల ప్రభుత్వమునకును వివరము కావడవలెను. ప్రభుత్వపు సరకులు హిందూదేశమునకు రూపాయి టెండర్లపైనే కొనవలయును. బంగారము యొక్కయు నోట్ల యొక్కయు, నిధి (గోల్డ్ బెన్డర్లు, కేవలకరెన్సి)ని హిందూదేశమునకు మార్చవలయును. సైనికాద్యోగములందు సైన్యముద్యోగములందు భారతీయులను గూడ జేర్చుకొనవలయును. సైనికవ్యయమును కొంచెము తక్కువగా వలయునని నారాయణదాసుగారు చెప్పిరి.

మహమద్ యస్మయిల్ చాదరీ గారు రెక్స్ ప్రెజుపన్నును దీసివేయవలయుననియు, హిందూదేశపు పరిశ్రమలకు రక్షించుటకు నిశ్చయించియు, ప్రభుత్వసామానులను భారతదేశమున కొనుట లేదనియు, సైనికవ్యయ వింకను భారముగ నేయున్నదనియు, నిర్బంధసైనికక్షణ ముండవలయుననియుఁ రెడిసిరి.

పిమ్మట సర్ జేవప్రసాదు సర్వాధికారిగారు మాట్లాడిరి. “నేటిచర్చ, వింటో-మార్లే సంస్కరణములకు పూర్వపు దినములు జ్ఞాపకముజెప్పుచున్నవి. ఏలన నాయావ్యయపట్టిక, సై నూచలు చేయునధికారము భారతకాపససభవారికి మాత్రమే గలదు. ఈసభవారీయియుఁజేయలేదు. అప్పలనే ముందు తీర్చవలసిన యావ్యక్తత గలగలేదు- ఏలననుభవము, పోస్టుకార్డుల హెచ్చురేటు ముందుకొనిపడవలేదు. రాష్ట్రీయకవ్యములలో, ఎంగదేశమునకు జేసిన సౌకర్యము న్యాయమునకే. మొత్తము నిర్ణయముమార్చవలెను. సైనికవ్యయముగూర్చి నల్లకంఠులు చెప్పిన, దెంతయు సమంజసము. జాతీయసైన్యమునుగూర్చి, నాయాభానుగారు చెప్పినకొంతమాత్రము న్యాయసమ్మతముగాదు. ఈసభవారు గోరునదేమన, సార్థకముగ జాతీయసైన్యము గావలెనని.”

రామనారాయణదాసుగారు:— అ దెన్నికంవత్సరములు పట్టును?

సర్వాధికారిగారు:—“వెయ్యి సంవత్సరములు పట్టునని యెవ్వరనుకొనరు. నాయాజేవణమేమనగా, సైనికక్షణ సంస్థలింక నెక్కువగా నుండవలెను. జేరాధూనులోని సంస్థలంతి వొకటి గాక పదియుండవలయును. ఏలజాతీయోద్ధారకమును సంస్థగావున మిత్ర, రాతిస్సనగారు అంగ్లదేశమునకుఁ బోయినవిషయమును గూర్చి మాటలాడిరి. బాచుచేసిననీవ ప్రశంసార్హమే. మిత్రగారిని కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగా నెన్నుకొని, ప్రభుత్వమువారే, వారిసేవను గుర్తించిరి. వారుమాత్రము సభావాతావరణమున దగుల్గూని పాడుకారని యూహించుచున్నాను.” (నవ్వు)

రాల్సిన్సనువ్రోపు

సైనికవ్యయము తగ్గుటకు కారణమేమనగా, యిందికేపు సంఘమువారి సలహాల ననుసరించి ఖర్చులు తగ్గించుటవలన, కాంతిప్రబలి పూర్వపుకోజాలకు వచ్చుటచేత నైయున్నది. దేశముదంతిటకు ప్రబలిన యవిశ్వాసమునుగూర్చి నల్లకంఠులు వక్కాణించిరి. కాని కభ్యంతర మేమియులేదు. దానిని పోగొట్టుకొనుటకు తానును ప్రభుత్వమువారును చాల శ్రమపడిరి. కాని యా యవిశ్వాస మెన్నటికైనఁబోవునా? ఇతరులచేతిలో మన వ్యవహారములున్నపుడు మన కందఱకు నట్టిసందేహములే యుండును. అని మానవప్రకృతి. వారికోరిక ననుసరించి వ్యవహారపరిష్కారము గలనునాయను సందేహము దప్పదు. అట్టి సందేహమును బాపుటకు దా నెట్టిప్రయత్నముఁజేసినను లాభములేదు. ప్రభుత్వమువారట్టి సంశయములబాపుటకు విశ్వప్రయత్నముల జేయుదురు. కాని యీ సందేహము లేవచ్చు పోవునో నిశ్చయంపలేను. మిత్రగారియొక్కయు, నవయొక్కయు నాంగ్లదేశసందర్శనముం గూర్చి సభ్యులు జెప్పిరి. ఇచ్చటగూడ సందేహములు గలిగినవి కాని తత్సందర్భమున మిత్రగారును, తానును గట్టిగ పోరాడిరి. ఆ లాభములను భారతదేశ మనకి కాలములోనే పొందును. (నవ్వు) నల్లకంఠులు, తన్నాంగ్లదేశమునకుఁ బోయినపుడు, భారతీయులకొను పోరాడగోరి. ఒక్క సైనికవిషయముననే గాక, భారతాభ్యుదయమునకుఁ గూడ ప్రయత్నింతునని వాదనముఁజేసినవని జెప్పెను.

బర్మాకర్తకసంఘ సభ్యుడగు దాన్ గారు ఈక్కురక్షణ విషయమున బిర్మకు జరిగిన యన్యాయమునకీ రాష్ట్రీయకవ్యముల విషయమున నైనను సహాయము కలిగిండుల కానందమును చెలుపుచిరి. బర్మావారప్రభుల పట్టికచే నెదుర్కొనబడినదియు, పట్టిసానుభూతిగాక సార్థకమును సహాయము గావలెననియుఁ గోరిరి.

పిమ్మట లల్లాభాయి క్యాయలదాసుగారు మాట్లాడుచు నాథికసభ్యునితో దానేకవింపవస్తును, ఆదాయాధిక్యము

గల పట్టికనుకూపించుట కభినందనీయుండే. భారతపరిశ్రమల: గూర్చి కర్ణమప్రభువునాగ్యముల నాథికసభ్యునికి జ్ఞాపకముజేసెను. పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుట గా భారతీయులకొక ప్రత్యేక బాధ్యతగలదు. ప్రధానపరిశ్రమ నలక్ష్యము నేయగూడదు. కావున యెక్స్ ప్రెజు పన్నునుదీసివేయవలెను. భారతదేశమున వర్ణవిభేదము రిదిపాతే చాలయున్నది. దానితోడు రాష్ట్రీయజేవములం గల్గింపఁగూడదు. జేకెట్టుగా రిదిపాతే చెప్పినదానికి విరుద్ధముగా, నీయేము ముజరా (డిస్కంట్టు)ను గొట్టివేసిరి. ఆధికసభ్యుడు కలకత్తాకు సౌకర్యముఁజేసినదియు బొంబాయికు న్యాయముఁజేసినదియుఁ రెడిపినటుల కభ్యంతరము నూచించెను. ఉద్దేశ్యముల కెట్టిలోటు నాపాదించుకొని బొంబాయిగూడ మొత్తము దేశజేమము నాలోచించిగోరిన సౌకర్యమును, స్వలాభమునకే గోరినదని జేకెట్టు గారనవసరముగ జెప్పిరి.

పిమ్మట అన్నామలచెట్టిగారు మాట్లాడుచు అదనపుటా దాయపుపన్ను చెల్లించువారి సౌఖ్యమునకు గూర్చవలయుననియు, సైనిక వ్యయము తగ్గినందులకంతయు సంతసమేగాని, యింకను దగ్గింకవలయుననియు, దనరాష్ట్రీయమును ధనాభావముచే విద్య, వైద్యము, మొదలగు సౌకర్యములు గల్గుటలేదనియు, కప్పమును సౌకర్యము గలిగించినందుల కంతయు సంతసమనియు, నష్టముగల పట్టికలు పోయినవనియు, నికముందు లాభముగనుండునని యూహించుచున్నాననియు, రెడిసిరి.

మంత్రి పదవులు

స్వరాజ్యవాదులవైఖరి

“మొమ్ము ఆఫ్ యిండియా” విలేఖరి

వ్రాతలు నిరాధారములు

నాగపురము, మార్చి 5:—డాక్టరు మంజీ, ఖేరు, బి. ఆర్. దేశముఖ్ గాన్లు మంత్రిపదవుల స్వీకరించుటకును బడ్జెటునెడ వివక్షతభావ మవలంబించుటకును వోటుచేసిన రి-వన జేద్దమొమ్ము ఆఫ్ యిండియా” పత్రికవిలేఖరి యిచ్చటనుండి వంపిన వార్తలు ఆసత్యమైనవిని డాక్టరు మంజీ, యస్. బి. ఖేరుగారు ఆసోసియేటెడు ప్రెసు విలేఖరితో రెడిరి. మంత్రి పదవులను స్వీకరించుటవిషయమైగాని ప్రోసివేయుటకు గాని స్పష్టముగ యంతవర కేమియు నిశ్చయింపబడలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

క్రొత్తజూడిషలు కమీషనరు

రా. బ. వేడిగోంకరుగారు నియమింపబడిరి

నాగపురము, మార్చి 5:—మధ్యరాష్ట్రీయ అదనపుజూడిషలు కమీషనరు క్రిష్ణాగారు ఒక నెలకలపుక్షినికొనుటచే వారిస్థానముందు రావుజనాదూరు వేడిగోంకరుగారు గవర్నరుగారిచే జనిమానుటకు నియమింపబడిరి.

మంత్రిపదవులు

4 వ రేడి రాత్రి నాగపురంలో జరిగినసభలో ఏవిషయమును లేలేదు. మంత్రిపదవులను స్వీకరింపలెనని విహారు సభ్యులు కోరినదియు మధ్యరాష్ట్రీయల హిందీమరాటీ సభ్యులందరును ప్రతికూలముగా నుండినదియు తెలిసినది.

కన్నాటు దండతుల ఆగమనము

బెంగళూరు, మార్చి 6:—గరవారంరాత్రి 7.45 గంటలకు ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో కన్నాటుదండతులు బెంగళూరు వచ్చిరి. బ్రిటిషు రెసిడెంటు వారిని సన్మానించెను. రాత్రి 11 గంటలకు మైసూరువయనమై ప్రవరలు పోయిరి. తేపు తిరిగి వీరు బెంగళూరు వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

నాయిదా పద్ధతివైన సొమ్ముచెల్లించి

యిండ్లను కొనుట

లాయడ్సుకోడ్డులోనున్న కృష్ణాశేటదగ్గర 40 చిన్నవపరిగృహములు కట్టబడును. నాయిదాపద్ధతివైన సొమ్ముచెల్లించి సదకు గృహములను కొనవచ్చును. వివరములకు ఈ దిగుబడిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Watson's Exchange.
Mount Road, Madras, or on the island.

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లీ—

ప్రతి విడ్డతల్లి

తన ఆరోగ్యమును, విడ్డ ఆరోగ్యమును చక్కగా కాపాడుకొనవలె
తనతో విడ్డమయిప్పు ఆహారమునందు గొప్ప కష్టములు, చిక్కలు గలుగను.
విడ్డ, తల్లి పాలపై ఆధారపడినప్పుడు

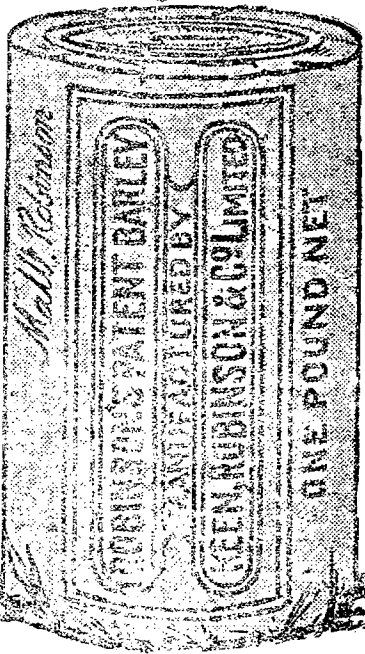
రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారు చేయుదిన గంజిని లేక అల్పాహారమును తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు మంచి
బలము గలుగుచున్నట్లు తెలియును, మరియు విడ్డకు పాలు ధారాళముగా యిచ్చు
టకు వీలగును. తల్లి తన విడ్డకు పాలు యివ్వజాలనప్పుడు

రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లీతో

తయారుచేయుదినగంజిని ఆవు, లేక గోరె, లేక మేకపాలు, లేక దబ్బాపాలుతో
చేర్చియిచ్చుట మంచిది. ఇది మిక్కిలి సుఖమైన విడ్డలకుమాడ మంచి జీర్ణకర్మ
నిచ్చు ఆహారముగానున్నది. అయితే విడ్డలకుగొప్పగా సిఫార్సు చేయుచున్న
రాచిన్నన్ను "వేటెంటు" బార్లీగానే యుండవలెను. పలుమారు సీమ నున్న
ముతో కలపబడి, మిక్కిలి మరీచముగా మండు పెరలో కాల్చి వాడుటకు
మానుడు.

No. 3.

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పిండి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

ప్రిపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

అన్నిపాపులో దొరకును

పొన్నూరురేంజి ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయనంపు ప్రథమవార్షికోత్సవము

(ఒకవిలేఖరి)

పెనందపాడు 25-2-25

ఈమహోత్సవము, పెనందపాడులో హిందూబోర్డు
ఎలిమెంటరీస్కూలు మండర వేయబడిన మందిరములో,
25-2-25 తేదీన గంటూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు చివాకాబ
హూర్. పి. సి. యమ్. ఎలిరాజునాయుడు, ఎమ్. ఎల్.
సి. వారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరిగినది.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని స్వాగతప్రముఖుడు ఈక్రింది
కోర్కెలు ఉపాధ్యాయులతరపున కోరబడెను.

1. బోర్డు పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల జీతములవిషయమై
జి. బి. 14 లో ప్రభుత్వమువారు విశదపఱచిన ప్రకారము, జీత
ములస్కేలును, వృద్ధిజేయింపవలెననియు, ఎయిడెడ్ పాఠశా
లో పాఠ్యాయుల కిచ్చుగ్రాంటును, వైస్ కేలు ప్రకారము వారి
యోగ్యతల ననుసరించి, దయచేయించవలెననియు, రాత్రిబడుల
ఉపాధ్యాయులకు పూర్తిగ్రాంటుల నిమిత్తము, ప్రార్థించు
చున్నాము.

2. బోర్డుస్కూల్ టీచర్లకు తఱచుగా ట్రాన్స్ఫర్లు
చేయక, అవిసరముగరిగినప్పుడు పరీక్షాధికారుల సలహానుగూడ
పుచ్చుకొని ట్రాన్స్ఫర్లుచేయుట స్వాధీనుని విన్నవించు
చున్నాము.

3. ట్రైనింగుకాని 10 సంవత్సరములు పరీక్షుగల ఉపా

ధ్యాయులను ట్రైనింగు అయినవారితో సమానమైనవారినిగా
నెంచి వారికి యోగ్యతాపత్రముల నిమిత్తము వేచుచున్నాను.

4. ఎప్పుడైనా కాన్సిలులో, ఎల్వెక్టోరూపమున,
ఇరువురు ఎలిమెంటరీస్కూల్ మేనేజర్లును, మెంటరులుగా
చేర్చుకొనెదమన్న విషయము ఇంతవఱకును కార్యరూపమున
దాల్చలేదని విన్నవించుచున్నాము. ఈవిషయమై తాము శ్రద్ధ
తీసికొని, కాన్సిలులో మా ప్రాతినిధ్యమును వీర్వరపగోర
దము.

5. ఆదిమాండ్ర పిల్లలకు, పలకలు పుస్తకములు మున్న
గునది, శ్రీగవర్న మెంటువారిచే ఉచితముగా నిప్పించుటకు తగి
న ఏర్పాటులు చేయమని వేచుచున్నాము.

6. ప్రతిసంవత్సరము ధరలు పూర్వముకన్న అమితముగ
మెచ్చినందున ప్రభుత్వమువారు తమక్రింది నాకర్లకు ఉచిత
రీతిని జీతముల నభివృద్ధిజేసియున్నారు. కాని, బోర్డువారు ఎలి
మెంటరీ ఉపాధ్యాయుల జీతనాభివృద్ధివిషయమై యొచింప
కుండుట మిక్కిలి కోచనియమైన విషయము.

ఇందుకు శ్రీ అధ్యక్షులు ఉచిత ప్రత్యుత్తరములనిచ్చి
ఉపాధ్యాయుల నానందపఱచిరి.

అయినవ ప్రశ్నకుమాత్రము ఉదారసాహసులును, నిరం
తర ధర్మావస్థాన నిష్ఠాగ్రస్తులును నగు, శ్రీకోట, లక్ష్మయ్య
నాయుడుగారు లేచి ఈవిషయమై శ్రీగవర్న మెంటువారిని కో
రుటకన్న, మిర్రేంజిలో, ఏహిందూబోర్డు స్కూలులో పంచ
ములున్నారో, అబడికి, మిర్రేంజిలో, కోరక, మిర్రేంజిలో సగ
ము పఠానచేయుదు, నేను సగమును ఇచ్చెదనని, వాగ్దాన
ముసల్లుచో ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకు శ్రీయుక్త సంఘా ఉపేం
ద్రరావుగారిని కలిపికొని రేంజీప్రెసిడెంటు మీరుగాన మీరు
నేను చెలిపగముగా భరించవలెననియు, అట్టి లెక్కలు తయారు
చేసి పంపవలెననియు కోరినందులకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ
లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి ధర్మగుణమునకు శంకెపించి పంపనము

లాచరించిరి. పి. సి. యమ్. స్కూలు కమిటీవారి తరపున పెక్క
టరీగారిచే విశతిపత్రము చదువబడెను. ఇందు ఈసంఘమువారు
పి. సి. యమ్. స్కూలును క్రవ్యలోపముచే భరింపజాల
కున్నామనియు, దయతో జిల్లాబోర్డు వారు
శత్రువున ఈస్కూలును భరించవలసినదనే, ప్రాథమికలవు
తదనంతరము, ఫిర్యాదగ్రామస్థులతరపున ప్రాత మద్రాసులోడ్డ
యొక్క ప్రస్తుతదుస్థితిని గుఱించియు, విద్యాలయములు, వై
ద్యాలయములు, సీటిసహాయమునుగురించియు, ఒకవిశతిపత్రము
అధ్యక్షులవారికొసంగబడెను. తరువాత సభకునిచ్చేసిన ప్రముఖు
లయొక్క ఛాయాపటము తీయబడెను. అనంతరమున పి. సి.
యమ్. స్కూలుతరపున టీపార్టీయు, బాలకుల నాటకప్రదర్శన
ముగావింపబడెను.

పిమ్మట అధ్యక్షులు మహాదానందముతో అంత్యోపన్యా
సము సల్పుచూ, అన్ని దానములకంటె విద్యాదాన మెక్కుడుగా
న, విద్యాభివృద్ధిసంఘమువారు చేసిన విద్యాదానము ప్రశంసా
ర్జమనియు. పి. సి. యమ్. స్కూలును, ది 1-4-25 నుండి
శ్రీజిల్లాబోర్డువారు భరించుదురని నమ్మకమనియు, శ్రీసర్కా
రువారికిని, నాకును, ఇందువిషయమై జరుగుచున్న కరెస్పాం
డెన్సు ఈమార్చి ఆఖరులోపల పూర్తికాగలదనియు, రోడ్డు
విషయమై ఈవైపు గ్రామజనులు సర్కారురేటుప్రకారము బు
ద్ధురాయితోలుటకు సిప్పకున్నయెడ శ్రీజిల్లాబోర్డువారు తగి
ద్రవ్యమొసంగుదురనియు, తాలూకాబోర్డువారిచే ఇడిముగ
వైద్యాలయమును కాంక్షాచేయించితిమనియు, ఇత్యాది
ఉత్సాహజనితవాక్యములచే సభ్యుల నానందపఱచిరి. అంతట
విందన సమర్పణలతో సభముగి నెను.

వెల సీసా 1-కి వేలకు మందు రు. 0.4-1

ఈమాసము నలకురాచిన కేలు ఈవి నళింబు. చర,
యెనకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మదరాసు

సానుభూతి తెలుపగోరువారును, ఇతరవిశేషము లెరుగుటకు న్నూ కోపల్లి రామవాధంగారు గౌరవిలాస్, బ్రాడీపేటకు వ్రాయ బ్రాధ్రితులు.

పిల్లల నెత్తుకొనిపోదురను భయము

ఈమధ్య చేబ్రోలువద్ద కట్టుచున్న దేవాలయమునకు బలియిచ్చుటగాను పిల్లలను పట్టుకుపోవుచున్నారను భయము వ్రాసుమంతయు వ్యాపించి యిండ్లనుండి తమతమ పిల్లలను బయటికి గొతుండ గాపాడిరి. పది పదిపాఠాలోజు లీభయము పడెను టిగాలివలె వ్యాపించెనుగాని వదలి నిరాధారమని తేలుచు న్నది.

ఒక అసమతి పత్ర

(స్వకీయవిలేఖరి)

గిడుగు సీతాపతిరావుగారు రచించిన దేశచరిత్రను నిరసించుట

రాజమండ్రి, మార్చి 1:—25-2-25 తేదీ బుధవారము సాయంత్రము పెద్దమనీసులో హిందువులును మహమ్మదీయులును పెద్దసభచేసి గిడుగు సీతాపతిరావుగారు “దేశచరిత్ర” అను తమగ్రంథమున “మహమ్మదు” గారిని గూర్చి వ్రాసిన నిం దాభూయిష్టవాద్యముల ఖండించిరి. బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు రధ్యక్షతవహించిరి. మహాప్రవక్తలలో నొకరగు “మహమ్మదు” గారిని నిరసనవాద్యములతో సంబోధించుట గొప్పతప్పదనునియు ఆతప్పును సవరించుకొని బహిరంగముగ ముఖ్యాత్ముని సోదరలకు శ్రీ సీతాపతిగారు తుమాదా చెప్పకొనవలెననియు అభ్యర్థనలు కలవిచ్చిరి.

శ్రీ గానాల రామమూర్తి, గజాజీసాహెబులు (గుంటూరు) ఉఘ్రాతీషాకవి [వీరాపురం] సింగు పార్థసారథినాయకుగారు కూడ సీతాపతిగారి నిరసన వాద్యముల తీవ్రముగా ఖండించిరి. గ్రంథకర్త శంకరరామానుజ మధ్యాచార్యుల వార్తను గూర్చి గౌరవముగ వ్రాయుచు మహమ్మదుగారిని “వాడు” అని నీచశబ్దసంబోధనము చేయుట బుద్ధిపూర్వకముగ చేయబడినదని శ్రీరామమూర్తిగారు కలవిచ్చిరి. ఆగ్రంథమును విద్యాశాఖ వారు రిపీ తరగతికి పాఠ్యపుస్తకముగా పెట్టుట పరమ అధ్యాయమనిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత కిట్టి బ్రంధము లెంతయు ప్రతిబంధకములని నుడివిరి.

గ్రంథకర్త సోదరులకు శ్రీ గిడుగు సూర్యనారాయణయం. ఏ. గారు తమ సోదరుని తప్పిదమునకు తమ విచారమును చెల్లి తుమాదా చెప్పకొనిరి. పిమ్మట యీక్రింది తీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

(1) ఆంధ్రదేశమునందలి హిందూమహమ్మదీయ సోదరత్వము స్థిరముగా స్థాపించుటకు ఆరోగ్యవంతములగాని మతకర్తలగాని మతసాంప్రదాయములగాని నిందించుగ్రంథల నాయామతములందలి కవులు రచింపరాదనియు, నిదివరలో రచింపబడిన గ్రంథములయం దట్టివాద్యములుండిన వానిని తొలగించుటలో నికముందట్టి వివాదము రాకుండునట్లు కట్టుబాటులచేసికొనుట కీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) మహమ్మదీయ మతకర్తయైన మహమ్మదుగారిని గూర్చి మ. రా. శ్రీగిడుగు వెంకటసీతాపతిరావు, బి. యం. యల్. టిగారు వ్రాసిన “దేశచరిత్ర” గ్రంథమునందు “వాడు” మన్నన నీచపరసంబోధనమొనర్చి ఆంధ్రమహమ్మదీయలోకమునం దసంతృప్తి కలిగించుటచే వారిసారబాటును బహిరంగవిచారము చెల్పుటమూలమున దిద్దుకొనవలయుననియు లేదా యాగ్రంథమును నిషేధించుటమూలమున ప్రజలు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపర్చవలయుననియు నీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(3) గిడుగు సీతాపతిపంతులుగారి సోదరులకు శ్రీ సూర్యనారాయణగారు తమ కుటుంబపక్షమున చెల్లడించిన సానుతాపము నీసభవారు గుర్తించుచున్నారు.

దంతమార్గము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0 ఈచాళిమార్గములో పండ్లతోముటువలన చిగుర్లు గట్టిపరుస్త. అప్పుడొంది రక్తము కారకుండును నోటుదర్శనములేక ముందును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండిను.

బందరు

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల చిత్రకళ - రజితపతక బహుమానము

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవిద్యార్థియు, శ్రీయుత శాతా శ్రీరామకృష్ణగారి కొమారుడగు ఆనందమోహనకృష్ణిక్ లక్ష్మీ చిత్రకళాప్రవృత్తిననునందు విద్యార్థులలో ప్రథమబహుమానము నిర్ణయింపబడి శ్రీరాజా మోతీచందువారి రజితపతకము ఇవ్వబడినది. బహుమానము పొందిన చిత్రపటము మూర్త్యుచయము. ఈ చిత్రపును శ్రీరాజా మోతీచందుగారే క్రయమునకు తీసికొనియుండిరి.

శ్రీమినర్వా సినిమాధియేటర్

వై పేరుతో మాపురమున ఒక క్రొత్తనాటకశాలయు, సినిమాయు రేపుప్రారంభముకావచ్చును. ఈసందర్భము 6-3-25 రాధాకృష్ణనాటకమును 9 వతేది శ్రీకృష్ణకులాభారమును ప్రదర్శింపబడును.

మ్యూనిసిపలు

ఆరోగ్య శాఖలోగిరి నియమించబడినదిగా ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీని కోరారుండిరి. కాని మ్యూనిసిపలు కవున్నిలువారు అట్టి ఉద్యోగి అనవసరమనియు తీర్మానించినట్లులు అందుపై ఆక్షేపణ ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయబడినట్లును తెలియుచున్నది.

వడ్డీపురి ఉత్సవము జరుపుటకు ఆగు ఖమ్మ మ్యూనిసిపలు ఆత్మ ప్రకారము కవున్నిలు మంజూరు జేయుటకు అధికారములేదను ఆక్షేపణ వమ్మటచే ప్రస్తుతము నిలుపుదల చేయబడినది.

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలము గలగళియు అద్భుత లేహ్యం. ఏకాదశముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహమువల్ల వచ్చినవర్ష. మూత్రరోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బి రు 2-4-0 లు.

(మహాద్రాక్షాది మూర్తము) శుభముమొదలగుశ్రీల

సమస్త రోగములను పోగొట్టి సంతానము కలుగజేయును. నెల రోజుల మందు రు 4 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా(రాయవరం)

తిమ్మరువాయువునకు

అ మోఘమైన నివారిణి

నాకు గడచిన మూడు సం|| రముల నుండి శాశ్వరీము నందున్న కీళ్లన్నిటియందును తిమ్మరువాయువుచేగల తీవ్రమైనట్టియు, సహింపరానట్టియు బాధయుండెను. అందుచే నాకు ఆకలి లేకపోవుటయే గాక నిద్రలేక అనేకరాత్రులు గడచినవి.

నాబరువుకూడ తగ్గెను. నా యెముకలు అన్నియు బాగుగా కంకాళమువలె అగపడుచుండెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. ఇంతటిబాధతో జీవముతో నుండుట కంటె మరణించుట మేలని కొన్ని వేళలందు నాకు తోచుచుండెను. నేను అనేక వి. ఎమ్. ఎస్ పరీక్ష నిచ్చిన ఘనవైద్యుల వద్దనుండి కూడ చికిత్స చేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణముకూడ లేకపోయెను. నాఅదృష్టవశమున ప్రస్తుతము చెన్నపురము జార్జిటౌను, ఆర్మీయిట్ వీధిలో నెం 72 రు. యింటిలోనున్న పండితస్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేయించుకొనవలెనని నాకు అకస్మాత్తుగా తోచినది. ఆప్రకారము తత్తామే వారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనే నాస్వాధిని వారు అత్యద్భుతముగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు నేను సుతనముగా మారితిని. మనుషటి ఆరోగ్యము, పుష్టి కలిగినవి. నాబరువుకూడ మిక్కిలి మోచెను.

మిస్. యు. హాలెండు,

“ఎల్లెస్బర్గ్” ఆరతున్ గోడ్డు.

9-8-24 రాయపురము, మద్రాసు.

వారి నలహాకట్నము రు. 15-0-0

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

సశువుపాలిటి దైవమ స్తమించుట

మార్చి 4:—నిన్నటిరాత్రి ఘనూరు తిక్తి గంటలపును ఆదవాని తూర్పుదిశ క్యాటికమాల్వెటుకు ప్రక్క జమీనులో పుర్రెత్తులు జేసికొన్న ఘనూరు 75 చొప్పు గడ్డి వాములకు నిప్పంటి దహనమాయెను. పదివేల రూప్యముల నష్ట ముండును. దివిన్యా పాలీను వుద్యోగమును పురజన హితులును కొచ్చి యుండిరి. ఆకసమున ఎడయు అగ్నికణములవల్ల దగ్గరి ఇండ్లు కొట్టుములకు ఆపాయము వాటిల్లకుండ జాగ్రతపరచబడెను.

ఈ అపాయమునకు హేతువు వాముల ప్రదేశమునకు దగ్గర యుండే కల్లు అంగడికి వచ్చి పోవు త్రాగుబోతులు చుట్టులపీల్చి పారవేయుట అయివుండునని ఊహించబడుచున్నది. ఈ అగ్నిలో ఒక ఆవు పడి చచ్చినది.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

అగ్నిప్రమాదము

మార్చి 4:—గుంటూరు గాంధీపేటలో టవున్ హై స్కూలు బ్రాంచిఆవరణములోనున్న గడ్డిపాక ఆదివారమునాటి రాత్రి 2 గంటలకు పరశురామ ప్రీతిగావించబడెను. పోలీసువారు చుట్టుప్రక్కలవారు కొందరును సమయమునకువచ్చి ప్రయత్నించిరిగాని పూర్తిగా ఆర్పలేకపోయిరి. మూడు 1000 రూ||లకు నష్టముగలిగినట్లు అంచనావేయబడెను. ఇదియంతయు కొందరు అల్లరిగాండ్రయొక్క ఫలితమని తెలుచున్నది. నేరస్థులు ఫలానావారని నిర్ధారణ గాలేదు. ఆరోజు రాత్రి స్కూలు నాకరు హెడ్డుమాస్తరుగారితోను మఃకొందరితోను ప్రమాదము రానున్నదని రిపోర్టుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. హెడ్డుమాస్తరుగారు ఈవిషయమును రాత్రి 9 గంటలప్పుడు పోలీసువారికి తెలియపరచిరి. పోలీసువిచారణయొక్క ఫలిత మింకను లేలేదు. ప్రస్తుతము స్కూలుకునుట్టుకు చాలయిబ్బంది గలుగుచున్నది.

హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థులు

కొందరు పూర్వవిద్యార్థులు ది 1-2-25 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు హైస్కూలుభవనములో సమావేశమైరి. శ్రీ మయిలవరపు జానకిరామయ్యగారు, హైకోర్టువకీలు, అధ్యక్షత వహించిరి. ఈక్రింది తీర్మానము లంగీకరింపబడెను.

“టవున్ హైస్కూలు పూర్వ విద్యార్థులసంఘమును తిరిగి నెలకొల్పుటకును, పూర్వవిద్యార్థి సమావేశమును మేనేలలో జరుపుటకును, అందుకుకావలసిన ప్రయత్నములన్నియు చేయుటకును అందరికిని తెలియజేయుటకున్నూ కొంపల్లి రామబాధముగారిని నియమించుటకున్నూ అంగీకరించిరి. పూర్వ విద్యార్థి లెచ్చుబెచ్చుటను వారివారి విలాసములను తెలియజేయు ప్రార్థితులు. ఇతరవిశేషములను సమావేశముజరుగుచేయున్న భండా వివరములున్నూ ప్రక్షేపణ తెలుపబడును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

కాకినాడలో స్థాపించారు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 2:—నిన్నటిదినము కాకినాడలోని పితాపురం రాజా కళాశాల ప్రాతవిద్యార్థి సంఘవర్గంత్వము వదిలము ఉదయమున సవర సంఘసభ (ప్రిన్సిపాల్ వేమూరి రామకృష్ణారావుగారి యధ్యక్షతలకీంద జరుపబడెను. మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ఉపహారములు యియ్యబడెను. పూర్వపు సంవర్సముల కన్వీయమునను అన్వేష్యమైనవియు ప్రతిపాదించుకొనుదు ఎల్లరును సంభాషణముల నలిపిరి. పిదప 5-30 గంటలకు బహిరంగసభ జరుపబడెను. రాత్రి 9 గంటలకు ఇంటర్మీడియేటువిద్యార్థులు జ్యూనియర్ సీనియర్ నాటకమునుండి తొన్ని ముఖ్యమైత్రాగములు ప్రదర్శించి సభ్యుల సంతోషచాక్రములకు పాత్రులైరి. పాత్రములు ధరించినవారిలో మిక్కిలి బాగుగా కాషియస్ పాత్రమును ప్రదర్శించినవిద్యార్థికి డాక్టరు సందర్బండు వ్రాసిన “ఇండియా, ఆమెరికా, విశ్వ మానవకోటి భ్రాతృత్వము” అను ఇంగ్లీష్ గ్రంథమును, రెండవ బహుమానముగ ఆంట్ల సీ పాత్రమును ప్రదర్శించిన విద్యార్థికి అథాల్టీవ్రాసిన “మహాత్మాగాంధీ జీవితము” అను ఇంగ్లీష్ గ్రంథమును, శ్రీయుత లక్ష్మీరాజా నుబ్బారావుగారు బహుమానముగా నిచ్చిరి.

ఉదయమున సమావేశమైన ప్రాత విద్యార్థి సంఘము, ప్రాతవిద్యార్థులకు జీవితమునందు ఉన్న తపితిని పొందినవాడను అను రావుబహద్దరు చెప్పుడుగంటి నుబ్రహ్మణ్యం పంతులు గారు, రావుసాహేబు యర్రమిల్లి వెంకట్రావు పంతులుగారు మరణించినందులకు సంఘమువారు తమ విచారమును తెలుపుచు వారికుటుంబములకు తమ సానుభూతిని తెలుపుటకు తీర్మానించిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కాకినాడ

పిదప ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును కాకినాడలో స్థాపించవలసినదన్న విషయము చర్చకు వచ్చినది. కాకినాడ అన్ని విధములకు చిత్తమైన ధృఢమనియు, శిరోస్థానముల సమానముగా నుండుననియు, పుద్గతగలిగిన విశాలమైన పట్టణమనియు, జిల్లా యొక్క ప్రధానపట్టణ మనియు, నీటిసమైయి యిప్పటికంటె ముందు విరివిగా నేర్పాటుచేయబడుననియు, అందును గూర్చి మ్యూనిసిపాలిటీవారు 8 లక్షల మందిపుతో వేసిన పెద్దస్కీమును గవర్న మెంటువారు అంగీకరింపుచు కొంతసామ్యు బదులుగా గ్రాంటు నివ్వబోవునున్నారనియు, చామర్ల కొటలో పెద్ద రిజర్వాయరు ఏర్పరచి తగినంత నీటిసమైయి నిరంతరము కాకినాడ పట్టణమున కుండులాగున ఏర్పాటు కాబోవునున్నదనియు, ఇకముందు బ్రాము బండ్లు నడుపుటకు పట్టణము వీలుగా నున్నదనియు, పట్టణమునకు దీపముల సౌకర్యము కలుగచేయుటకును, తెలిఫోనులు ఏర్పాటు చేయుటకును, బ్రాంజడ్లు నడుపుటకును, నీరు పంపు చేయుటకును, ఎలెక్ట్రిక్ సమైయి కూడ చేయుటకు ఒక స్కీము గవర్న మెంటువారు కాంక్ష కో వేయుచున్నారనియు, విద్యార్థులకు మంజి ఆశోగ్యతమైన పట్టణము అనియు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు మంచి విశాలమైన భూభీషములు వందలకొలది ఎకరములభూమి సాధ్యమున ననియు మొదలగు సౌకర్యములు గలవనుచు కాకినాడలో స్థాపించవలసినదని వాదము. వ్యతిరేకుల వాద మేమన, కాకినాడలో పెట్టవలసినదన్న విషయము యంత వరకు ప్రభుత్వమువారి మనస్సులలేదు; ఇప్పుడున్న ప్రశ్న రాజమహేంద్రవరములో లేక విశాఖపట్టణములోనా స్థాపించవలసి నది? ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థికవిషయము ప్రధానము గనుక, విశాఖపట్టణ సరిస్థాంతముల జమిందార్లు రాజులు మొదలగు వారు లక్షలకొలది సామ్యుయిచ్చెదమని వాదనములు చేసియుండుటచేత విశాఖపట్టణములోనే స్థాపనమయ్యేవిధము ఎక్కువగా గన్పించుచున్నది; రాజమహేంద్రవరము ఒకవిధముగా ఆంధ్ర జిల్లాలమధ్యమున మెయిను రయల్వేలైన విద నున్నదనియు, పవిత్రస్థల మనియు, పట్టణపరిపాద్ధున గవర్న మెంటు జిరాయితి ఉన్నతస్థలములు ప్రభుత్వమువారు కు కు పు గ స్వీకరింప వచ్చుననియు, పురాతన చరిత్రాత్మకమైన పట్టణమనియు, సారస్వతీస్నానమనియు పట్టణమునందు తరుచు కలరా మహాచి మొదలగు విషవాధులుండుచున్నప్పటికి పట్టణవాహ్యమున రిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుట గనుక పట్టణమునందలి పారిశుధ్య

విషయము పాటింపనక్కరలేదనియు, కనుక రాజమహేంద్ర వరములోనే స్థాపించుటకు సహాయపడవలెను అని యావిధమైన ప్రతిపాదనలను జరుపబడెను.

సమగ్రోష్ఠానము లుండుటచేతను, మంచిపారిశుధ్యస్థితి లుండుటచేతను, స్వల్పవ్యయముతో విశాలమగుస్థలములుండుట చేతను, నీటిసమై బాగుండుటచేతను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనముకు కాకినాడ అనుగుణ్యముగ నుండుటచేత కాకినాడలో స్థాపనముచేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కొరమను దు శ్రీయుత లక్ష్మీరాజా నుబ్బారావుగారు తీర్మానము శుభ పాదించిరి. శ్రీ యల్లా జోనగ్ల వెంకటేశ్వరుగారు బలపర చిరి. ఒకగంటకు పైగా చర్చయైనపిదప తీర్మానముపై సమ్యక్కు లుతీసికొనబడగా ఆర్థికసంభావ్యతలే తీర్మానము అంగీకరింప బడెను.

సదరు తీర్మానము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారికి మె మోర్యాల్ వ్రాసిపంపుటకు సర్ రమ్యుల్ వెంకటరత్నం నాయుడు, దివాన్ బహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు, చావలి రామసోమయాజులు, నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావు, వేమూరి రామకృష్ణారావుగార్లు ఒక ఉపసంఘముగా నిర్ణయింపబడిరి.

పితాపురం రాజావారేణి ఫస్టుగ్రేడ్ విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనవిషయములో తమ ధనసహాయము చేయవలసినదనియు డిప్యూటీమేజర్గా వెల్లి కొరవూరు ప్రాతవిద్యార్థి సంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గమువారికి ఆధికార మియ్యడమైనది.

క్రొత్త కార్యనిర్వాహకవర్గము కూడ ఎన్నుకొనడ మైనది.

బహిరంగ సభ

కాకినాడ కాలేజిని ఫస్టుగ్రేడుకాలేజిగ మార్చుదు

సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి హెచ్చరిక ప్రాతవిద్యార్థి సంఘసహితంగసభ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ప్రారంభమై 8 గంటలకు పూర్తిచేయబడెను. ఈసభ కు పట్టణమునందలి పెద్దలును, కాలేజిసంబంధీయులును, వివిధ ప్రాంతములనుండి ప్రాతవిద్యార్థులును వచ్చిరి. సభావిషయము లన్నియు ఆంగ్లముననే జరుపబడెనుగాని, అధ్యక్షుని ఉపపాదనమువేసిన శ్రీయుత పుష్పలూరి రామజోగన్నగారు మాత్రము ఆంధ్రమున నుపన్యసించిరి. వీరు ఆంధ్రమున మొదలిడుటకు గారణము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనాయత్తచిత్రలూరా అను సంబోధనమువలననే తెలియగలదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనముచేయ నుద్దేశించుచున్నవీరు ఇంకను విశాతీయ విదేశ ఆంగ్లభాషను ఉపయోగించుట ఉచితమాయనట్లు ఆంధ్రమున నుపన్యసించిరి.

విజయనగరం మహారాజా కాలేజి ప్రకృతిశాస్త్ర అచార్యుడైన శ్రీయుత అప్పార్యుల లక్ష్మీనారాయణగారు సభాధ్యక్షుత్వ వహించిరి.

శ్రీపెద్దాడ రామస్వామిగారి ప్రార్థనతో కార్యక్రమ ముపక్రమింపబడెను.

అధ్యక్షుడు తనకొసంగిన గౌరవముకను వందనము లాచరించుచు ప్రాతవిద్యార్థిసంఘప్రయోజనమును చెప్పి చక్రవర్తిని మాతృభూమికిని ట్రాస్టు ఉపపాదించగా ఎల్లరును నిలబడి ఆమోదించిరి. కళాశాలకు ట్రాస్టు ఉపపాదించుచు విద్యార్థులు మంచిప్రవర్తనము గలవారగు నుండవలె ననియు, ఇందువిషయమై ఉపాధ్యాయులు ఆదర్శపూర్వకమైన తోడ్పాటు చేయవలెననియు, అట్టి అపకాళములు కలుగజేసికొనుచు విద్యార్థులతో కలిసి మెలగవలయుననియు, చెప్పుచు తమయువన్యాస మధ్యమున నిట్లుచెప్పిరి: ఈనాటి విద్యార్థులు దేశమునందు పుంభీభీంయమన్న ఉన్న రాదర్శములయొడ విముఖత్వము వహింపరాదు. రాజకీయాన్నత్యమే అన్నివిధములైన అభివృద్ధికి మూలమని కొందరి అభిప్రాయముగా నున్నది. అట్టిది పొందుటకు గొప్ప స్వార్థత్యాగము, విధిశత్రుత్వమునందు విడువని పట్టుదల, నిర్మలమైన ఆలోచనము అవసరమైయున్నవి. మరియు సాంఘిక పునర్నిర్మాణముయొక్క అగత్యమును మరనరాదు. హిందూసంఘమునకు అస్పృశ్యత అనునది నిరంతరకళంకముగనున్నది. పాశ్చాత్య ఉద్దేశములు యాదేశము పొర్లినందున ప్రపంచమునందలి యితరదేశములతో సన్నిహితము మన దేశమునకు కలుగుటచేతను కులము శ్రక్షి ఎవరిమనస్సును శొప్పించుకొండ తెలపలసియున్నది. ప్రతిపనియు మార్పును జనుము

గాంధులుకు యువకులపై నాధారపడియున్నది. వారు తమ ప్రవర్తనమును అభివృద్ధిపరచుకొనవలెను. అది తనియోడల ఏ అభివృద్ధి కానేరదు.

మరియు కడపట అధ్యక్షుడు యావిధమున చెప్పెను, యువకులారా! శాస్త్రీయపరిశోధనము విషయములలో యితర జాతులకు మోంపులై మనము వెనుకబడలేదని మీలో ప్రతి వాగును చూపించుటకు ఉద్దేశపడవలెను. నూత్నవేలీలనా శక్తులు అవసరపడిన నేర్పరితనము మనకున్నట్లు జ్ఞానాభివృద్ధి మనభాగము సమర్పింపవలెనని మీయుద్దేశముగ నుండవలెను.

పిదప కళాశాల ప్రధానాచార్యుడైన శ్రీ వేమూరి రామకృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తరముగా సమాధానము చెప్పిరి.

పిమ్మట నుబ్రహ్మణ్యముగారు (రాజమండ్రి) కళాశాలనుగురించి వ్రాసినపద్యములను శ్రీ వి. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారు ఇంపుగా జదివిరి.

శ్రీ రాళ్ళబండి మహారావు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. గారు (రాజమండ్రి) రాబోవు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించి ట్రాస్టు ఉపపాదించిరి. ఈ విశ్వవిద్యాలయము నిమిత్తము ఆంధ్రరాష్ట్రసభ ప్రారంభమునుండి నేటివరకు జరిగినప్రయత్నము లన్నిటిని చెప్పి విశేషముగ ద్రవ్యవాదానములు చేయబడియుండుటచేత విశాఖపట్టణములోనే యీ విశ్వవిద్యాలయము ప్రభుత్వమువారు స్థాపించెదరనియు రెండవవత్సములో రాజమహేంద్రవరములో స్థాపించెద రనియు స్వాభిప్రాయముగా చెప్పిరి.

సర్ ర. వెంకటరత్నం నాయుడు ఎఫ్. ఎం. యు. ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు నవ్యుత్పత్తింపు హాస్యరసప్రధానమైనచక్కని దీర్ఘపన్యాసమును చేసిరి. కాకినాడలో విశ్వవిద్యాలయము పెట్టవలసినదని నేడేమో ఉద్దేశమైనగంతులు వేసిన లాభము లేదు. మీయొక్క శక్తి మామీపదలచినయెడల అందరను కలిసి ప్రయత్నించి యిప్పుడున్న కళాశాలను ఫస్టుగ్రేడు కళాశాలగా చేయవలెను. అట్టికత్తి మామీపలేనప్పుడు తెలివైనవారి లక్షణము ఉన్నదానితో తృప్తిపొందుటయే. ఐనన ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసినబిల్లులో అన్నికాలేఖలు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ అంతర్భాగములుగ నుండును. రాజమహేంద్రవరములో ఫస్టుగ్రేడుకాలేజి ఉండి విశ్వవిద్యాలయముకూడ నున్నయొడలదానికి అనతిదూరములో కాకినాడ కళాశాల ఉండును. రెండును లెంగుకూడ మెనూరు విద్యాసంస్థలలే సోదరన్యాయముతో వంపవచ్చును. ఈ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ బిల్లు మన రాసు విశ్వవిద్యాలయముకంటె కొన్ని మంచివిశేషము లున్నవనియు, 1922 సం॥లో విశాఖపట్టణములోజరిగిన కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములు యీబిల్లులో చేర్చబడియుండెను. కాని కాలేజి లప్రాతినిధ్యము ఇందుల లేదు. అనువిషయములు ఆమన ఉపన్యాసమువలన తెలియుచున్నవి.

శ్రీయుత నేట్రకంటి శ్రీనివాసకోనేట్రావుగారు ప్రస్తుత విద్యార్థులకు ట్రాస్టు చెప్పుచు వారిని స్వదేశే ఆవలించించి ఖద్దరు ధరింపవలసినదియు, తీరికకాలములో నూలుజునుకవలెననియు, ఖద్దరు ప్రచారముచేయవలెననియు మొదలగు విషయములు చెప్పిరి.

శ్రీ కృష్ణకా అను విద్యార్థి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. వంద నార్కణములతో సభ రాత్రి 8 గంటలకు ముగింపబడెను.

“కంటిలోని నలుసు” అండ్ “ప్రాచీన సాహిత్యము”

అచ్చగుచున్నవి

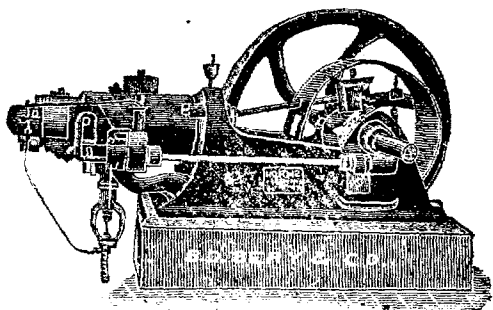
కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్ గారి వంగ భావయందలి “చోఖేరబాలా,” “ప్రాచీనసాహిత్యము” లకు వి. వి. నుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి. పండిత టి. రామశర్మగార లొనర్చిన యాంధ్రానువాదము. మొదటిది సామాజిక నవల. పాత్రపోషణ మత్తయ్యకము. గంభీర భావగర్భితము. వెల రు 1-3-0. రెండవది ప్రాచీనసాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి గ్రంథమండ్రమున నది; వెల రు 1-0-0. 80-4-1925 లోగా నార్డ్రవంపువారికి రు 1-2-0, రు 0-12-0 మాత్రమే కనుక మీ యార్డ్రవ త్వరగబంపును.

వి. వి. నుబ్బారావు, బి. ఏ. ఎల్. టి.

పత్రికొండ, కర్నూలుజిల్లా.

అమృతాంజనము

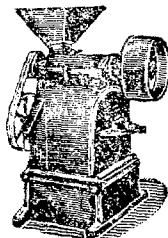
అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు చెట్టిపేది మదరాసు.

మద్రాసునందుండు ప్లాకునుండి
మెషి నరి అమృతము

ఒక 17 బి. హెచ్. పి. క్రొత్తలక్కి
క్రాడు కయిల్ ఎంజను.

రెండు 20 బి. హెచ్. పి. సెకెండు
హాండు ప్రాతమాదిరి హోర్నుబి ఆయిల్

ఎంజనులు. బాల్ గవర్నరులు, డబుల్ ఫ్లైవీల్స్, సెల్ఫ్ స్టార్టరులు, ఇతర మామూలుఫిట్టింగులు
మొదలగు వాటితో సహా అమర్చబడినది.

ఒక 25 బి. హెచ్. పి. సెకెండుహాండు ప్రాతమాదిరి హోర్నుబి ఆయిల్ ఎంజను. బాల్ గవర్నరు, డబుల్
ఫ్లైవీల్, మామూలు ఫిట్టింగులతో సహా అమర్చబడినది.

ఒక 32 బి. హెచ్. పి. సెకెండుహాండు ప్రాతమాదిరిహోర్నుబి ఆయిల్ ఎంజను.

రెండు 28 బి. హెచ్. పి. సెకెండుహాండు క్రొత్తమాడల్ హోర్నుబి ఆయిల్ ఎంజను.

రెండు క్రొత్త 8 1/2" X 10 అడుగుల "స్టార్ లైట్" లేటిలు (Gapbed)

అన్ని కొలతలలోను రైనువల్లరులు, వ్యవసాయమునకు కావలసిన పోర్టబుల్ పంపింగుప్లాంట్లు, సెంటి
ఫ్రూగర్ పంపులు, ఫ్లవర్ విల్లులు, నగలుచేయువారికి కావలసిన రోలింగు అండు మిల్లింగు మెషినులు, స్టీముఎంజ
నులు, డిస్ సెంట్రీగ్రేటరులు, కొయ్యపనుల నుపయోగించు మెషినిరి మొదలగునవికూడ మావద్ద నున్నవి.

దయచేసి మాకంపెనీకి వచ్చి, మావద్దనుండు ప్లానును పరిశీలించు.

ఇతర వివరములకు ఈ దిగువవిభాగమునకు వ్రాయుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.
HEAD OFFICE:—43, Ripon St, Calcutta.
BRANCHES:—London, Bombay, Lahore,
Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1737
Engineers, Machinery Merchants &
Government Contractors,
8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

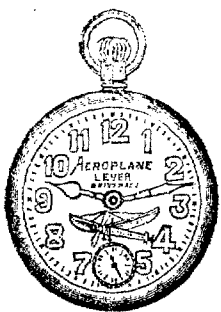
194

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకై ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విర
చిత రామాయణము కావ్యములకై నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహర్షివ్రాసినను మహా
నీయు లనేకు లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీరముల సేర్పరచియుండిరి. అందు గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయుములుగను
గొన్ని ముద్రింపబడని దర్శనసౌలభ్యము లేకయుండుటయు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భవిషీపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రి
తాముద్రిత వ్యాఖ్యానముల జాలవఱకు సంకరించి పండితుల పామరుల తిరుగుతులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర
ముల నుగముముగాఁ బ్రకటించి చూచి యందలివిశేషములగాంచి సంతసించునట్లు సాకనాచర్యుల సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యాన
మును, ప్రత్యేకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యల
రారునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ వైజా క్లేజాకాగితములమీద రెండుమాసము కొక్కొక్కసంపుటముగాఁ
బ్రకటించుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి యైండు చేయబడియుండును. జీవితశేషము పండుగదశ బడకంకణులై
శ్రీ కాన్తులవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతధర్మములను, విహికాముష్మిక మార్గములను గరతలానులముగాఁ జేసి
ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బంధించదగిన గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున వైద్యసంపుటములు
ముద్రింపబడినవి. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ బెప్పించుకొనువారు కాళ్ళత
చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కాళ్ళతచందాదారులు మొదలు రు 0.8-0 లు ప్రతేతరుమును చెల్లించవలెను.
సంపుటము 1కి పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు 1.2-0. ఇతరులకు రు 1.4-0. వివరములు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

నలయువారు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,

ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

మీకు లాభకరము కాదా?

ధర స్వల్పములోకాకుండా, ఫలమును అధికముగయుండునట్లువు మీకు దొరుకుట
మీకు లాభకరముకాదా? చూడొక్క ఆకాశవిమానముగల జేబు రేడియోగడియారములు
రాత్రులయందును, పగలుకాలములలోను గంటనుచూపును. మంచిప్రకాశముగ అధికమైన
పూడమైన చీకటిలో శుభముగ తెలుసును. ధరస్వల్పము. కాలమునకు సరియైన గంటను
చూపును. కొద్దియే యున్నవి. రేడియోడైలు ధర 1 కి రూ 4-0-0. సాదా 1 కి 8-8-0.

విలాసము:— కప్టను వాచి కంపెనీ,

తపాలాపెట్టె 265 మదరాసు.

“అందరికీ అవసరమే?”

రసయోగరత్నాకరము, తాత్పర్యసహితము

ఇందు ప్రాచీనతాళపత్రగ్రంథములనుండియు ముద్రి
తాముద్రిత వైద్యగ్రంథముల నుండియు సంగ్రహించి రస
రాజయోగములు, వలుకములు, కషాయములు, మార్గములు,
తేవ్యాములు, ద్రవ్యగుణులు, ధాతుభస్మవిధానాదులు, పుట
మువేయు యంత్రములు, సాంకేతిక నామములు, తూనికలు
లదొల్లువును దొరక నిస్తువినుము,
చిట్కాలు, నిఘంటువు మొదలగునవి చేర్చబడియున్నవి.
ఇందు చెప్పబడిన యోగము లన్నియు ఆనుభవపూర్వముగ
నెఱింగినచే అగుటచే వైద్యసాహస్య మక్కురలేకనే ప్రతి
వారును సిద్ధమచేసుకొని వాడుకొనవచ్చును. మొదటిపూర్వ
నందులేని కొన్నివిషయములను ఈరెండవపూర్వనందు జేర్చి
అందరికి మిక్కిలి ఉపయుక్తముగా నుండునట్లు సవరించి
చక్కని కాగితములపైని ముద్రించియున్నది. ప్రతీయింటను
ఒక్కొక్కప్రతి ఉండవగినది. 144 పేజీలు 0 12 0
క్లేను 1 0 0. గ్లేసు, కాలికోబైండు 1 4 0
కాలగుణాదర్శము అను తిరుపతివేలకేళ్ళకళతకం 0 2 0
మనోవశ్యత త్రవ్యాస్త్రము 2 0 0. ఇందుకు నక్కము 0 5 0
జయశంకర్ అండు కో., చాకలపేట, మదరాసు.

శ్రీ సకలతత్వార్థదీపిక-(వచనము)

గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మ
ణ్యం. అయ్యవారుగారు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధి
చును. ఇందు శ్రుతిస్మృతులనుండియు నితరసంస్కృతాంధ
వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు.
తైలి సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:—

1. గురుశిష్య సందర్శనము, 2. గురులక్షణములు, 3. ని
ర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణవము, 5. సగుణస్వరూపనిర్ణయము.
6. త్రిమూర్తులయొక్క యంతృత్వ, 7. సుబ్రహ్మణ్య వివరము
8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవుని గమనాగమనములు, 10.
అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజహగ్నాయత్రి,
13. చక్రాంతర్గత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15.
పింజోత్పత్త్యాది ప్రకరణము, 16. వైద్యాగ్రహకరణము, 17.
పంచీకరణము, 18. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 19. సృష్ట్యాది
విషయవివచనము, 20. నిత్యకర్మకాండనవిధులు, 21. భస.
స్నాన, భస్మోష్ణాశన, భస్మధారణాదివిధి, 22. చంద్రాక్షధా
రణవిధి, 23. మడకూరీ మంత్రోద్ఘాటణము, 24. శివాభ్యుదయ
ము, 25. భస్మధారణావిశేషత, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిష
యము-జీవుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మ
హావాక్యములు, 31. ప్రభులింగతీత తత్త్వబోధ, 32. సర్వస
తైకమత్వము, 33. శివుడు తానునుడు కాదు, 34. ఈశ్వరుడు
సర్వకర్మాధిపతి, 35. ” సూర్యమండలాంతర్వర్తి, 36. గా
యత్రీ, 37. భగవద్భక్తిరూపణము, 38. చాతుర్వర్ణ్య దైవారా
ధనక్రమము, 39. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 40. జయోది
హోమవిషయము, 41. ఉపసంహారము.

మఱియు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావళి సం
స్కృతమునశివమానసిక స్నానస్తోత్రము, శ్రీరావణోక్తశివభిజంగ
స్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనివెల రు ౧-౦-౦.

గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమద్రాక్షరశా
లాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్యఅయ్య
చారుగారియొద్దను ప్రతులం క్రయమునకు దొరకును. 1869